

Kukwe Kuin Jesubtä

Tikani Juankwe

Juan

Tärä ne abko tikani Juankwe. Juan nikani Jesu mukore nitre ja töiti-kaka ni jätäbti iti mda mdabe. "Ni iti ja töitikaka Jesube abko Jesu nämane tarere kri," abko tä tikani Juan 13.23; 19.26; 20.2; 21.7,20,24 ye kanti. Ni ja töitikaka Jesube btä tä blite, ye abko Juan ara nütüta. Juan abko ni israelita amne Jesukwe niara btä etba kwe Santiago käre-bare ja töitikakäre jabe. Niara btä Santiago abko gwa gaka amne nämane nüne Nö Okwä Kri Galilea ken. Juankwe tärä ne tikani kä 80-90 angwane nütüta.

Nöbtä Juankwe tärä ne tikani abko Juan ara käkwe mikani gare nie Juan 20.30-31 kanti kukwe krörö tä tikani: "Ni Dianinkä Ngöbökwe abko Jesu ara amne niara abko Ngöbö Odei, ye abko rabadre era mun-krä amne munkwe tödekadre bti, abkokäre tikwe kukwe ne tikani," abko Juankwe tikani. Ngöbö abko Jesu Rün ara abko Juankwe mikani ütiäte tärä nebtä. Erere arato, Jesu amne Ngöbö, Jesu Rün, abko tä ketetibe gwaire abko Juankwe mikani ütiäte tärä nebtä.

Juan namanina unbre angwane, nitre romanobo käkwe niara kita-ni ngite kä butu kädianta Patmos yete. Juan nämane nüne yete ngwa-ne, Jesukristo käkwe tärä kädianta Apocalipsis tikamna ie. Erere arato, tärä kädianta 1 Juan, 2 Juan amne 3 Juan abko tikani kwe arato.

Kristo jatani kä nebtä

1 1 Kena dekä, kä ne däte ngämi, känenkri ni kädekata Kukwe nämánena. Niara nämane nüne Ngöböbe amne niara abko Ngöbö ara arato. **2** Kena dekä kä ne däte ngämi, känenkri niara nämane ketetibe Ngöböbe. **3** Niara köböire Ngöbökwé jändrän jökrä dätebare amne jändrän ñakare jire chi abko niarakwe dätebare ñakare.

4 Niara di nämánena ni mikakäre nire Ngöbökrä amne niara abko ñotra ni jökrä kräke abko krörö: ñotra käta ji metre mike gare nie kä ikote, ye kwrere niarakwe ji Ngöbökwé mikani gare nie. **5** Nita nüne mente Ngöböye amne nita nüne kä iko diablukwe te abko kräke ni kädekata Kukwe ye tä trä ngítiekä amne kä iko abko di ñakare kä trä ye ötatekrä.

6 Batí ni nämane iti abko kädian nämane Juan Bautista. Ni

ye abko Ngöbökwe juani 7 blitakäre kâne angwane, kukwe gare ño ie ni ñotra kwrere yebtä, ye erere niedre kwe, ni jökrä kākwe tödekadre ni yebti abkokäre. 8-9 Juan ye abko juani kâne Ngöbökwe blitakäre ni ñotra kwrere yebtä, akwa Juan abko ñakare ni ñotra kwrere. Akwa ñotra era metre tä trä ngitiekä ni jökräbtä ji metre Ngöbökwe mikakäre gare ietre, ye abko jatanina nūke abko Juan jatani niere kâne.

10 Ni kädekata Kukwe ye abko kākwe jändrän jökrä amne ni jökrä dātebare, akwa nūkani kä nebtä nitre tōi kämekāme ngätäite angwane, niara abko ni jökrä ye dātekä ara abko ñan nūkani gare ietre. 11 Nūkani nūne mrākä kwe israelita ngätäite, akwa mrākä kwe kākwe kani ngäbti ñakare. 12 Akwa nire nire kākwe niara kani ngäbti kākwe tödekani bti, ye abko ie kä biani kwe rabakäre Ngöbö ngäbriänkäre. 13 Nitre tä Ngöbö ngäbriänkäre ye abko ñan ni dārebare rün btä meyekwe, köböire tätre Ngöbö ngäbriänkäre. Erere arato, ñan rün btä meye tōi köböire tätre Ngöbö ngäbriänkäre amne ñan ni brare tō namani meriye abko köböire tätre Ngöbö ngäbriänkäre, akwa ja tōi jenbti Ngöbökwe mikani ja ngäbriänkäre.

14 Ni kädekata Kukwe ye nämāne Ngöbö kanti. Ngöbökwe juani ni ngätäite, nūkani dārere ni kwrere amne, ngrabare namani ni kwrere amne nūnabare kwe

ni ngätäite nete. Niara ütiāte kri bā nuāre, ye abko nunkwe tuaba. Niara abko Ngöbö Odei itibe amne Ngöbö niara Rün kākwe mikani ütiāte kri abko nunkwe tuaba. Ngöbökwe niara mikani ütiāte kri abko kwe niara moto namani kuin ni jökrä krāke amne kukwe era erere mikani gare kwe nie. 15 Niara ye mdenbtä Juankwe blitabare angwane, nikani ngrente krikri be, kākwe niebare krörö:

Ni se mdenbtä tikwe blitaba angwane, tikwe nieba krörö: Ni mda jatadi ti jiebti abko bāri ütiāte ti ngwä, ñobtä ñan angwane niara abko nämānena nūne bāri kâne tikrä, tikwe nieba, niebare Juankwe Jesubtä.

16 Niarata ni tarere kri krü-bāte ja moto kuinbti, ye mdenbtä abko jändrän kuin biani kwe nie ja tārītāri abko krörö: 17 Kukwe Biani Ngöbökwe nuendre nie, ye abko biani mekera kwe Moisés köböire, ye abko jändrän kuin biani ngwarbe kâne Ngöbökwe nikrä; akwa Ngöbö moto kuin ni krāke kätä ni tarere amne tä kukwe era erere mike gare nie, ye abko namani bare era metre nikrä Jesukristo köböire, ye abko jändrän mdara jire bāri kuin biani ngwarbe kwe nikrä. 18 Ne abko, ni ñakare jire iti kākwe Ngöbö tuani ja okwä jenbti, akwa Ngöbö Odei itibe tare kri kwe tä nūne ketetibe Rün kwebē. Niara abko Ngöbö ara arato abko kākwe Ngöbö mikani gare nie.

Ja ñakare Ni Dianinkä Ngöbökwé abko Juankwé niebare

(Mateo 3.11-12; Marcos 1.7-8;
Lucas 3.15-17)

19 Juankwé blitabare Jesubtä angwane, kukwé nakaninkä krörö btä: Bati nitre israelita ji dokwäte nämáne Jerusalén kākwe nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre amne nitre levi-ta ju blitakrä Ngöböbe ye ngi-biabtikä juani ruäre, Juan abko Ni Dianinkä Ngöbökwé ya, ñakare ya ngwentari ie. Ye ere-re nikanintre nebe Juan kánti, kākwe ngwianintari kore ie angwane, Juan kākwe kukwé niebare metre krörö ietre:

20 Ti abko ñakare Ni Dianin-kä Ngöbökwé, niebare kwe ietre.

21 Abtä niebareta kwetre Juanye:

¿Ma abko nire amarebti? ¿Ni Ngöbö kukwei niekä kira juandre mda Ngöbökwé Ni Dianinkä Ngöbökwé känenkri kädian nämáne Elías abko mare ya? niebare kwetre mda Juanye.

Angwane Juankwé niebare mda:

Ti abko ñakare Elías, niebare kwe ietre.

Angwane niaratre nikani kukwé ngwentari kisere mda Juanye, kākwe niebare ie:

¿Ngöbökwé ja kukwei niekä mdara jire Moisés kwrere juandre nieta Ngöbö Kukweibtä, ye abko ma ara ya? niebare kwetre.

Ñakare, niebare Juankwé ietre.

22 Abtä niebareta kwetre Juanye:

Ma abko nire, ye makwé nie-dre nunye, ñobtä ñan angwane nitre nun juanka, kräke nun ri-kadre kukwé ngwenante, aisete ma abko nire ye makwé niedre au jakrä abko erere nunkwé niedre, niebare kwetre Juanye.

23 Abtä Juankwé niebare mda ietre:

Kira ni Ngöbö kukwei niekä kädian nämáne Isaiás kākwe niebare krörö:

Ni iti tä niken ngrente
krikri kä kaibete, käta
niken niere:

Ji ükateta kuin metre jrei
kri kräke, ye kwrere jire
ja mika juto ni Dänkien
käne munkwe. *Isaiás 40.3*

Ni btä Isaiákwe blitabare abko ti ara, niebare Juankwé ietre.

24 Angwane nitre bariseo juani ruäre abko namani yete siba
25 kākwe kukwé ngwianintari krörö mda Juanye:

Ma abko ñakare Ni Dianinkä Ngöbökwé, ma ñakare Elías amne ma ñakare ni Ngöbö kukwei niekä Moisés kwrere mata niere, ¿se ñobtä abko mata ni mda mda ngökö ñöte se? ¿Nirekwe kä biani mae ni ngökakäre ñöte se? niebare kwetre ie.

26 Juankwé niebare mda ietre:

Tita mun ngökö ñö aibe te, akwa mun ngätäite nita iti abko gare ñakare munye. **27** Ni ye abko jatadi ti jiebtí amne, ni klaboré aibe käta sandalia tikete ni

mdakrä,^a akwa ti abko bāri ene ruen tie, aisete ti abko ja űan rükadre töre jire chi tie sandalia tikete ni ye ngotobtä, niebare kwe.

28 Kukwe ye abko nakaninkä jökrä kore kākä Betábara kánti Ñö Jordánbtä kä driri, Juan nāmane ni ngökö ñöte ye kánti.

Jesu abko Kordero Ngöbökwe

29 Yehti jändrinane angwane, Jesu jatani Juan kukwäre, ye jatabare Juanye angwane, niebare kwe ni jökräye:

Kordero Ngöbökwe^b kite tuen sete se. Se mike ñäräre munkwe. Ni se mden ni ngite kukwe käme-käme nuenbtä Ngöbö rüere diankaka nibtä. **30** Ni se mden, btä ti nāmane blite, kākwe nieba krörö: Ni mda jatadi ti jiehti abko bāri ütiäte ti ngwä, ñobtä űan angwane niara abko nāmanena nüne bāri käne tikrä, tikwe nieba angwane, **31** niara abko Ngöbö Odei ara űan nāmane gare tie, akwa rükadre gare juta israelitaye, abkokäre Ngöbökwe ti juani ni ngökö ñöte, niebare Juankwe.

32 Erere arato, Juankwe kukwe niebare metre Jesubtä krörö:

Ngöbö Üai Deme nāmane kä käinbti jataba ütü kwrere timonkwäre, rikaba mate niara-btä, tikwe tuaba. **33** Akwa ye ngwane, niara abko Ngöbö Odei ngāmi nūke gare tie, akwa Ngöbö ti juanka ni ngökö ñöte, ye kākwe niebare krörö tie: Ngöbö Üai rika timonkwäre angwane, raba mate nirebtä ma okwäbti, ni ye abko kākwe Ngöbö Üai Deme mikadi nüne nibtä, nieba kwe tie. **34** Ye erere tikwe Ngöbö Üai tuaba nūke btä, aisete niara abko Ngöbö Odei ara tita niere. Abko kore se, niebare Juankwe.

Jesukwe nitre ja töitikaka ben käräbare

35 Yehti jändrinane angwane, Juan nāmane ni ngökö ñöte, ye kánti namaninta angwane, nitre nānkä Juanbe namani nibu ben yete. **36** Ye btäräbe Jesu jatani tuen dikekä Juanye se kwrere angwane, Juankwe niebare:

iKordero Ngöbökwe kite tuen sere se! niebare kwe nitre nibu ye okwäbti.

37 Juankwe niebare kore, ye jarabare nitre nibu yeye angwane, nikani Jesu jiehti

^a **1.27** sandalia tikete. Jesu näire ni klabore kökani ni mdakwe abko bāri ene. Niaratre aibe nāmane sandalia ni mdakwe tikete, aisete Juan nāmane ja bä mike bāri ene ni klabore ngwä.

^b **1.29** Kordero Ngöbökwe. Jesu bä mikani kordero kwrere, ñobtä űan angwane bāri käne, Ngöbökwe kordero kämikamna nitre israelitaye kukwadre Ngöböye ja ngite ütiäre Pascua näire. Jesu nükani ja biankäre müre ketadre ni ngite ütiäre. Erere arato, kordero abko kwekbe, rüre ñakare ja dokwäre, ye kwrere Jesu nāmane arato. Kukwe nebtä ñäke Isaiás 53.7; Jeremías 11.19.

mda. **38** Jesukwe mikaninta ñāräre ja jiebti, kākwe niebare ietre:

¿Mun ye tö nibi dreye? niebare kwe ietre.

Angwane nitre nibu ye kākwe niebare mda:

Dirikä, ¿mata nüne mdente? niebare kwetre ie.

39 Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Tita nüne mdente brän tuen, niebare kwe ietre.

Ye erere nikanintre angwane, Jesu nämáne mdente ye abko tuani kwetre. Angwane ye näire ñänä okwä namanina kräbkä dere amne niaratre namani Jesu kánti ye näire dere.

40 Ni nibu kākwe Juan kukwei nuani, nikani Jesu jiebtí, ni ye abko iti kädian nämáne Andrés. Andrés ye abko Simón Pedro etba. **41** Andrés nikaninta angwane, nikaninbe etba Simón kánentari. Simón kwanintari ie angwane, niebare kwe ie:

Ni Dianinkä Ngöbökwé kädianta Kristo griegore, ye abko kwanba nunye, niebare Andrékwe Simónye.

42 Yebti nikani Simón ngwena nebe Jesu kánti. Simón ye jatabare Jesuye angwane, Jesukwe niebare ie:

Ma abko Simón. Ma Jonás ngobo, akwa mtare mentokwäre ma kä rabadi Cefas arato. Abko kore se, niebare Jesukwe Simónye. (Cefas abko käta "jä" niere kukwe arameore abko Pedro nieta griegore.)

Jesukwe Felipe amne Natanael kārābare ja töitike jabe

43 Yebti jändrinane Jesu tö namani rikai kä Galileate, ye erere nikani mda. Namani yete angwane, namani ngätäi Felipebe angwane, niebare kwe ie:

Jakwe. Brän tibe, niebare kwe ie.

44 Felipe ye abko Betsaidabo. Andrés amne Pedro abko Betsaidabo arato. **45** Jesukwe Felipe ngwiani jabe, yebti Felipe nikani Natanael kánene mda. Kwani ie angwane, niebare krörö kwe ie:

Ni Dianinkä Ngöbökwé, ye kwanba nunye. Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, yebtä Moisékwe tärä tikani niarabtä. Erere arato, nitre Ngöbö kukwei niekä mda mda kākwe tärä tikani niarabtä arato. Ni ye abko José Nazarebo ngobo. Niara abko kä Jesu, ye mden abko kwanba nunye, niebare kwe Natanaeliye.

46 Abtä Natanaelikwe niebare mda:

¡Jo! Juta Nazaret käme. ¿Yete abko jändrän kuin jatadre ya? niebare kwe Felipeye.

Angwane Felipekwe niebare mda ie:

Jakwe, brän. Makwe tua ja okwä jenbti, niebare kwe ie.

47 Erere Natanael jatani nüke ja ken se kwrere, ye jatabare Jesuye angwane, Jesukwe niebare ie:

Ni israelita töi era metre kite nüke nete. Niara ne abko ni ngökö ñakare, niebare Jesukwe ie.

48 Abtä Natanael kākwe niebare mda Jesuye:

¿Mdente ti nūkani gare mae amarebti mata niere kore tie ye? niebare kwe ie.

Angwane Jesukwe niebare ie: Felipe ngāmi nūke ma kārere, ye kānenkri tikwe ma turi tākānintbe higo krie tāni sete, niebare Jesukwe mda ie.

49 Abtä Natanael kākwe niebare Jesuye:

iDirikā, era bkānā ma abko Ngöbö Odei amne ma Jrei nitre israelitakwe! niebare mda kwe ie.

50 Abtä Jesukwe niebare mda ie:

¿Higo krietāni tikwe ma turi tākānintbe, tikwe nini mae, ye aibebtā ti kukwei nibi era makrā ya? Makwe ti tuadi jāndrān bāri krikri nuene mda abko tita niere mae, niebare Jesukwe ie.

51 Yebti Jesukwe niebareta mda:

Ti bike kukwe era erere niere krörö munye: Kā kāinbti se munkwe tuadi tikani amne angele rabadi kite timonkwäre amne rabadi nikenta kukwäne abko rabadi nūke ti Ngöbö Odeibtā, Ngöböta tibe mikakäre gare abko Ngöbökwē bā mikadi tuare munye. Abko kore se, niebare kwe ietre.

Jesukwe ñö kwitani uba döire

2 1 Yebti mukirare angwane, ni iti kākwe ja mikani gure juta Canāte kā Galileate. Ye kanti Jesu meye nāmane arato amne, **2** Jesu kārābare arato

nitre ja töitikaka benbe, ni iti nāmane ja mike gure ye kanti.

3 Jesu nāmane yete angwane, uba döi krütāni. Abtä Jesu meye kākwe nieba ie:

Uba döi küre jire jökrā, nieba kwe Jesuye.

4 Abtä Jesukwe nieba meye:

Mama tikwe, kā kitani ti kāne abko ngāmi nūke tie. ¿Ye ñöbtā abko mata niere kore tie? nieba kwe ie.

5 Angwane nitre nāma uba döi drāire, ye ie Jesu meye kākwe nieba:

Niarakwe dre nuemna munye, ye erere munkwe nuen jökrā, nieba kwe ietre.

6 Kā ye kanti abko jā dātebare ñö ngwäre nāma kwā ti. Ye abko te nitre israelita nāmane ñö köbötikakrā ja mikakäre dbe Ngöbö ngwärekwē üke. Jā dātebare ñö ngwäre ye kwatirekwatire te ñö nāmane niken bāsi galon krā gre bti krā jātā jātā jire abko nāma yete. **7** Angwane nitre sribikā yete, ie Jesukwe nieba:

Jā dātebare ñö ngwäre tā yete, ye te ñö keka munkwe, nieba Jesukwe.

Ye erere sribikā kākwe ñö kekaba jāndrān ye iti iti jökrā.

8 Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Mtare ñö den ruäre, mun rika ngwena. Nita mikani ji dokwäte bietabtā, ye ie munkwe bian, nieba kwe ietre.

Ye erere sribikātre kākwe nuenbare jökrā. **9** Angwane ñö nikwitani uba döire Jesu diebti ye ni ji dokwäte bietabtā kākwe

Jä dätebare ñö ngwäre, te ni ne tä ñö keke (Juan 2.6-7)

bänän nuaba, akwa uba döi ye jatani mdenkri abko ñan rababa gare ie. Akwa nitre sribikä kākwe ñö diani ye aibe ie nama-ni gare. Angwane ni ji dokwäte bietabtä, ye kākwe uba döi bänän nuaba, bti ni ja mikaka gure ye kārāba kwe, **10** kākwe nieba ie:

Ni jōkrä kätä uba döi bāri kuinkuin keke käne ñadre, bti ni nūbaibare bietabtä ye tārā uba döi ñaen kabre, ye ngwane uba döi ñakare kuin bianta mrä ñadre nie. Akwa ma abko kākwe uba döi bāri kuin abko ürū ñadre mrä. Ye abko bāri

kuin, nieba kwe ni ja mikaka gure yeye.

11 Jesukwe ñö kwitani uba döire juta Canáte Galilea ye abko sribi kri ñan tuabare nuenba kena Jesukwe Ngöbö nāmane ben mikakäre gare. Yeptä abko Jesu ütiäte kri bā mikaba tuadre angwane, nitre ja töitikaka ben kākwe tödekaba niarabti.

12 Yepti Jesu rikaba juta Capernaúnte mda angwane, nia-ra meye rikaba siba ben. Erere arato, niara etbakantre amne nun ja töitikaka ben rikaba siba, akwa nūnanteba bā jōtrö kwe juta Capernaúnte.

Nitre jändrän rürümoinkā abko Jesukwe juantari

(Mateo 21.12-13; Marcos 11.15-18;
Lucas 19.45-46)

13 Abti bieta kädianta Pascua nitre israelitakwe abko jatabara nüke ja ken, aiseite Jesu rikaba juta Jerusalénte mda. 14 Angwane Jesu rikaba ju blitakrä Ngöböbe kánti. Ju ye bäre temen nitre nämä nbi, obeja amne ütü rürümoinke kukwadre Ngöbö káikita-kakäre. Erere arato, nitre ngwian kwitakakwitaka nämä tákánintbe mesabtä ká ye kánti arato, 15 btä Jesu okwä rababa.

Angwane Jesukwe kö kánänba ruäre, bti kö ye mäkäteba kwe, bti rikaba nitre ye juentari jökrä obeja amne nbi kwekwe ben gwaire ju blitakrä Ngöböbe ye bäre mento se kwrere. Amne nitre ngwian kwitakakwitaka abko kán ngwian kitakaba jökrä tementa kwe se kwrere. Erere arato, mesa bti ngwian nämä mikani ye kwitakaba jökrä temen kwe kán. 16 Angwane nitre ütü rürümoinkā abko ie nieba krörö kwe:

Jändrän noko denkä jökrä mento nete. iJu ti Rünkwe ye munkwe ñan mika jändrän rürümoinkrä jae! nieba kwe ietre.

17 Angwane nun ja töitikaka Jesube, ie kukwe nämäne tikani krörö Jesubtä Ngöbö Kukweibtä abko rükabata töre: "Tita ju makwe tarere kri krübäte Ngöbö, aiseite tita mokrere bti," abko rükabata töre nunye.

18 Nitre jändrän rürümoinkā juantariba jökrä kore Jesukwe angwane, nitre israelita ji dokwäte dokwäte nämä yete, kákwe nieba ie:

Makwe jändrän nuni kore se abko nirekwe ká biani mae kukwe se nuenkrä, ye bá mike tuadre nunye nete, nieba kwetre Jesuye.

19 Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Ju blitakrä Ngöbökwé ne abko dikente jökrä munkwe, bti mukirare angwane, tikwe mikadita täte, nieba kwe ietre.

20 Abtä nitre israelita ye kákwe nieba mda Jesuye:

iJoo! Ká gre ketebu bti kwä ti jire sribibare amne ju noko namani bare. ¿Se abko mukirare amne makwe mikareta jökrä täte mata niere ya? nieba kwetre Jesuye.

21 Akwa Jesu abko kákwe ñákäba kore, ye abko ja ngrabare bá mikaba kore kwe ju blitakrä Ngöbökwébtä. 22 Akwa Jesu kámikaba bti rükabata nire angwane, niarakwe blitaba ye nitre ja töitikaka ben, ie niara kukwei rükabata töre angwane, Ngöbö Kukwei tikani ye rababa era kräke amne Jesu kukwei mikaba era kwetre arato.

23 Angwane Jesu nämä Bieta Pascuabtä Jerusalén, ye angwane sribi kri ñan tuabare Jesu rababa nuene kabre Ngöbö nämäne ben mikakäre gare, aiseite ni kwati kákwe niara kukwei mikaba era, kákwe tödekaba bti. 24 Akwa Jesu abko ie ni töi ño ño amne

nita ja tõi kwite jötrö gare jökrä, aisete nitre nāma yete, yebti Jesu nāma tödeke ñakare. **25** Erere arato, ni moto ño ño gare jökrä Jesuye, aisete ni moto ño ño, ye ni ñakare jire iti kä rababa mike gare ie.

Jesukwe blitabare Nicodemobe

3 **1** Kä ye ngwane bati, ni bariseo ütiäte kri nāmane iti abko kädian nāmane Nicodemo. Niara nāma sribire Sanedrinbe nitre israelitakrä. **2** Ni ye abko nikani deo Jesu kanti mda, kākwe nieba ie:

Dirikä, mata sribi kri ñan tuabare nuene, yebtä abko Ngöbökwē ma juani dirire nunye abko nūke gare nunye, ñobtä ñan angwane ni btä Ngöbö di ñakare ñan raba sribi nuene jire chi ja di jenbti au, mata nuene ye kwrere, nieba kwe Jesuye.

3 Abtä Jesukwe nieba mda ie:

Ti bike kukwe era erere niere mae abko krörö: Ni brare ya, merire ya ñan däredreta bobukäre Ngöbö köböire angwane, Ngöbökwē ñan gobrandre bti, aisete ñan nünandi käreäre kwe Ngöböbe, nieba kwe ie.

4 Angwane Nicodemokwe nieba mda Jesuye:

¿Ni tärä nebe unbre ti ne kwrere abko däredreta ño amarebti mata niere kore tie ye? ¡Ni unbre ti ne kwrere ñan rabadre nikenta bobuta meyebtä, bti därereta bobu kore!

5 Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Ti bike kukwe era erere niere mae abko krörö: Ni brare ya, merire ya ñan däredreta bobukäre ño köböire amne Ngöbö Üai köböire angwane, Ngöbökwē ñan gobrandre bti. **6** Nita därerere ni rün, ni meye kä nebtäkwe, ye abko nita därerere niaratre kwrere; akwa nita därerere bobuta Ngöbö Üai köböire ye abko ni üai, ni tõi amne ni moto tä neme btin.

7 Akwa ti bike kukwe niere mae abko krörö: Ni jökrä däredre bobuta Ngöbö köböire, tita niere, nebtä makwe ñan töbika kri dikaro. **8** Ne abko, Ngöbö Üai abko müreta mate ye kwrere, ñobtä ñan angwane müre töta neme matai mdente mdente, ye kanti tä mate. Ye abko, müre ngö tä ruen nie, akwa müre tä kite mdenkri amne tä niken mdente, ye tä nūke gare ñakare nie. Ye kwrere arato, nita därerere bobukäre Ngöbö köböire amne Ngöbö Üai tä sribire ño ño ni itire itire btä, ye tä nūke gare ñakare ni mda mdaye, akwa sribi kwe abko tuata btä, nieba kwe Nicodemoye.

9 Angwane Nicodemo kākwe nieba mda Jesuye:

¿Ño köböire kukwe ye rabadre bare amarebti mata niere ye? nieba kwe Jesuye.

10 Jesukwe nieba mda ie:

¿Ma dirikä kri nitre israelita ngätäite abko ie kukwe ne nūke gare ñakare ya? **11** Ti bike kukwe era erere niere mae: Kukwe gare kuin tie Ngöböbtä, yebtä tita blite amne tikwe kukwe tuani ja okwä jenbti, ye tita niere munye, akwa ti kukwei

mikata era ñakare munkwe.

12 Akwa kukwe kä nebtä btä tita blite mabe, ye abko tare ñakare, aisete rükadre gare mae, akwa ti kukwei ñan tä nebe era makrä. ¿Ye abko, kukweta nakenkä kä käinbti, yebtä tikwe blitadre abko makwe mikadre era ño ye? **13** Ni ngämi niken jire iti neme Ngöbö kánti kä käinbti abko raba blite kukwe yebtä, akwa ti Ni Kä Nebtä Ngobo kä käinbti jatani nuke kä nebtä, aisete ti raba blite kukwe nebtä mabe.

14 Mdakäre abko, kira bronse sribebare tbire^c abko Moisékwe kaninkä kribtä käin kä kaibete nitre israelita bren bren kákwe mikadre ñäräre angwane, Ngöbökwe diandretari angwane ñan krütadre, ye kwrere ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne rabadi kaninkä kribtä käin, **15** nire nire kákwe tödekadre tibti abko Ngöbökwe dianditari angwane, nünandi kärekäre kwe Ngöböbe, abkokäre ti ne rabadi kaninkä kribtä käin.

16 Ye kwrere ni Kä Nebtä Ngobo rabadi kaninkä käin, ñobtä ñan angwane Ngöbö ara kákwe ni jökrä tarebare kri krübäte, kákwe ja Odei itibe biani müre ketadre kräke, ni jökrä kákwe tödekadre Ngöbö Odei yebti angwane, ñan rabadre ganinte kärekäre Ngöbö okwä bäre mento, akwa nünandre kärekäre kwe Ngöböbe, abkokäre Ngöbökwe juani, **17** ñobtä

ñan angwane ñan Ngöbökwe ja Odei juani ni kukwe kämekäme nuenkä Ngöbö rüere mikakäre ja tare nike, akwa niara köböire rabadre dianintari, abkokäre juani kwe. **18** Nire nire kákwe tödekadre Ngöbö Odeibti, ye abko ñan juandre kä ja tare nikakrä kánti Ngöbö okwä bäre mento, akwa nire nire tä tödeke ñakare Ngöbö Odei itibe yebti abko Ngöbökwe kukwe ükaninante kräke amne juandi kwe kä ja tare nikakrä ye kánti, ñobtä ñan angwane ñan tä tödeke Ngöbö Odeibti aisete.

19 Ngöbökwe kukwe ükanin-te kore ni juankäre kä ja tare nikakrä kánti, ñobtä ñan angwane Ngöbö Odei nükani ñotra kwrere kä nebtä Ngöbö mikakäre gare nie, akwa ni ruäre namani kä iko tarere, tö namani nünai janknu kä ikote, kukwe kämekäme nuenkäre janknu Ngöbö rüere, aisete ñotra ye ñan kani ngäbti kwe-tre. **20** Ye abko, ni jökrä töi kämekäme abko mätäta neme ñotrabtä amne ñan töta neme rikai ñotra träte. Kukwe kämekäme nuenta kwetre Ngöbö rüere ye ñan gadre ni mda mda-kwe, abkokäre töta neme ja rükainte kore kä ikote. **21** Akwa nire nire tä Ngöbö Kukwei kuin metre ye nuene era metre abko tä niken jäme neme ñotra träte, niarakwe sribi kuin nuenbare Ngöbö köböire, ye ni jökrä

^c 3.14 bronse sribebare tbire. Dre nakaninkä abko tä tikani Números 21.4-9 yebtä.

käkwe gadre nuäre, abkokäre tä niken jäme ñotra träte.

Juan Bautista käkwe blitabare Jesubtä

22 Abti Jesu nämä Jerusalén, rikabata nun ja töitikaka benbe kä Judea kántita, kánti rababa nünentbe bä jötrö nunbe angwane, nun nämä ni mda mda ngökö ñöte ben. 23 Angwane Juan Bautista abko nämäni ngökö ñöte arato kä Enónte kánime kä Salim ken, ñobtä ñan angwane kä ye kánti abko ñö okwä nämäni kabre. Ye ngwane, ni nämäni kite köbö kwatirekwatire amne Juan namani ngökö ñöte. 24 Ye ngwane abko, Juan kita ngämi ngite kä teri angwane, kukwe ye rakakaba kore. 25 Akwa ja bä mikadre ño dbe ñöbti Ngöbö ngwärekre diribare nitre israelitakwe, yehtë ni ruäre nänkä Juanbe abko käkwe ja kwetani nitre israelita ruäre ben. 26 Bti nikani, käkwe niebare Juanye:

Dirikä, ni nämä iti mabe Ñö Jordánbtä sekri sete, btä makwe blitaba, ni ye abko tä ni mda mda ngökö ñöte arato amne ni jökrä nibi niken niara kánti, niebare kwetre ie.

27 Abtä Juankwe niebare ietre:

Ngöbökwé ñan jändrän biantre angwane, ni ñan rabadre jändrän bkäne, 28 aisete munkwe ti kukwei nuaba, kukwe era erere tikwe nieba krörö: Ti abko ñakare Ni Dianinkä Ngöbökwé, akwa Ni Dianinkä Ngöbökwé ye rükadre abko känenkri ti juani kwe,

tikwe nieba metre munye.

29 Yehtë ti bike kukwe bä mike jabtä amne Jesubtä munye abko krörö: Ni iti tä niken ja mike gure angwane, ni ja mikaka gure ye abko ni merire rabadre ben, ye abko kwe. Akwa ni ja mikaka gure ye kukwe muko tä kánime käkwe ni ja mikaka gure ye kukwei nuadre blite angwane, kä rabadre nuäre kri krübäte btä. Ye kwrere kä nena nuäre kri tibtä mtare, ñobtä ñan angwane Jesu abko ni ja mikaka gure kwrere amne ti abko kukwe muko kwere aisete. 30 Niara rika neme bäri ütiäte, ie Ngöbö tö amne ti abko jatadre nementa ütiäte ñakare, ie Ngöbö tö arato. Abko kore se, niebare Juankwe ietre.

31 Jesu kä käinbti jatani abko bäri ütiäte ni jökrä bti ta; akwa ni därebare kä temenbtä Juan Bautista kwrere, ye ie kukwe kä temenbtä aibe gare, aisete jändrän kä temenbtä aibehtë blitata kwe. Akwa ni kä käinbti jatani ye abko bäri ütiäte ni jökrä bti ta. 32 Ni kä käinbti jatani käkwe jändrän tuani amne kukwe nuani kwe kä käinbti, yehtë tä blite, akwa ni kwati ñan tä niara kukwei mike era. 33 Akwa nirekwe niara kukwei mikadre era angwane, Ngöbö abko tä kukwe era metre niere abko mikata gare ni mda mdaye, 34 ñobtä ñan angwane ni juani Ngöbökwé, ye abko tä Ngöbö kukwei era niere, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé ja Üai mikani täte jökrä btä, aisete tä blite kore. 35 Ni juani Ngöbökwé abko Ngöbö Odei amne,

Ngöböta ja Odei tarere amne jändrän jökrä mikani gare kwe ie. **36** Ye aisete, nire nire kākwe tödekadre Ngöbö Odeibti ye kākwe nünandi kärekaře Ngöböbe, akwa nire nire kākwe trö kwitadre Ngöbö Odeiye ye abko kākwe ñan nünandre kärekaře Ngöböbe, akwa Ngöbökwē mikadi ja ngie nuen tare krübäte kärekaře.

Jesukwe blitabare meri Samariabobe

4 1 Yebti ni rababa niken bāri kwati mda Jesu jiebtī amne Jesu rababa ni ngökō bāri kwati ñöte Juan Bautista ngwā abko gani nitre bariseokwe. **2** (Akwa Jesu ara jire abko nāma ni ngökō ñakare ñöte, akwa nun ja töitika-ka Jesube abko nāma ni ngökō ñöte Jesu diäre.) **3** Nitre bariseo kākwe kukwe gani kore Jesubtä, ye gaba ni Dänkienkwe angwane, niara nāma kā Judeate, kanti kā mikakaba kwe, bti rikabata Galileate mda. **4** Akwa rikadre kā Samariate ta, **5** aisete juta kā Sicar kā Samariate, kanti Jesu rikaba nebe. Kira abko Jacobokwe kā biani ngobo Joséye, ye abko nāma kanime juta Sicar ken **6** amne, ñö okwā Jacobokwe nāma yete, ye kanti Jesu rikaba. Akwa Jesu rababa dräre dikaka kisete, abtä rababa tākānintbe ñö okwā ye kanti. Ñānā jataba nūke ruäre kāin angwane, Jesu rababa tākānintbe yete. **7-8** Akwa nun ja töitikaka ben abko rikaba mrö

kökō jae jutate, aisete Jesu nāma kaibe yete. Ye btäräbe meri Samariabo jataba nūke iti ñö okwäte yete ñö den jae angwane, Jesukwe niebare ie:

Ñö ngwen chí tomnane tie, niebare kwe meri yeye.

9 Akwa ni israelita abko ja gete ñakare jire chi nitre Samariabobe, aisete meri ye namani töbike kri Jesu kukweibtä, kākwe niebare krörö mda ie:

Nitre israelita tā ja gete ñakare jire chi nun Samariabobe, ¿ye ñobtä abko ma israelita amarebti ti Samariabo abko ie ma kite ñö kārere ñadre jae ye? niebare kwe Jesuye.

10 Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Jändrän kuin tā makrä Ngöbö-kwe amne nireta blite mabe, ye rabadre gare mae angwane, makwe ñö nire^d kärekaře ye kārädre tie amne tikwe biandre mae, niebare Jesukwe ie.

11 Angwane meri ye kākwe niebare Jesuye:

Jändrän ñakare ñö diankakrä mae amne ñö okwā noko mente nguse, ¿se abko ñö nire kärekaře makwe diandre mdente tikrä se?

12 Mdakäre abko, nun mrākā kira Jacob kākwe ñö okwā noko mikaninte nunkrä amne niara-kwe ñö noko ñani. Erere arato, niara ngäbriänkā amne jändrän kwekwe kākwe ñö noko arabe ñani. ¿Akwa mtare abko ja ruen bāri Jacobokrä mae ya? niebare kore kwe mda ie.

^d **4.10** Ñö nire kätä nüne kärekaře Ngöböbe bā mike.

13 Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Ni jökrä kätä ñö noko ñaen abko ie tomna tä nementa.

14 Akwa ñö bianta tikwe ye abko nire nire kākwe ñadre abko ie tomna ñan rabadreta jire mda, ñobtä ñan angwane tikwe ñö biandre abko ñadre kwe, ñö ye abko rabadī neen kärekarē btā, kākwe mikadi nūne kärekarē Ngöböbe, niebare kwe meri yeye.

15 Angwane meri ye kākwe niebare mda Jesuye:

Tomna ñan rabadreta mda tie amne ti ñan jatadreta ñö mda denta jire chi nete, abkokäre ñö nire kärekarē bianta makwe, mata niere, ye ari bien tie, niebare kwe ie.

16 Angwane Jesukwe niebare mda ie:

Nān ma kwärāi kārere, ben ma jatata nete, niebare kwe ie.

17 Abtä meri ye kākwe niebare mda ie:

Ti kaibe. Ti kwärāi ñakare, niebare kwe Jesuye.

Jesukwe niebare ie:

Ma kaibe, ma kwärāi ñakare makwe nini, ye abko kukwe era erere nini kuin makwe, 18 ñobtä ñan angwane makwe ja kwärāi mikanina nirike jire amne, mtare mata ni brare mdara jire ben, akwa munkwe ñan ja mikani gure metre, aisete ma gure ñakare, makwe nini metre kore, niebare kwe meriye.

19 Jesukwe ñākābare kore meri yeye angwane, meri ye kākwe niebare mda ie:

Ti Dänkien, ma abko ni Ngöbö kukwei niekā era metre nibi tuen tie. 20 Akwa nun mrākā Samariabo kirakira kākwe Ngöbö kākikitaninkā ngitio nebti, akwa nun rikadre Ngöbö kākitekā juta Jerusalénite abko mun israelita tä niere, niebare kwe Jesuye.

21 Angwane Jesukwe niebare mda ie:

Meri, ti kukwe mike era makwe. Kā nūkera angwane, munkwe ni Rūn Ngöbö kākikitadikā mdente erere rabadī dbe Ngöbökrā, aisete mun rikadre kānime ngitio Gerizim nokobti ya o mun rikadre Jerusalén Ngöbö kākikatakäre, ye abko ñan rabadre ütiäte. 22 Mdakäre abko, Ngöbö gare ñakare metre mun Samariaboye, aisete munta nire kākitekā ye gare ñakare metre munye; akwa nun israelita abko kätä nire kākitekā, ye gare metre nunye, ñobtä ñan angwane ni diantarikā abko jatadi nun israelitakri. 23 Akwa mtare kā jatadi amne kitera nūke angwane, nire nire tö Ngöbö kākitaikā ye abko kākwe nuendi era metre Ngöbö Kukweita dirire ye kwrere amne Ngöbö Üai köböire. Ni Ngöbö kākikatakaka kore abko Ngöböta kānene jakrā, 24 ñobtä ñan angwane Ngöbö abko üai, ye aisete nire nire tö Ngöbö kākitaikā abko kākwe nuen era metre Ngöbö Kukweita dirire ye kwrere amne Ngöbö Üai köböire. Abko kore se, niebare kwe meri yeye.

25 Abtä meri ye kākwe niebare mda Jesuye:

Ni Dianinkä Ngöbökwe (kådekata Kristo kukwe griegore) abko rükadre, ye garera tie amne, niara rükadre angwane, kukwe era erere niedi jökrä kwe nunye kukwe nebtä, niebare kwe ie.

26 Angwane Jesukwe niebare ie:

Ni btä mata blite ye abko ti ara. Ti ne mden käta blite mabe ye, niebare mda kwe ie.

27 Ye btäräbe nun ja töitika-ka Jesube jataba nüketa angwane, Jesu nämane blite meribe, yebtä nun ñan töi rababa krütare. Akwa meri ye abko tö namani dreye amne Jesu nämane dre kädriere ben abko nin ja rükaba töre jire nunye ngwentari ie.

28 Akwa meri ye käkwe kantra mikateba, bti rikabata jutate, käkwe niebare nitre jutate yeye:

29 Tikwe kukwe nuenbare kaibe tiebe, ye abko ni iti käkwe nini jökrä tie, aisete ye abko Ni Dianinkä Ngöbökwe ruen tie abko mun jakwe tuen, niebare kwe.

30 Abtä nitre nünanka juta yete jataba jökrä Jesu kanti.

31 Akwa nitre jutate jataba, ye ngämi nuke Jesu kanti, känenkri nun ja töitikaka Jesube rababa niere ie:

Dirikä, mrö kwete chi, nun nämä niere ie.

32 Akwa Jesukwe nieba nunye:

Mrö tärä keteti kwetadre tie abko gare ñakare munye, nieba kwe nunye.

33 Angwane nun ja töitikaka ben rababa niere krörö jae kwärikwäri:

¿Ni mda nūra mrö ngwena kwetadre ie ya ño yere? nun rababa niere jae kwärikwäri.

34 Akwa Jesu abko käkwe niebata mda nunye:

Ngöbö ti juanka tö dreye tikrä amne sribi ye abko tikwe mikadre bare täte jökrä, ye abko mrö kwrere tikrä. **35** Mda-käre abko, mun abko tä niere: Kä tä sö kräbkä jire nura ngwä ötakrä, munta niere. Akwa ni jökrä kä nebtä abko tire Ngöbö-kwe amne nire nire tä juto biare tödeke tibti abko nura nena biare ötadre kwrere, aisete nura tirete ye nena biare ötadre, ye munkwe mika ñäräre abko tita niere munye. **36** Mtare, nire nire tä biare tödeke tibti, ye nitre nura ngwä ötaka tä ngwena tödekakäre tibti abko ie sribi ütiä bianta. Erere arato, nitre nura ngwä ötaka käta ni jökrä ngwena tie tödeke tibti, rabadre nüine käre-käre abkokäre. Yebtä abko ni nura nö-kaka käta Ngöbö Kukwei mike gare ni mda mdaye amne ni juto biare tödeke tibti, ye nitre nura ngwä ötaka käta ngwena tödeke tibti käkwe kä ngwiandre nuäre gwaire jabtä abkokäre. **37** Ye abko, kukwe nieta krörö: Ni iti käta nura nökö, akwa ni mda abko käta ngwä ötö, abko nieta metre kore. **38** Ye kwrere, munkwe nura nö-kani ñakare tare, akwa tikwe mun juanba nura ngwä ötö. Ni mda mda käkwe

sribibare kri sribi Ngöbökwebtä amne mun abko nikani jirekåbe sribi kwekwe ngwå ötö. Abko kore se, nieba Jesukwe nun ja töitikaka ben yeye.

39 Jesu nämane juta Sicar yete angwane, ni kwati Samariabo nünanka yete kåkwe tödekani Jesubti, ñobtä ñan angwane meri ben Jesukwe blitabare ye abko namani niere: Ni menteni gare ñakare tie, akwa kukwe nuenbare kaibe tiebe tikwe abko nini metre jökrå kwe tie, niebare kwe. Yebtå ni kwati kåkwe tödekaba Jesubti.

40 Yebti nitre Samariabo rükaba Jesu kånti angwane, Jesu rabadre basare ietre abko rababa ribere kisere ie, ye erere Jesu rababa köböbu juta Sicar yete.

41 Angwane ni kwati kåkwe niara kukwei nuaba, abtä ni kwati kåkwe tödekaba bti.

42 Angwane nieba krörö kwetre meri yeye:

Mtare ñan kukwe nieba makwe jabtå nunye aibe köböire niara mikata era nunkwe, akwa nun ara jire kåkwe niara kukwei nuri blite, aiseti niara abko ni jökrå töi kåmekåme Ngöbö rüere Diantarikå abko nena gare era metre nunye, amne niarabti nuntå tödeke, nieba kwetre meri yeye.

Sribikå jreikrå abko ngåbåkre kwe Jesukwe mikaninta kuinta
(Mateo 8.5-13; Lucas 7.1-10)

43 Yebti kå rikaba köböbu ta angwane Jesu nämå juta Sicar, rikabata kå Galileate mda.

44 (Akwa kåre Jesu ara jire nämå niere krörö jabtå: Ni Ngöbö kukwei niekå abko mikata ütiåte ñakare ja kåite, nämå niere.)

45 Akwa Jesu rababa kå Galileate angwane, nitre nünanka yete kåkwe kaba ngåbti kuin, ñobtä ñan angwane niaratre jananbare arato Bieta Pascuabtå Jerusalén angwane, Jesukwe sribi kri ñan tuabare nuenbare ye abko tuani jökrå kwetre amne tö namani tuai mda, aiseti kaba ngåbti kuin kwetre.

46 Jesu rikaba nebe juta Canåte kå Galilea yete. Juta Canå kånti Jesukwe ñö kwitani uba döire, ye kånti rababata. Angwane abko ni nämå iti sribikå ütiåte kri jreikrå abko kån ngåbåkre nämå bren dikaro juta Capernaümte.

47 Angwane Jesu nämane kå Judeate abko nükåninta kå Galileate abko sribikå ütiåte jreikrå ye kåkwe gani angwane rikaba ja tuakåre Jesube. Rükaba Jesu kånti, ñobtä ñan angwane ngåbåkre kwe nämåne bren jume dikaro amne jatanina krüte, aiseti rababa Jesu ngwen kisere neme ja gwiriete ngåbåkre ye mikakåretakuinta. **48** Abtä Jesukwe nieba ni jökrå nämå yete ie:

Sribi ñan tuabare nuenta tikwe, Ngöböta tibe bå mikakrå, ye ñan rabadre bare Ngöbö diebti tie angwane, mun nünanka nete ye kåkwe ñan tödekadre jire chi tibti, nieba kwe ietre.

49 Akwa sribikā ūtiāte jrei-krā ye kākwe nieba mda Jesuye:

Nane ngābākre tikwe krūta tikān, ye kānenkri brān jōtrō ti kānti, nieba kwe ie.

50 Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Ma ngobo rabadita quinta, aisete nānta ja gwiriete, nieba kwe ie.

Angwane ni ye kākwe Jesu kukwei mikaba era, aisete rikabata ja jiebtī. **51** Nāmane dikekā ji ngrabare ja jue kukwāre angwane, nitre sribikā kwe jata-ni, nūkani ngātāi ben, kākwe niebare ie:

!Ngābākre makwe nibirate quinta! niebare kwetre ie.

52 Abtā niarakwe niebare mda:

Kā nuāi angwane ja ki ruenta mobe ie, niebare kwe.

Jāndrin, nānā okwā krati dere angwane, drangwan rikaba btā, niebare kwetre ie.

53 Angwane nānā okwā ye nāre dere Jesukwe niebare krōrō ngābākre rūn yeye: Ma ngo-bo rabadita quinta, niebare kwe ie, ye abko nūkaninta tōre ie amne niara btā mrākā kwekwe erere kākwe tōdekani jōkrā Jesubti.

54 Ne abko Jesu nāma kā Judeate, rükabata Galileate angwane, sribi kri nān tuabare nuenba bobukāre kwe Ngōbō nāmane ben bā mikakāre.

Jesukwe ni bren mikaninta quinta nō okwā Betesda kānti

5 1 Yebti kōbō mdara jire te, nitre israelita jataba bieta mda nuene Ngōbō kākkitakakrā angwane, Jesu rikabata Jerusālén mda. **2** Angwane Jerusālén yete abko jukweta kwati abko kādianta Jukwe Obejakwe. Kāni-me jukwe ye ken nō okwāta kwati abko kādianta Betesda hebreore amne jukāta kwārike nō okwā ye bāre temen. **3** Jukā ye tāni ni bren bren nāma kwati abko krōrō: Ni okwā kā drūnen-te, ni nakwente amne ni ruen nākare ngrabare aisete dikekā nākare abko nāma kitanintbe tementa yete. [Nō ye abko nāma-ne ngibiare kisere, **4** nōbtā nān angwane nane nane angele nāmane kite timonkwāre, kā nāmane nō mike ngrenkā angwane, ni bren rikadre kāne nōte abko rabadreta quinta, aisete nāmane nō ngibiare kisere.]^e **5** Ni bren bren ye ngātāite abko ni nāma iti abko nikani bren kā kwā gre bti kwā jātābti kwā kwā-ra abko nāma siba. **6** Ni ye nāma kitanintbe temen yete, btā Jesu okwā rababa angwane, kā raire niara nikani bren nike abko ben nāmane nūke yete abko Jesukwe gaba btā angwane, nieba kwe ie: ¿Ma tō rabaita quinta ya? nieba Jesukwe ie.

7 Angwane ni bren ye kākwe nieba mda Jesuye:

^e 5.4 Kukweta tikani corcheta ngātāite abko nān tā tikani manuscrito bāri kuinkuin btā.

Ti Dänkien, ñö okwä se tä kite ngrenkä batire batire kukwäne angwane, ni mda ñakare ti mikaka te, aiseite käre ti töta neme rikai ñö okwä nokote angwane, ni mda tärä niken käne te, aiseite käre tita nemente ye, nieba kwe ie.

8 Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Näin krö, jänkwata makwe ye den kisete, ben ma rika dikekä, nieba Jesukwe ie.

9 Ye btäräbe ni ye rababata quinta batibe, käkwe jänkwata jakwe dianba kisete, bti rikaba dikekä kwäräkwärä se kwrere. Akwa ye näire abko köbö jadükakrä te ni ye rababata quinta.

10 Ye aiseite ni bren rababata quinta, ye ie nitre israelita ji dokwäte käkwe nieba:

Köbö jadükakrä mtare, ye te makwe jänkwata makwe ye ngwiandre ñakare jire, ¿ye ñobtä mata ngwena ye? nieba kwetre ie.

11 Abtä ni ye käkwe nieba nitre israelitaye:

Ni ti mikakata quinta käkwe nini krörö tie: Jänkwata makwe ye den kisete, ben nän dikekä, nini kwe tie, erere tita nuene, nieba kwe ietre.

12 Angwane nitre israelita ji dokwäte ye käkwe nieba mda ni yeye:

¿Jänkwata makwe ye den kisete, bti nän dikekä, ye nirekwe nini mae? nieba kwetre ie.

13 Akwa nirekwe mikabata quinta abko ñan rababa gare ie, ñobtä ñan angwane Jesukwe

niara mikaninta quinta angwane, ni näma kwati, ye kanti Jesukwe kä mikakaba kä bube ngware.

14 Yehti ni bren mikabata quinta Jesukwe ye näma ju blitakrä Ngöböbe kanti abko kwanba Jesuye angwane, Jesukwe mätträba btä, käkwe nieba ie:

Tuen, mtare ma nenante quinta Ngöbö diehti, akwa nane kukwe mda rakaka bäri tare mabtä, ye ngäniene makwe ñan ja mika ngite Ngöbö rüere mda, nieba kwe ie.

15 Angwane batibe Jesukwe niara mikaninta quinta, ye abko rikaba, käkwe niebare nitre israelita ji dokwäte yeye.

Ngöbö Odei köböire ni raba nüne käreikäre Ngöböbe

16 Ye kwrere Jesu näma sribi nuene köbö jadükakrä näire, abtä nitre israelita ji dokwäte rababa näin kisere Jesu rüere.

17 Akwa blitaba kwetre Jesube angwane, Jesu abko käkwe nieba krörö ietre:

Ti Rün tikwe tä sribire käre abti kä nuke mtare abko erere tita sribire arato, nieba kwe ietre.

18 Nebtä abko bäri nitre israelita ji dokwäte tö rababa Jesu müre ketai mda, ñobtä ñan angwane köbö jadükakrä ye abko Jesu ñan namani mike ütiäte jae, namanintre nütüre. Bärire mda abko, Ngöbö abko ja Rün jakwe Jesu rababa niere, yebtä abko Jesu näma ja mike Ngöböre abko dokwäre tö rababa Jesu müre ketai.

19 Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Kukwe era erere ti bike niere munye: Ti, Ngöbö Odei ne ñan raba jändrän nuene jire chi ja töi jenbti, akwa ti Rünta dre dre nuene, ye erere ti Ngöbö Odei tä nuene, ñobtä ñan angwane jändrän jökrä nuenta ti Rünkwe ye erere tita nuene. **20** Ye ñobtä ñan angwane ti Rün käta ti niara Odei tarere amne ti Rün käta dre dre nuene, ye erere tä mike gare jökrä tie. Ye abko, ni bren mikaninta kuinta tikwe, yebti ta sribi bäri krikri ñan tuabare munkwe abko ti Rünkwe mikadi tuadre munye ti köböire, abtä mun ñan töi rabai krütare. **21** Ti Rün käta ni krütani miketa nire amne tä nebe nünenta, ye kwrere arato ti, Ngöbö Odei ne tö rabadre nire nire mikaita nire, ye erere tikwe mikadita nire. **22** Ti Rün käta kukwe ükete ñakare ni kä nebtä kräke, akwa ti Ngöbö Odei ne kisete sribi mikani kwe, kukwe ükatekäre kä mrä angwane ni kä nebtä kräke, **23** ni jökrä käta ti Rün mike ütiäte kri, ye kwrere ti, Ngöbö Odei ne mikadre ütiäte kri kwetre amne käikitadrekä kri kwetre arato, abkokäre kä biani kwe tie kukwe ükatekäre. Ye abko, nire nire käkwe ñan ti Ngöbö Odei ne mikadre ütiäte jae, ye ngwane ti Rün käkwe ti juani ye mikata ütiäte ñakare kwetre arato.

24 Kukwe era erere ti bike niere mda munye abko krörö: Tita blite ye nire nire tä kukwe nuen amne tä ketete ja olote

amne ni ti juanka, yebti tä tödeke, ni ye abko tä neme nünenta kärekäre Ngöböbe amne Ngöbö-kwe ñan juandi kä ja tare nika-krä kanti, ñobtä ñan angwane niara ngämi tödeke tibti, känen-kri nämane ni ngwäkäre kwrere, akwa tödekabtä tibti nükani nire kena. **25** Akwa kukwe mdara jire era erere ti bike niere munye abko kä kitera nuke mtare angwane, ni ngwäkäre ie ti Ngöbö Odei kukwei jaradi angwane, nire nire käkwe ti Ngöbö Odei kukwei nuadre, bti tödekadre kwe tibti, ye abko rabadri nüne kärekäre Ngöböbe, **26** ñobtä ñan angwane Ngöbö di tarä ni mikakrä nire, ye kwrere arato kä biani kwe tie ni mikakäreta nire. **27** Erere arato, kä biani täte jökrä kwe tie kukwe ükatekäre ni mda mda kräke, ñobtä ñan angwane ti abko Ni Kä Nebrä Ngobo, aisete kä biani kwe tie sribi ne nuenkäre.

28 Tita kukwe niere, yebtä munkwe ñan töbika krübäte dikaro, ñobtä ñan angwane kä jatadi köböitira jire abko te ni krütani doboi mikani, ie ti Ngöbö Odei ne kukwei jaradi dobo-bti angwane, **29** rükadita nire jökrä. Akwa nire nire käkwe sribi nuenbare kuin Ngöbökrä abko rükadita nire nünakäre kärekäre Ngöböbe amne, nire nire käkwe kukwe nuenbare käme Ngöbö rüere abko rükadita nire ja tare nikakäre kärekäre Ngöbö okwä bäre mento. **30** Mdakäre abko, ti ñan raba kukwe nuene jire chi ja töi jenbti, aisete ti Rünta kukwe

ükatemna ño tie ni mda mda kräke, ye erere tita ükete. Amne tita kukwe ükete kuin metre, ñobtä ñan angwane ti ñan tö kukwe nuein jire chi ja töi jenbti kä ngwiankrä nuäre jabtä, akwa ti tö ti Rün ti juanka moto mikai nuäre, aiseite niara töta neme dreye, ye erere tita nuene.

Kukwe niebare Jesu kräke

31 Mdakäre abko, ti aibe käkwe blitadre jakrä au, ye ngwane ti kukwei ñan rabadre tuen metre munye, **32** akwa ti Rün arato tä kukwe era erere niere tikrä arato. Niara abra tä kukwe niere metre tibtä abko gare kuin tie.

33 Ye abko, bati munkwe ni juani kukwe ngwentari Juan Bautistaye angwane, Juankwe blitabare kuin era metre kukwe erabtä tikrä. **34** Ye abko, ñan ni mda mda käkwe blitadre tikrä abko ütiäte tikrä, aiseite Juankwe blitabare abko tita niereta. Akwa Juankwe kukwe niebare tibtä, ye munkwe mikadre era, köböire mun rabadre dianintari, abkokäre tita Juan kukwei niereta munye. **35** Juan abko nukani ñotra kwrere abko trä namani ngitiekä mun ngätäite, kä namani kukwe era erere niere tibtä angwane, bä jötrö mun tö namani käi ngwen nuäre jökrä jabtä Juan kukwei nuare abti mun ñan tö namani kukwei nuai mda.

36 Akwa ni mda mda blitaka bäri kuin tikrä Juan ngwä abko nere: Ti Rünkwe sribi nuemna bätäkä ngwarbe tie, ye erere tita

nuene. Ye abko, ti Rünkwe ti juani era metre abko sribi ye kätä bä mike tibtä. **37** Erere arato, ti Rün ti juanka ye abko tä blite metre tikrä. Akwa mun abko käkwe ñan ti Rün kukwei nuabare jire chi amne niara bä ño abko mun tuen ñakare amne **38** ti Rün kukwei neketete ñakare munbtä, ñobtä ñan angwane ti juani ti Rünkwe abkobti mun ñan tä tödeke, aiseite ti Rün kukwei ñan tä neme munbtä. **39** Ye abko, munta ja töitike krübäte Ngöbö Kukweibtä, ñobtä ñan angwane ye köböire mun rabadre nüne käreäre abko munta nütüre, akwa Ngöbö Kukwei ara kätä blite tibtä, **40** akwa ti nebti mun ñan tö tödekai nünakäre käreäre Ngöböbe.

41 Mdakäre abko, ni mda mda käkwe ti mikadre ütiäte, käkwe ti käikitadrekä, ye abko ñakare ütiäte tikrä, **42** akwa mun abko gare kuin jökrä tie abko krörö: Munta Ngöbö tare ñakare, ye gare kuin tie munbtä, **43-44** ñobtä ñan angwane mun abko tä ja käikitekä kwärikwäri amne Ngöbö itibe käkwe mun käikitadrekä, yebtä munta töbike ñakare, aiseite ¿mun rabadre tödeke ño tibti? Ni mda mda jatadre kukwe ükaninte au niere mun moto mikakäre nuäre, ye abko munkwe kadre ngäbti jäme jötrö, akwa ti abko jatani ti Rün käfti, niara kukwei niere metre munye angwane, mun ñan tö ti kain ngäbti.

45 Akwa kä mrä angwane, ti näin mun kite ngite ti Rün ngwäreki munkwe ñan nütü tibtä, ñobtä ñan angwane Moisés, btä munta ja töi mike, Moisés ye ara käkwe mun kitadi ngite ti Rün ngwäreki, **46-47** ñobtä ñan angwane mun ñan tö tödekai tibti. Akwa Moisés käkwe tärä tikani tibtä abko munta mike ñakare era jae. Ye ti abko kukwei mikadre era ño jae munkwe amarebti Moisékwe tärä tikani tibtä ye mikadre era munkwe, ye ngwane munkwe ti kukwei mikadre era jae arato amne munkwe tödekadre tibti, ñobtä ñan angwane Moisékwe tärä tikani tibtä. Abko kore se, nieba Jesukwe nitre israelita ji dokwäteye.

Jesukwe ni mili krärike bukani
(Mateo 14.13-21; Marcos 6.30-44; Lucas 9.10-17)

6 1 Abti bati Jesu rikabata Galilea mda. Abti Jesu rikabata Ñö Okwä Kri Galilea kwäräkri. (Ñö okwä ye arabe kädianta Tiberias arato). **2** Angwane ni rikaba kwati Jesu jiebtí, ñobtä ñan angwane Jesu rababa sribi kri ñan tuabare nuene Ngöbö nämane ben bä mikakäre, kä rababa ni bren bren miketa kuin-ta nitre ye okwäbti, yetari rikaba Jesu jiebtí. **3** Angwane Jesu rikaba ngitiobtä mintokwäre, kánti rababa tákänintbe temen nun ja töitikaka benbe. **4** Kä ye ngwane abko bieta nitre israelitakwe kädianta Pascua, ye köböi jatabara nuke ja ken.

5 Akwa Jesu rababa tákänintbe dirire ietre. Yebti niara käkwe nikraba angwane, ni nämä näin kwati jiebtí, yebtä okwä rababa angwane, nieba kwe Felipeye:

¿Ni kwati se kräke nikwe ban kökadre mdente, mata nütüre? nieba kwe ie.

6 Jesu abko käkwe dre nuendi abko rababara gare kuin ie, akwa Felipekwe dre niedre abko Jesu tö rababa gai, käkwe nieba kore ie. **7** Angwane Felipekwe nieba Jesuye:

Ngwian ganaindre sö Krä kwä jire rabadre nikwe akwa, ngwian ye näre ñan rabadre täte jire chi mrö kökakra biandre kiakia nitre kwati seye, nieba kwe ie.

8 Ye btäräbe Simón Pedro etba Andrés ja töitikaka Jesube arato käkwe nieba Jesuye:

9 Ngäbäkreta iti nete abko kwe sebada bainta kunrike amne gwa nõtare tä krobu kwe, akwa ¿se abko rabadre täte ño nitre kwati bti se? nieba kwe ie.

10 Abtä Jesukwe nieba mda: Nitre ye rabadre tákänintbe jökrä temen niere ietre munkwe, nieba kwe.

Angwane kä ye kánti abko kä mikäre temen, kánti nitre ye rababa tákänintbe jökrä. Nitre brare brare aibe nämä mili krärike jire yete. **11** Angwane ban nämä kunrike ngäbäkrekwe, ye Jesukwe dianba kisete, kuin nieba btä kwe Ngöböye, bti nitre nämä tákänintbe temen, yebti dräiba kwe. Erere arato, gwa dräiba kwe amne ni itire

itire tō rababa mrōi nuāi nuāi, ye erere bianba kwe ietre.

12 Yebti nitre ye rababa trine trine jōkrā angwane, Jesukwe nieba nun ja tōitikaka benye:

Ban oto nebete se ñan rikadre ngwarbe jire chi, abkokāre ūkekrō jōkrā munkwe, nieba kwe.

13 Ye erere bkānā, sebada bain oto rabateba, ye nunkwe ūkakrōba kutia krikri kwā jātābti kubu jire.

14 Sribi kri ñan tuabare nuenba Jesukwe Ngōbō nāmane ben mikakāre gare, ye abko nuenbare kwe nitre kwati ye okwābti angwane, niaratre rababa niere jae kwārikwāri:

Ni Ngōbō kukwei niekā rūkadre kā nebtā niebare Moisékwe abko ara tā nete ñan ñan, rababa niere jae kwārikwāri.

15 Akwa niaratre tō namani Jesu ngwiain kisere mikakāre jreire, ye gaba btātre Jesukwe. Abtā Jesu rikabata jirekābe nementa ngitiobti minti rabakāre kaibe yete.

Jesukwe dikakabare ñōbti
(Mateo 14.22-27; Marcos 6.45-52)

16 Yebti kā jataba iko angwane, nun ja tōitikaka Jesube abko jatabata motokwāre nūketa ñō okwā kānti. **17** Ye kānti ru nāma krati, te nun rūkaba. Jesukwe nun juanba juta Capernaúmte abko erere ru yete nun rankwaba, bti nun rikaba ñō okwābti. Nun rikaba angwane, kā rababara iko, akwa Jesu ngāmi nūketa rute. **18** Nun

rikaba, ye btārābe mūre jataba mate ribi ja dibti, kā rikaba ñō kitekā nekwāre sekwāre angwane, **19** nun abko rikabara mobe ñōbti, bāsi kilometro krārike, krā ti nāre angwane, Jesu nāma dikekā ñōbti. Jesu nāma dikekā ñōbti, ye jataba nūke ru ken nun kānti, btā nun okwā rababa. Abtā kā jūrā rababa kri nunbtā. **20** Angwane Jesukwe nieba mda nunye:

Tita nāin, aisetē mun ñan rekwetaka tibtā, nieba kwe.

21 Angwane kā rababa nuāre nunbtā Jesu kare ngābti rute. Ye btārābe nun rababa ñō kōrābti juta Capernaúmte.

22 Yebti jāndrinane angwane, ru nāma kratibe abko te nun ja tōitikaka Jesube rikaba, akwa Jesu abko rikaba ñakare rute nunbe, ye abko nitre kwati rababa ñō okwā kwārākri ye kākwe gaba. **23** Ye btārābe ru mda mda nāmane juta Tiberiate abko nūkani neme kānime, Jesukwe kuin nieba banbtā, bti drāiba kwe, ye ken ru namani.

24 Angwane Jesu nāma ñakare yete amne nun ja tōitikaka ben nāma ñakare yete, ye nitre kwati kākwe gaba angwane, rankwaba arato rute, rikaba arato juta Capernaúm kukwāre Jesu kānentari.

Jesu abko ban ni mikakāre nūne kārekāre

25 Ye erere bkānā, rikaba nebe ñō okwā kwārākri, kānti Jesu kwanba ietre angwane, nieba kwetre ie:

¿Dirikä, ma nükani ñongwane nete? nieba kwetre ie.

26 Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Ti bike kukwe era erere niere munye. Sribi kri ñan tuabare tikwe nuenba mun okwäbti Ngöböta tibe bä mikakäre, abkotari munta ti känentari ñakare. Akwa tikwe mun bukaba trine trine bante, aibetari munta näin ti jie-bti abko ti tö nibi niei munye.

27 Akwa mrö tä niken ngwarbe jötrö te tikwe mun bukaba, ye kräke munkwe ñan sribi, akwa mrö käkwe ni mikadre nüne kärekäre Ngöböbe, ye kräke munkwe sribi. Mrö ni mikakrä nüne kärekäre, ye abko ti Ni Kä Nebtä Ngobo aibe käkwe biandre munye, ñobtä ñan angwane ti abko dbe Ngöbö ti Rün ngwäre-kri abko Ngöbö ti Rün käkwe bä mikanina tibtä, nieba Jesukwe ietre.

28 Abtä nitre ye käkwe nieba mda Jesuye:

¿Nunkwe sribi mden nuendre, ie Ngöbö tö abko nun tö gai? nieba kwetre ie.

29 Angwane Jesukwe nieba ietre:

Ti abko juani Ngöbökwé. Tibti munkwe tödekadre, ie Ngöbö tö, aiseite ye aibe nuendre munkwe, nieba kwe ietre.

30 Abtä nieba mda kwetre Jesuye:

¿Sribi mden mden ñan tuabare makwe bä mikadre tuare nunye, Ngöböta mabe mikakäre gare nunye, abtä nunkwe tödekadre mabti? ¿Amne sribi mden nuenta

makwe abtä nun rabadre tödeke mabti? ye niere nunye.

31 Makwe nuendre krörö ruen nunye: Nun mräkä kirakira nämáne dikekä kä kaibete angwane, mrö kä mana kwetani kwetre abko sribi kri ñan tuabare Moisékwé nuenbare. Kukwe yebtä abko nieta krörö Ngöbö Kukweibtä:

Ban kä käinbti kä mana bini kwetadre nie,

Exodo 6.14

abko Ngöbö Kukwei käta niere. ¿Ye kwrere makwe nuendre arato ya? nieba kwetre Jesuye.

32 Angwane Jesukwe nieba ietre:

Ti bike kukwe era erere niere munye. Moisékwé ban kä käinbti biani ñakare kwetadre munye, akwa Ngöbö ara käkwe biani Moisés köböire. Akwa mtare ti Rün käta ban era metre kä käinbti bien mun kräke, **33** ñobtä ñan angwane ban era metre bianta Ngöbökwé ni jökrä kräke, ye abko ni kä käinbti jatani kä nebtä abko tä mun mike nüne kärekäre, ye abra ban era metre, nieba kwe mda ietre.

34 Abtä nieba kwetre mda Jesuye:

Dänkien, makwe ban ye bian käre köbö kwatirekwatire nunye, nieba kwetre ie.

35 Angwane Jesukwe nieba ietre:

Ti abko ban käta ni mike nüne kärekäre Ngöböbe. Nire nire tä kite tie amne tä tödeke tibti, ni ye ñan rabadreta mröi jire chi

mda. Erere arato, nire nire kâta tōdeka tibti abko ie tomna ñan rabadre jire chi mda. **36** Akwa ye abko tikwe kukwe niebarera munye, erere ti bike niereta munye abko krörö: ti tuata munkwe, akwa mun ñan tō tōdekai tibti. **37** Akwa nire nire bianta tie ti Rünkwe, ye abko tä kite tie tōdekakäre tibti amne, nire nire tä kite tie, ye abko tita ngibiare kuin jakrä amne tita juentarita ñakare jire chi mento. **38** Ye abko ñan ti kä käinbti jatani kä nebtä kukwe nuenkäre ja tōi jakwebti, akwa ti Rün kākwe ti juani, ye abko tō dreye abko ere-re ti jatani mike täte. **39** Amne ti Rün kākwe ti juani abko kākwe nire nire biandre tie, ye abko ñan riadrete jire iti tikän amne kä mrä angwane tikwe mikadre-ta nire nünakäre käre-käre Ngöböbe abko ie ti Rün tō, **40** ñobtä ñan angwane nire nire kākwe ti Ngöbö Odei mikadre ñäräre kuin amne tōdekadre tibti kwe abko kākwe nünandi käre-käre amne, köbö mrä angwane tikwe mikadita nire abko ie ti Rün tō abko erere tita nuene, nieba Jesukwe.

41 Ti abko ban kä käinbti jatani kä nebtä, nieba Jesukwe, yebtä abko nitre israelita ji dokwäte rikaba ñäke jökrä Jesu rüere mda, **42** kākwe nieba krörö:

¿Jesu noko abko ñan José ngobo ya? Niara rün amne meye gare kuin nie. ¡Se ñobtä nämane kä käinbti abko jatani kä nebtä nibi niere mtare se! rababa niere Jesu rüere.

43 Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Kwekbe munkwe. Munkwe ñan ñäkä kore ti rüere. **44** Ti Rün kākwe ti juani, ye ñan jatadre ni ngwena tie angwane, ni ñan jatadre jire iti ja tōi jenbti tie, akwa ni ye tä kite tie abko tikwe mikadita nire nünakäre käre-käre Ngöböbe köbö mrä angwane. **45** Ye mden kisete, nitre Ngöbö kukwei niekä kira kākwe tärä tikani btä nieta krörö:

Ngöbökwé ni jökrä tōi

tikadi, *Isaias 54.13*

nieta Ngöbö Kukweibtä. Ne aise-te nire nire tä ti Rün kukwei nuen amne ti Rün kākwe tōi tikadre, ye abko tä kite tie. **46** Ye abko, ni ñakare jire iti kä nebtä kākwe ti Rün tuani, akwa ti jata-ni Ngöbökwé ne aibe kākwe ti Rün tuani. **47** Ne aise-te, ti bike kukwe era erere niere munye: Nire nire kākwe tōdekadre tibti ye abko kākwe nünandi käre-käre Ngöböbe. **48** Ti abko ban kâta ni mike nüne käre-käre. **49** Mun mräkä kirakira kākwe mana kwetani kä kaibete, akwa ye nämane ni mike nüne ñakare käre-käre, aise-te niaratre krütani jökrä. **50-51** Akwa ti abko ban kä käinbti jatani kä nebtä ara tä nete amne nire nire kākwe ban ne kwetadre abko ñan krütadre käre-käre, akwa nünandi käre-käre kwe. Akwa ban biandi tikwe kwetadre, ye abko ti ngätä tikwe ne biandi tikwe. Angwane ni jökrä rabadre nünenta käre-käre, abkokäre tikwe ja ngätä ne ara jire biandi müre ketadre.

52 Yebtä abko, nitre israelita ji dokwäte rikaba ñäke jae kwä-rikwäri Jesu rüere, käkwe nieba:

¿Ni se käkwe ja ngätä biandre kwetadre ño nie amarebti nibi ñäke kore se? rababa niere.

53 Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Ti bike kukwe era erere niere munye, btä ti bike kukwe bä mike krörö munye: Nire nire tä kite tie, ye abko tä ti ngätä kwe-te kwrere amne nire nire tä töde-ke tibti, ye abko tä ti däre ñaen kwrere. Angwane ti Ni Kä Nebtä Ngobo ye munkwe ñan ngätä kwetadre amne munkwe ñan däre ñadre angwane, munkwe ñan nünandre käreäre Ngöböbe. **54** Ne aisete, nire nire käkwe ti ngätä kwetadre amne ti däre ñadre kwe kore, ye abko käkwe nünandi käreäre Ngöböbe angwane, tikwe mikadita nire köbö mrä näire, **55** ñobtä ñan angwane ti ngätä abko mrö era metre amne ti däre abko tomna era metre. **56** Ne aisete, nire nire jatadre tie, käkwe ti ngätä kwetadre amne nire nire käkwe töde-kadre tibti, käkwe ti däre ñadre, ni ye abko käkwe nünandi keteti-be tibe amne tikwe nünandi ketetibe ben arato. **57** Ti Rün käkwe ti juani, ye tä nüne amne niara köböire tita nüne, ye kwere arato nire nire käkwe ti ngätä kwetadre mrö kwrere, ni ye abko käkwe nünandi käreäre ti köböire. **58** Ti ngätä ne abko ban kä käinbti jatani kä nebtä. Yebtä tita blite amne kukwe bä mike. Ban ne abko ñakare mana

kwetani mun mräkä kirakirakwe ye kwrere, ñobtä ñan angwane niaratre käkwe mana kwetani, akwa krütani jökrä. Akwa ban btä tita blite, ye abko nire nire käkwe kwetadre ye abko tödeke tibti abko tita niere angwane, nünandi käreäre kwe Ngöböbe. Abko kore se, nieba Jesukwe.

59 Kukwe ye abko Jesukwe diriba jökrä sinagagate juta Capernaümte.

Ni kwati nänkä Jesube rikaba Jesubtä mento

60 Jesukwe diriba kore, ye ni kwati nänkä ben käkwe kukwe nuaba angwane, nieba kwetre:

¿Ni se käkwe blitaniri se abko tare krübäte ni kräke, se nirekwe niara kukwei mikadre täte se? rikaba niere jae kwärikwäri.

61 Niaratre rababa blite kore Jesu rüere, ye gaba Jesukwe angwane, nieba mda kwe ietre:

¿Tikwe blitaniri ye nibi mate tare munbtä ya? **62** ¿Ti Ni Kä Nebtä Ngobo nämane nüne käne, kanti rikadreta kä käinbti mun okwäbti, ye ngwane munkwe töbikadre ño btä? **63** Ngöbö Üai kätä ni mike nüne käreäre Ngöböbe amne, jändrän jökrä kä nebtä ni ngätä kwrere, ye abko ütiäte ñakare, ñobtä ñan angwane ñan raba ni mike nüne käreäre Ngöböbe. Ye abko, kukwe btä tita blite Ngöbö Üai köböire amne kukwe nini tikwe, ye munkwe mikadre era jae, käkwe tödekadre tibti angwane, munkwe nünandi käreäre Ngöböbe. **64** Akwa mun ruäre tä nete abko

ñan tö tödekai tibti, aisete mun ñan tö ti kukwei mikai era. Abko kore se, nieba Jesukwe ietre.

Jesu abko kākwe ñākāba kore, ñobtä ñan angwane nire nire kākwe ñan tödekadre bti, ye nāmanena gare kāne ie. Erere arato, ni iti kākwe niara kitadi ngise rüeye, ye nāmanena gare kāne ie, aisete ñākāba kore kwe.

65 Yebti Jesukwe nieba mda ietre:

Mun töi kore, ye mden kisete tikwe nini krörö: Ti Rün kākwe ñan ni biandre tie, ye ngwane ni ñan jatadre jire iti tie ja töi jakwebti, tikwe nini munye, nieba Jesukwe.

66 Ye ngwane mentokwäre ni kwati nāma näin Jesu jiebtī kākwe kā mikakaba btā amne ñan rababa dikekā mda ben. **67** Angwane nun ja töitikaka ni jätäbti nibu, ie Jesukwe nieba:

¿Mun tö nibi näinta mento tibtä arato ya? nieba kwe nunye.

68-69 Angwane Simón Pedro kākwe nieba:

Ti Dänkien, ma kukwei abko kukwe ni mikakrä nire kärekäre amne, ma abko Ni Deme Ngöbö-kwe ye nena gare nunye amne nunkwe mikanina era jae. ¿Se abko nun rikadre nireye mda se? nieba kwe Jesuye.

70 Abtä Jesukwe nieba mda ie:

Mun ni jätäbti nibu kākwe ja töitikadre tibe, abkokäre tikwe mun dianinkä, akwa mun iti abko diablu kwrere jire, nieba kwe nunye.

71 Jesukwe ñākābare kore ye abko Simón Iscariote ngobo kā Judas nāma ja töitike siba Jesube abko kākwe Jesu kitadi ngise rüeye, abkobtä nieba kore kwe. Akwa Judas abko ni ja töitikaka Jesube arato nun ni jätäbti nibu ngätäite.

Jesu nikani bieta Ju Bäbtä

7 **1** Yebti Jesu nāma dikekā kwäräkwärä dirire kā Galileate. Niara ñan tö rababa rikaita nebe kā Judeate, ñobtä ñan angwane nitre israelita ji dokwäte nāma ngibiare yete müre ketare. **2** Ye ngwane abko, bieta nitre israelita kādianta Ju Bäckrä jatabare nūke ja ken. **3** Abtä Jesu etbakantre kākwe nieba ie:

Mata sribi kri ñan tuabare nuene nete, ye nitre nänkā ma jiebtī tā nūne kā Judeate ye kākwe tuadre, abkokäre nän nebe bietabtā Judeate. Akwa ma ñan raba Galileate nete, **4** ñobtä ñan angwane ni rabadre ütiäte ni mda mda ngätäite, ie ni töta nebe, ye abko ñan nita nebe jändrän nuene kaibe tiebe, aisete mata sribi kri ñan tuabare nuene Galilea nete, ye ma rika nuene ni jökrä ngwärekri Jerusalén arato, nieba kwetre Jesuye.

5 (Jesu etbakantre abko ñan nāmane tödeke bti, aisete ñākābare kore kwetre ie.)

6 Akwa Jesukwe nieba mda ietre:

Kā kitani ti kāne erere ngāmi nūke tie, akwa mun abko kräke köbö jökrä kuin nänkärä bietabtā Jerusalén. **7** Ni mda mda kākwe

ñan bātā ngwiandre munbtā,
ñobtā ñan angwane mun tōi ja
kwrere niaratrebe. Akwa ti abko
btā bātā ngwianta kwetre, ñobtā
ñan angwane niaratre tā kukwe
nuene kāmekāme Ngöbö rüere,
ye abko kāme tita niere metre
ietre, abtā mātā tibtä, aisete ti
ñan rikadre. **8** Akwa mun abko
rüe ñakare, aisete mun rika bie-
tabtä amne ti abko kā kitani ti
kāne Ngöbökwē abko ngāmi
nüke, aisete ti ñan rikadre bieta
yebtā. Abko kore se, nieba kwe
etbakantreye.

9 Jesukwe nieba kore etba-
kantreye, bti niara rababa kā
Galileate yete **10** angwane, etba-
kantre rikaba jökrā bietabtā.
Yebti Jesu rikaba köre bietabtā
arato, akwa rikaba kā bube tiebe,
ñan rikaba ni jökrā ngwärekre.
11 Angwane Jesu ngāmi nüke
Jerusalén bietabtā, känenkri
nitre israelita ji dokwäte abko
rababa Jesu känentari kisere
nekwäre, sekwäre bieta yete, kā
rababa niere:

¿Ni ngututu ngwarbe ye tā
mdente ruen? rababa niere.

12 Akwa ni nāma kwati bieta-
btā, ye rababa blite tiebetiebe
jökrā Jesubtä. Ni ruäre rababa
niere:

Ni ye abra moto kuin, rababa
niere.

Akwa ni ruäre abko rababa
niere:

Ñakare. Ni ye ñakare kuin
amne tā nāin ni ngökö jirekābe,
rababa niere tiebe Jesubtä.

13 Akwa ni jökrā, btā nitre
israelita ji dokwäte ye jürä

rababa, aisete rababa blite tiebe-
tiebe jabe kwärikwäri amne ñan
rababa blite ja ngwärekre jökrā
Jesubtä.

Jesukwe diribare bieta näire

14 Yebti bieta ötöbu ta
angwane, ju blitakrä Ngöböbe ye
bäre Jesu rikaba amne rikaba
dirire. **15** Angwane nitre israelita
ji dokwäte tōi ñan rababa krüta-
re kukweibtā, kā rababa niere:

¿Ni noko janانبare ja tötike
ñakare dirikā krikri be, se ño
kānti abko Ngöbö Kukwei gare
krübäte dikaro ie se? rababa nie-
re Jesubtä.

16 Abtā Jesukwe nieba ietre:

Tita kukwe dirire, ye abko
ñakare tikwe, akwa ni ti juanka
abko kukwei dirita tikwe. **17** Ne
aisete Ngöbö ti juanka tö dreye,
ye erere nire nire tā biare mika-
kāre tāte, ni ye abko ie ti kukwei
rükadi gare metre angwane, tita
kukwe dirire, ye Ngöbökre ya o
tita kukwe dirire ja tōi jenbti au
abko rükadi gare ie. **18** Ye abko,
nire nire tö ja mikai ütiäte abko
kāta blite ja tōibti au aibe, akwa
nire nire tā sribire ni niara juan-
ka mikakāre ütiäte, ni ye abko tā
kukwe era erere niere amne ñan
tā kukwe ngwarbe niere jire. Ye
erere tita dirire. **19** Moisés abko
kākwe Ngöbö kukwei biani
nuendre munye ye abko era ñan
ñan. Akwa ni ñakare jire iti mun
ngätäite kāta kukwe ye mika tāte
metre. ¿Ye ñobtä mun tö ti müre
ketai? nieba Jesukwe ietre.

20 Abtā nitre nāma kwati yete
ye kākwe nieba mda:

¿Nire tö nibi ma müre ketai amarebti mata ñäke kore ye? ¡Ye ñan üai käme tä mabtä, kisete mata ñäke kore ya! nieba kwetre Jesuye.

21 Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Tikwe sribi kri ñan tuabare nuenba käkwe ni mikabata quinta batibe köbö jadükakrä näire, abtä mun ñan töi rababa krütare amne mun rababa romon tikrä.

22 Akwa ja ñäräkrä mikadre ja kwatabtä abko Moisékwe nuemna munye, aisete Moisés kukwei mikakäre täte, munta ni ñäräkrä mike kwatabtä köbö jadükakrä näire. Ye abko ñan Moisékwe nuemna kena, akwa Ngöbökwe nuemna kena nitre israelita mräkä känekäneye, yebti Moisékwe nuemnanta munye. **23** Mun ñan töta nebe Moisés kukwei kitai temen, aisete ngäbäkre tä däre abti ñäräkrä mikadre kwatabtä niebare Moisékwe amne, köbö kwäirare ye tä nüke köbö jadükakrä näire akwa, munta ngäbäkre ñäräkrä mike kwatabtä, ye abko sribi, akwa munta nuene. ¿Ye ñobtä abko tikwe ni bren mikaninta kuin täte jökrä köbö jadükakräte abko btä mun romon tikrä?

24 Mun tö raba kukwe ükaite tikrä angwane, kukwe ño ño nuenta tikwe erere tuen ño munye, abtä munta ti kite ngise ngwarbe. Ye abko munkwe ñan nuendre jire chi mda, akwa kukwe era metrebti munkwe kukwe ükadrete. Abko kore se, nieba Jesukwe nitre israelita ji dokwäteye.

¿Jesu abko Ni Dianinkä Ngöbökwe ya?

25 Angwane nitre israelita ruäre nünanka Jerusalén rababa niere jae kwärikwäri:

¡Ñan ni se känäntarita nitre ji dokwätekwe müre ketadre yera, **26** amarebti tuen dirire ni jökrä ngwärekre sete se, akwa nitre ji dokwäte ñan nebe ñäke jire chi ie! ¿Ni se abko Ni Dianinkä Ngöbökwe ara juani Ngöbökwe abko nibira era nitre ji dokwätekrä ya ño amarebti ñan nebe ñäke ie se? **27** Ni se jatani mdenkri gare-ra nie, akwa Ni Dianinkä Ngöbökwe jatadi angwane, jatadi mdenkri ñan rabadi gare nie, aisete ni se abko ñakare Ni Dianinkä Ngöbökwe ruen nunye, rababa niere Jesubtä.

28 Jesu nämä dirire ju blitakrä Ngöböbe kántita angwane, nitre kukwei jaraba kore ie angwane, Jesukwe ñäkäba ja dibti, käkwe nieba:

Ti gare kuin munye bkänä amne, ti jatani mdenkri, ye gare kuin jökrä munye, munta nütüre ñan ñan. Akwa ñan ti jatani ja töi jenbti amne Ngöbökwe ti juani era metre. Niara gare ñakare munye, **29** akwa ti abko jatani niarakri amne ti juani kwe, aisete niara gare tie. Abko kore se, nieba Jesukwe.

30 Yebtä ni ruäre tö rababa Jesu kain ngite, akwa niara müre ketadre abko käi ngämi nüke, aisete nitre ye käkwe ñan kise mikaba jire chi brä. **31** Akwa ye ngwane abko, ni kwati käkwe

tödekaba Jesubti abko rababa niere:

Ni Dianinkä Ngöbökwé rüka-dre angwane, sribi kri ñan tuabare abko ñan nuendi bäri kuin kwe ni se ngwä, raba ruen nune, rababa niere Jesubtä.

32 Nitre tödekaka Jesubti rababa blite tiebe kore, ye kukwei jarabare nitre bariseoye. Abtä nitre bariseo btä nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre käkwe guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä juanba Jesu kaen ngite. **33** Angwane Jesukwe nieba mda:

Tikwe nünandi bä jötrö mda mun ngätäite nete. Yebti ni ti juanka, kanti ti näinta.

34 Angwane mun rabadi ti känentari kisere, akwa ti ñan kwandretari munye, ñobtä ñan angwane ti tädi, ye kanti mun ñan rabadre, nieba Jesukwe ietre.

35 Yebtä abko, nitre israelita ji dokwäte rababa niere jae kwärikwäri:

¿Ni se abko näin mdente amarebti ñan kwandretari nie, tä niere se? ¿Nitre israelita tä nune juta jenenante kwäräkwärä nitre ñakare israelitare ngätäite, kanti näin ya ño ruen? o ¿Nitre ñakare israelitare, ie näin dirire ya? Dre nuendi metre kwe ruen **36** amarebti nini krörö kwe nie: Mun rabadi ti känentari kisere, akwa ti ñan kwandretari munye, ñobtä ñan angwane ti tädi, ye kanti mun ñan rabadre niken, nini kwe nie, ¿se abko dre nini kore kwe se? rababa niere Jesubtä.

Jesukwe Ngöbö Üai bä mikani ñö nire kwrere

37 Yebti bieta Ju Bä köböi mrä abko köbö bäri ütiäte, ye näire Jesu rababa nünaninkä krö ju blitakrä Ngöböbe kántita angwane, ñäkäba jume ja dibti kwe, käkwe nieba mda:

Mun mden ie tomna nibi angwane, mun jakwe tomna ñaen tie amne, **38** nire nire käkwe tödekadre tibti abko btä ñö nire rabadi neen käre, nieta Ngöbö Kukweibtä ye kwrere, nieba Jesukwe.

39 Jesukwe blitaba kore angwane abko Ngöbö Üai bä mikaba ñö nire kwrere kwe. Akwa blitaba kwe angwane, Ngöbö Üai ngämi nuke nitre tödekaka Jesubti yebtä, ñobtä ñan angwane Jesu ngämi nikenta kä käinbti, kanti Ngöbökwé Jesu mikani ütiäte kri. (Akwa Ngöbökwé Jesu mikani ütiäte kri, yebti abko Jesukwe Ngöbö Üai juani nune nitre ja töitikaka Jesubti yebtä.)

40 Jesukwe blitaba ye abko nitre näma yete, ye ngätäite ni ruäre käkwe Jesu kukwei nuaba angwane, rababa niere:

Ni Ngöbö kukwei niekä rüka-dre niebare Moisékwé ara tä nete ñan ñan, rababa niere.

41 Akwa ni mda mda abko rababa niere:

Era metre Ni Dianinkä Ngöbökwé ara noko, rababa niere.

Akwa ni mda abko rababa niere:

Ni noko abko Galileabo, aisete niara abko ñan Ni Dianinkä

Ngöbökwe, ñobtä ñan angwane
Ni Dianinkä Ngöbökwe abko ñan
jatadre nitre Galileabokri. **42** Ye
abko, Ni Dianinkä Ngöbökwe
jatadi jrei David tukwe mräkäkri
amne David abko därebare juta
Belénte, ye arabe kánti Ni Dia-
ninkä Ngöbökwe jatadi arato
abko nieta kore Ngöbö Kukwei-
btä, nieba ni ruärekwé.

43 Yebtä abko ni jökrä töi
rababa bä jene jene Jesubtä.

44 Ni ruäre abko tö rababa rikai
Jesu ngwena ngite, akwa nuenba
ñakare kwetre. **45** Ye mden kise-
te, guardiatre juani Jesu kaen
ngite, ye rikabata kise tökare
nebeta bariseotre ye kánti amne
nitre blitaka Ngöböbe ni mda
mda diäre dänkientre ye kánti
angwane, niaratre kákwe niebare
guardiatre yeye:

Nunkwe ni kamna ngite, ¿ye
ñobtä mun ñan ki ngwena? nieba
kore kwetre guardiaye.

46 Abtä guardiatre kákwe nie-
bare mda ietre:

!Ni blite nuäre nuäre ni ye
kwrere nunkwe ñan tuabare jire
abko erere ni ye tä blite! Abtä
nun ñan ki ngwena, niebare
kwetre.

47 Angwane nitre bariseo ye
kákwe niebare mda
guardiatreye:

¿Munkwe ja ngökamna kwä-
räbe ie arato ñan ñan? niebare
kwetre ietre.

48 ¿Nitre blitaka Ngöböbe ni
mda mda diäre dänkientre amne
nitre bariseo tarä iti kätä tödeke
ni yebti mun okwäbti ya? !Ñaka-
re jire! **49** Nitre se kätä niara

mike ütiäte, ie Kukwe Biani Ngö-
bökwe Moiséye gare ñakare jire
chi ye abko btä Ngöböta ngürün
mike, ye namanintre niere
guardiatreye.

50 Abtä bati ni bariseo kädian
nämane Nicodemo jananbare bli-
te deo Jesube ye kákwe nieba:

51 Kukweta ükaninte ni ngä-
täite kätä niere krörö: Ni iti
kákwe dre nuenbare abtä kitadre
ngite, ye niara ngämi blite au
jakrä, ni ñan raba kite ngite abko
tä ükaninte kore, nieba Nicode-
mokwe. **52** Abtä niaratre kákwe
nieba romone Nicodemoye mda:

¿Ma abko ni ngututu käme
Galileabo arato ya? Ngöbö
Kukwei kätä dre niere, yebtä
makwe ja töitika angwane, ni
Galileabo ñakare jire iti Ngöbö
kukwei niekä abko rükadi gare
mae, nieba kwetre Nicodemoye.

**Meri iti kákwe ja mikani ngite
tiebe**

53 [Yebti ni jökrä rikabata ja
gwiriete.

8 **1** Akwa Jesu abko rikaba
Ngitio Olibobti. **2** Yebti jän-
drinane dekä angwane, ju blita-
krä Ngöböbe ye kántita Jesu rika-
bata angwane, ni kwati jataba
nüke niara ken kukwei nuakäre
angwane, niara rababa tākānin-
tbe temen, kā rikaba dirire ietre.
3 Ye btäräbe Kukwe Biani Ngöbö-
kwe Moiséye dirikätre amne nitre
bariseo rükaba meri ngwena iti
Jesu kánti. Meri ye abko nämane
ja mike gure kaibe gore abko
kwani ietre abko rükaba ngwena.
Meri ye abko mikaba nūnaninkä

kwetre ni jökrä ngwärekre Jesu kánti. 4 Angwane nieba kwetre ie:

Dirikä, meri ne tä ja mike gure kaibe gore akwa, kuni jabtä nunye abko nun ki ngwena mae nete. 5 Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye, yebtä Moisékwe meri ne kwrere kämikamna jäbti. ¿Akwa ma abko käta dre niere meri kore btä? nieba kwetre Jesuye.

6 Niaratre abko rababa kukwe ngwentari kore ie ja gakäre ben, ñobtä ñan angwane Jesukwe ñäkädre blo, yebtä abko kukwe käme kwandre ietre kitakrä ngise abkokäre. Akwa Jesu abko rababa nünaninkä krö, bti raba-ba tākānintbe ngürebti, kä rikaba tärä tike kisebti dobrobtä temen.

7 Akwa nitre ye rababa kukwe ngwentari janknu Jesuye meri yebtä. Abtä Jesukwe niaratre mikaba ñäräre ja käne, kākwe nieba ietre:

Mun mden mden ja mike ngite ñakare jire chi Ngöbö rüere abko kākwe meri ye tākä käne jäbti, nieba Jesukwe ietre.

8 Yebti Jesu rababata tākānintbe ngürebti, rikaba tärä tiketa dobrobtä temen nitre ye okwä-bti. 9 Akwa Jesukwe ñäkäba kore ietre, yebtä abko niaratre rikaba kä mīkekä itire itire ja tärītäri, akwa nitre bäri unbre unbre ara jire kākwe kä mikakaba käne, bti ni bäri bati bati rikabata mento mrä. Jesu abko

rababa kaibe meri yebe. 10 Niara naninkrö krö, bti meri ye mikaba ñäräre ja käne kwe, kākwe nieba ie:

¿Nitre ma kitaka ngise abko ame jökrä nete? ¿Ni ñakare jire iti kākwe ma kiti ngite ñan ñan? nieba Jesukwe ie.

11 Angwane meri ye kākwe nieba mda ie:

Ni ñakare jire iti kākwe ti kiti ngite se abko, nieba kwe Jesuye.

Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Tikwe ñan ma kitadre ngite arato, aiseite nānta. Akwa mtare mentokwäre makwe ñan ja mika ngite janknu mda. Abko kore se, nieba kwe meri yeye.]^f

Jesu abko ñotra ni jökrä kräke

12 Yebti Jesukwe nieba mda ni kwati nāma yete yeye:

Ti abko ñotra ni jökrä kräke. Nire nire jatadre ti jiebti abko kwe ñotra trā rabadi die mikakäre amne ñan nūnandi jire chi mda kä ikote kwe, nieba kwe.

13 Yebtä abko, nitre bariseo kākwe nieba mda Jesuye:

Mata nete käta blite au jakrä, aiseite ma kukwei ye abko tuen ñakare metre, nieba kwetre ie.

14 Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Tita blite au jakrä akwa, ti abko kukwei ütiäte amne metre, ñobtä ñan angwane ti mdente jatani, ye gare kuin tie. Erere arato, ti näinta mdente gare kuin

^f 7.53—8.11 Kukweta tikani corcheta ngätäite abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinkuin·btä.

tie, akwa mun abko ie gare ñakare jire chi. **15** Nitre kä nebtä tä kukwe ükete ño ni kitakäre ngite, ye kwrere munta kukwe ükete tikrä, akwa ti abko tä kukwe ükete ñakare ni kitakäre ngite. **16** Akwa nane tikwe kukwe ükarete ni kitakäre ngite, ye ngwane tikwe kukwe ükadrete era metre, ñobtä ñan angwane ñan tita kukwe ükete kaibe ja töi jenbti, akwa ti Rün käkwe ti juani abko käta kukwe ükete ti ben gwaire, aisete tita kukwe ükete kuin metre. **17** Angwane Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye mun kräke, btä nieta krörö: Ni nibu käkwe blitadre ja kwrere ni kitani ngise rüere, ye ngwane niaratre nibu kukwei rabadre ütiäte abko nieta. **18** Ye abko tä dbe, aisete ti ara jire tä blite au jakrä amne ti Rün käkwe ti juani abko tä blite tikrä arato, nieba Jesukwe.

19 Abtä nitre bariseo käkwe nieba mda Jesuye:

¿Ma rün abko tä mdente? nieba kwetre ie.

Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Ti abko nire gare ñakare metre munye amne ti Rün gare ñakare munye arato. Ti abko nire rükadre gare munye angwane, ti Rün rükadre gare munye arato. Abko kore se, nieba kwe ietre.

20 Jesukwe ñäkäba kore angwane abko nämä dirire ju blitakrä Ngöböbe ye bäre. Jesu nämä dirire, ye kántita abko kaja nämä abko te ngwian kita

nämane Ngöbökrä, kánti Jesu nämä, käkwe kukwe diriba kore. Akwa Ngöbökwé kä kitani angwane Jesu müre ketadre, ye ngämi nüke ie, aisete ñan kaba ngite kwetre müre ketakäre.

21 Bti Jesukwe niebata mda ietre:

Ti bike nikenta amne mun abko rabadi ti känentari kisere, akwa mun ngite ye ben gwaire mun krütadre jökrä. Ti näin mdente, ye kánti mun ñan raba neme jire ti kánti, nieba kwe nitre bariseoye.

22 Angwane nitre israelita ji dokwäte rababa niere jae kwärikwäri:

¿Niara tö kite ja müre ketai au ya ño amarebti, ti bike niken ye kánti mun ñan raba, nini kwe ye? rababa niere jae kwärikwäri.

23 Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Mun abko tä nüne kä temen nebtä, akwa ti abko kä käinbti sete jatani; mun abko tä nüne Ngöbö rüere, akwa ti abko rüere ñakare Ngöbö rüere. **24** Ye mden kisete, kukwe kämekäme munta nuene Ngöbö rüere, yebtä mun krütadi. Ti abko ni ño tita niere munye, ye mun-kwe ñan mikadre era jae angwane, mun krütadi angwane, mun rabadi ngite Ngöböye kärekäre, tikwe nini munye ye kwrere, nieba Jesukwe ietre.

25 Angwane niaratre käkwe nieba mda ie:

¿Ma abko nire? nieba kwetre Jesuye.

Jesukwe nieba mda ietre:

Ti jataba nūke angwane, ti abko nire tikwe nieba kāne mun-ye abti kā nūke mtare. **26** Ye abko, kukwe tārā kabre abko tikwe kādriedre munbe. Erere arato, kukwe tārā kabre abko tikwe ūkarete munkrā, akwa ni ti juanka kāta kukwe era erere nire abko tita kukwe nuen, ye erere tita niere nitre nūnanka Ngöbö rüere ie, nieba Jesukwe.

27 Akwa Jesukwe blitaba ni niara juanka yebtä angwane abko nāma blite Rūn kwebtä abko nān rükaba gare ietre. **28** Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Munkwe Ni Kā Nebtä Ngobo ne kadikā krusobtä kāin angwane, ti abko ni nio tita niere munye, ye abko rükadi gare tibtä munye. Erere arato, tita jändrän nuene űakare ja tōi jenbti, akwa ti Rūn kākwe dre diribare tie, ye erere tita nuene abko rükadi gare tibtä munye. **29** Ni ti juanka ye abko tā tibe amne ti Rūn tā ti mikete űakare kaibe, űobtä nān angwane dre tuen kuin ie abko erere tita nuene, kā mikakāre nuāre btā, aisete nān tā ti mikete kaibe. Abko kore se, nieba Jesukwe ietre.

30 Jesukwe blitaba kore angwane, ni kwati kākwe tōdekaba bti.

Nitre israelita abko Abraham mrākā tā nütüre jabtā

31 Yebti nitre israelita kākwe tōdekaba Jesubti, ye ie Jesukwe nieba mda:

Munkwe nūnandikā kärekāre ti kukweibtā ne ngwane, mun rabadi ja tōitikaka era metre tibe. **32** Ye ngwane, kukwe era metre Ngöböbtā rükadi gare munye amne kukwe era yebti mun rabadi tikaninte, nieba Jesukwe ietre.

33 Abtä nieba mda kwetre Jesuye:

Nun dārebare Abraham mrākākri amne ni mda mda nebe űakare nun dānkiene. ¿Se űobtä abko mun rabadreta tikaninte, mata niere se? nieba kwetre Jesuye.

34 Jesukwe nieba mda ietre:

Ti bike kukwe era erere niere munye: Nire nire kāta kukwe kāmekāme nuene Ngöbö rüere, ni ye abko kukwe kāmekāme tā bkāne amne dānkiene, aisete niara abko ni klabore kwrere kukwe kāmekāme krāke. **35** Ye abko, ni klabore ye nān raba nūne kärekāre gwi bkānkā mrākābe, űobtä nān angwane bkānkā raba rürūmoine ni mdaye. Akwa ni klabore bkānkā, ye ngābriānkā aibe kākwe nūnandre kärekāre gwi rünbe. **36** Ne aisete Ngöbö Odei kākwe mun tikadrete ne ngwane, mun rabadi tikaninte era metre.

37 Mun dārebare Abraham mrākākri, ye garera tie, akwa mun tō ti müre ketai, űobtä nān angwane tita kukwe niere, ye mun nān tō kain ngābti.

38 Tikwe dre dre tuaba ja okwā jenbti ti Rūn kanti, ye erere btā tita blite. Ye kwrere arato, munkwe mun rün kukwei nuani blite

ño, ye erere munta nuene arato, nieba Jesukwe ietre.

39 Abtä nieba mda kwetre Jesuye:

iNun rün kira abko Abraham abko mräkäkri nun därebare! nieba kwetre Jesuye.

Akwa Jesu abko käkwe nieba mda ietre:

Mun däredre Abraham mräkäkri bkänä akräke niarakwe nüna-bare ño, ye erere munkwe nünandre arato. **40** Akwa ye kwrere ñakare, aiseite kukwe diribare tie Ngöbökwe abko erere tita niere era metre munye.

Abtä mun tö ti müre ketai. Akwa Abraham abko rabadre nüne mtare angwane, niarakwe ñan kukwe kore nuendre jire chi abko erere mun tö nuein tibtä.

41 Ye abko, mun rün tä dre nue-ne, ye erere munta nuene arato, nieba Jesukwe ietre.

Abtä nieba kwetre Jesuye:

Ni ja mikaka gure bati bati abko kwe nun därebare ñakare amne nun rün abko era metre. Nun rün abko itibe abko Ngöbö, nieba kwetre Jesuye.

Diablu mräkä

42 Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Ngöbö mun Rün era metre bkänä akräke ti rabadre tare munkwe, ñobtä ñan angwane ti jatani Ngöbökri amne tita mun ngätäite nete. Ye ñan ti jatani ja töi jenbti akwa, Ngöbökwe ti juani abkokänti tita nete.

43 Akwa mun abko ñan tö ti kukwei kain ngäbti, aiseite tita

blite abko ñan tä nuke gare mun-ye. **44** Ye abko, mun rün era metre munkwe abko diablu amne niara tä mun bkäne, aiseite mun abko niara kwrere amne niara töta nebe dreye, ye erere mun tö nuein. Kena abti kä nuke mtare, diablu abko ni kämikaka amne niara ñan tä kukwe era metre niere jire chi bati. Tä blite angwane, kukwe era nieta ñakare jire kwe, angwane tä blite niere, ñobtä ñan angwane niara abko ni ngökaka amne käne kira niarakwe kukwe niebare ngwarbe. **45** Mun abko mun rün diablu kwrere käta kukwe ngwarbe tarere, aiseite ti abko käta kukwe era erere niere munye angwane, mun ñan tö ti kukwei mikai era. **46** Ti kukwe käme nuene ñakare Ngöbö rüere, aiseite ni ñakare jire mun ngätäite nete kä raba ti kite ngise kukwe kämenbtä, aiseite tita kukwe era erere niere munye, ¿se ñobtä abko mun ñan tö ti kukwei mikai era? **47** Akwa nire nire era metre Ngöbökwe abko tä Ngöbö kukwei kaen ngäbti, akwa mun abko ñakare era metre Ngöbökwe, aiseite mun ñan tö ti kukwei kain ngäbti. Abko kore se, nieba Jesukwe nitre israelitaye.

Ja bäri kri Abrahamkrä niebare Jesukwe

48 Yeبتä abko nitre israelita käkwe nieba mda Jesuye:

Ma abko ni ngututu Samaria-bo amne üai käme tä mabtä, nunta niere ye abko era bkänä ñan ñan, nieba kwetre.

49 Abtä Jesukwe nieba mda ietre:

Üai käme ñakare jire tibtä, akwa tita ti Rün mike ütiäte jae amne mun abko käta ti mike ngwarbe jae. **50** Ñan munkwe ti mikadre ütiäte abko kănänta au tikwe jakrä, akwa ni tärä iti abko tä ti mike ütiäte amne niara abko kukwe ükatekä ni jökrä kräke.

51 Ti bike kukwe era erere niere munye: Nire nire käkwe ti kukwei mikadre täte abko ñan krütadi, nieba Jesukwe.

52 Angwane nitre israelita ji dokwäte käkwe nieba mda ie:

Mtare üai käme tä mabtä nuntä niere, ye abko era nura gare metre nunye mabtä, ñobtä ñan angwane Abraham amne nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira krütani jökrä amarebti nire nire käkwe ti kukwe mikadre täte abko ñan krütadi, mata niere ye.

53 ¿Ma abko bäri ütiäte nun mräkä Abrahamkrä ya? Ñakare jire raba ruen nunye, ñobtä ñan angwane Abraham krütani amne nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira krütani jökrä. ¿Ma abko nire amarebti ja nibi ruen bäri mae niaratrekrä ye? nieba romone kwetre Jesuye.

54 Jesu käkwe nieba mda ietre:

Tikwe bikadre kri ja mikakäre ütiäte au, ye ngwane tikwe ja mikadre ütiäte ngwarbe, akwa ti Rün ara käta ti mike ütiäte. Ti Rün ye mden abko Ngöbö munkwe munta niere, akwa mikata ñakare ütiäte munkwe. **55** Ngöbö ye abko gare ñakare munye,

akwa ti abko ie niara gare kuin. Ne aisete niara gare ñakare tie, tikwe niedre, ye ngwane ti raba-dre ni ngökaka mun kwrere arato, akwa niara gare kuin tie bkänä amne tita niara kukwei mike täte. **56** Ti köböi mikani ye abko mun mräkä käne Abraham tö namani tuai, aisete namani töbike ti köböibtä angwane, kä namani juto btä. Yebti ti rükadre köbö ño te abko Abrahamkwe tuani angwane, kä namani nuäre krübate btä, nieba Jesukwe.

57 Yebtä abko, nitre israelita käkwe nieba mda Jesuye:

¡Jo! Nin kä ngämi gre ketebu bti kwä jätä mae. ¿Ma ye abko käkwe Abraham tuani mata niere ya? nieba kwetre Jesuye.

58 Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Kukwe era erere ti bike niere munye: Abraham ngämi däre-re, ye känenkri ti nämanena nüne. Abko kore se, nieba kwe nitre israelita ji dokwäteye.

59 Abtä nitre israelita ye käkwe jä dianba kisete Jesu kämikakäre, akwa nitre nämane yete, ye ngätäite Jesukwe ja rükanteba, bti ju blitakrä Ngöböbe bäre Jesu nämä, ye kanti Jesukwe kä mikakaba tiebe amne rikabata mentokwäre.

Ni okwä kä drünente abko Jesukwe mikaninta quinta

9 1 Abti bati Jesu rikaba ji ngrabare angwane, ni nämä iti jite btä Jesu okwä rababa. Ni ye abko okwä kä drünente. Niara abko därebare kore, aisete kä

tuen ñakare ie abko nāma jite.

2 Abtä nun ja töitikaka Jesube kākwe nieba ie:

¿Dirikä, ñobtä ni se dārebare okwā kā drūnente kore? ¿Niara meye amne rün kākwe ja mikani ngite Ngöbö rüere ya? o ¿Niara ara jire kākwe ja mikani ngite au Ngöbö rüere abtä dārebare kore ya? nieba nunkwe Jesuye.

3 Angwane Jesukwe nieba mda nunye:

Ñan niara meye amne rün kākwe ja mikani ngite Ngöbö rüere, abtä dārebare kore. Erere arato, ñan niarakwe ja mikani ngite abtä dārebare kore. Akwa Ngöbö diebti sribi kri ñan tuabare rabadre bare, abkokāre niara dārebare kore. **4-5** Tita kā nebtā mun ngätäite nete angwane, ti abko ñotra ni jökrā krāke, aisete tita mun ngätäite nete angwane, ni ti juanka ye krāke nikwe sribidre kā trā ngwenbti, ñobtä ñan angwane ti jārikadi munkān angwane, kā jatadi kā iko kwere, ye näire ni ñan rabadre sribire jire chi mda, nieba Jesukwe.

6 Jesukwe blitaba kore, yebti tö rababa kukwe ye bā mikai, kākwe ni ye mikaba kuinta krörö: káli kitaba temen kwe, mritaba dobrobe kwe, bti dobro ye jüanteba ni ye okwābtā kwe, **7** bti nieba kwe ie:

Ñö okwā Siloé, ye te nān ja okwā bātete, nieba kwe ie.

(Siloé ye abko “juani” nieta kukwe hebreore.) Ye erere ni ie kā tuen ñakare ye rikaba, kākwe ja okwā bātāninte, bti nikaninta ja gwiriete angwane, kā

namaninta tuenta ie. **8** Abtä nitre nūnanka kānimekānime niara kenta temen amne nitre kā nāmane niara tuen ngwian käre-re käre, ye namani niere jae kwārikwāri:

¿Ni noko nāmane nebe tākā-nintbe jite ngwian kārere yera? rababa niere.

9 Angwane ni ruäre namanintre niere:

Niara ara se, namanintre niere.

Akwa ni mda mda abko namani niere:

Ñakare, akwa ni mda bāsi niara bā kwrere se, namanintre niere.

Akwa ni ye ara jire kākwe niebare:

Ti ne ara nāmane ngwian kārere jite ye, niebare kwe.

10 Angwane ni mda mda kākwe niebare ie:

¿Ñö köböire kā nena tuen mae mtare? niebare kwetre ie.

11 Niara kākwe niebare mda:

Ni kādekata Jesu ye kākwe dobro mriti, bti jünūnte ti okwābtā kwe amne nini krörö kwe tie: Ñö okwā Siloé, ye kānti nān amne makwe ja okwā bātāte, nini kwe tie. Ye erere ti niki, kākwe ja okwā bātrite angwane, kā nibibe tuen tie, niebare kwe ietre.

12 Angwane ni bariseo mda mda ye kākwe niebare mda ie:

¿Ni kādekata makwe ye abko tā mdente? niebare kwetre ie.

Niara kākwe niebare mda:

Niara tā mdente gare ñakare tie, niebare kwe ietre.

Nitre bariseokwe ñākābare Jesu rüere

13-14 Jesukwe dobro mritaba kälibe, bti ni okwä kä drüente ye okwäbtä jüanteba kwe angwane, kä rababa tuenta ie, ye abko Jesukwe nuenba köbö jadükakrä näire. Yebtä abko ni okwä kä drüente Jesukwe mikabata quinta ye järíkaba mda nitre bariseo ngwärekre. **15** Angwane ño köböire namaninta quinta niebare kwetre ie. Niara kākwe niebare ietre:

Dobro mriti kwe, jününite ti okwäbtä kwe, bti tikwe ja okwä bätrite amne mtare kä nibi tuen tie, niebare kwe ietre.

16 Abtä nitre bariseo ruäre namani niere:

Ni sribi ye nuenkä abko ñan jatani Ngöbökri, ñobtä ñan angwane tä köbö jadükakrä mike ütiäte ñakare jae, namani niere.

Akwa bariseo ruäre abko namani niere:

iNi ngite Ngöbö rüere ñan rabadre sribi kri ñan tuabare nuene ni noko kwrere! namanintre niere.

Yebtä abko namanintre ja kwete kwärikwäri Jesubtä.

17 Bti ni okwä kä ikote ie kä namani tuen, ye ie niebareta mda kwetre:

¿Ni kākwe kä mikani tuenta mae, ni ye abko ni ño nieta makwe? niebare kwetre ie.

Niara kākwe niebare mda:

Niara abko ni Ngöbö kukwei niekä tita niere, niebare kwe ietre.

18 Akwa ni ye abko därebare amne okwä kä drüente, aisete kä tuen ñakare ie, akwa okwä namaninta quinta, aisete kä namani tuen ie, ye abko nitre israelita ji dokwäte ñan tö namani mikai era, abtä ni okwä kä drüente ye meye btä rün kārābare kwetre.

19 Ni ye meye btä rün nükani angwane, niebare kwetre ietre:

¿Ni ne abko, mun ngobo munkwe bkänä ya? ¿Erere arato, därebare angwane, kä tuen ñakare ie bkänä, munta niere ya? Ño köböire kä tuen ie mtare, ye niere nunye, niebare kwetre ietre.

20 Angwane ni ye meye amne rün kākwe niebare mda:

Niara abko nun ngobo munkwe bkänä. Erere arato, därebare angwane, kä tuen ñakare ie bkänä, **21** akwa ño köböire kä tuen ie mtare, ye abko gare ñakare nunye. Erere arato, nirekwe kä mikani tuenta ie, ye gare ñakare nunye, aisete munkwe ngwiantari niaraye. Niara abko nena ünän, aisete dre dre nakaninkä btä, ye niarakwe niedre au jakrä munye, niebare kwetre nitre israelita ji dokwäteye.

22 Ni ie kä tuen ñakare ye meye amne rün, btä nitre israelita ji dokwäte jürä namani, aisete nieba kore kwetre, ñobtä ñan angwane Jesu abko Ni Dianinkä Ngöbökwe, ye nirekwe niedre, ni ye abko kitadrekä sinagoga bare mento abko nitre israelita ji dokwäte kākwe ükaninte kore, ye abko jürä namani ni ye meye-btä amne rünbtä. **23** Ne aisete

niara meye amne rün kākwe niebare: Niara nena ünän, aiseite kukwe nakaninkä ño ño btä, ye munkwe ngwiantari ie amne niarakwe niedi au munye, niebare kwetre.

24 Angwane ni okwä nämane kä ikote käne, ye nitre israelita ji dokwäte kākwe kārābareta bobuta, bti niebare kwetre ie:

Ngöbö okwäbti kukwe era erere niere nunye, ñobtä ñan angwane Jesu ye abko ni ngutu-tu kukwe kāmekāme nuenkä Ngöbö rüere, ye gare kuin nunye, niebare kwetre ie.

25 Ni ye kākwe niebare mda:

Niara abko ni kukwe kāmekāme nuenkä ya abko gare ñakare tie, akwa ti okwä nämane kä iko-te amne niara köböire kä tuen kuin tie mtare. Ye aibe gare tie, niebare kwe ietre.

26 Abtä nitre israelita ji dokwäte kākwe niebare mda ie:

¿Dre nuenbare kwe mabtä? ¿Ño köböire kä mikani tuen kwe mae? niebare kwetre ie.

27 Abtä niarakwe niebare:

Kukwe gare tie, erere tikwe ninina jökrä munye, akwa munkwe ñan ti kukwei miri era. ¿Se drekäre tikwe kukwe arabe niedreta bobuta munye, ie mun tö nibi ye? ¿Mun tö nibi ja getai arato Jesube ya amarebti mun nibi kukwe ngwentari janknu kore tie ye? niebare kwe ietre.

28 Angwane nitre israelita ji dokwäte rikaba ngren ngren ni yebti, kākwe niebare ie:

Ma abra ja getaka Jesu yebe, akwa nun abko tä nekete

Moisékri. **29** Ngöbökwé blitabare Moisébe, ye gare kuin nunye, aiseite nunta nekete niarakri. Akwa Jesu ye abko jatani mdenkri abko gare ñakare jire chi nunye, niebare kwetre ni yeye.

30 Abtä ni ye kākwe niebare mda ietre:

IRä jire niara jatani mdenkri gare ñakare munye, yebtä ti töi ñan nebe krütare mda! Akwa ti abko okwä mirita quinta kwe amne kä nibi tuen tie, **31** aiseite ni kukwe kāmekāme nuenkä Ngöbö rüere käta ja di kärere Ngöböye sribi kri ñan tuabare nuenkäre abko ie Ngöböta ja di bien ñakare, ye gare kuin nie. Akwa nire nire tä Ngöbö mike ütiäte amne tä Ngöbö Kukwei mike täte aibe die mikata Ngöbökwé sribi kri ñan tuabare nuenkäre, ye abko garera nie arato. **32** Erere arato, ni därebare okwä kä drünente ti kwrere abko ni mdara jire käta kä mike tuen ie, ye abko ni ngämi kukwe nuen jire chi. **33** Ne aiseite, Jesu ñan jatadre Ngöbö-kri, akräke sribi ütiäte kri ñan tuabare ye kwrere ñan rabadre bare jire chi ie Ngöbö diebti, niebare kwe.

34 Abtä nitre israelita ji dokwäte kākwe niebare mda ie:

Kukwe kāmekāme kri krübäte Ngöbö rüere mabtä, aiseite ma därebare abti kä nüke mtare ma ngite kri Ngöbö rüere. ¿Ma ye abko tö kite dirire nunye mtare ñan ñan? niebare kwetre ie.

Bti ni ye juantariba künken kwetre.

Nitre israelita ji dokwäte abko ie kukwe metre Ngöböbtä gare ñakare

35 Yebti ni ie kä mikani tuen-ta Jesukwe, ye kitani künken sinagoga bäre mento gaba Jesukwe. Yebti Jesu rababa ngätai ben angwane, Jesukwe nieba ie:

¿Ni Kä Nebtä Ngobo bti mata tödeke ya? nieba kwe ie.

36 Angwane niarakwe nieba mda:

Ti Dänkien, nire abko Ni Kä Nebtä Ngobo makwe niedre tie angwane, tikwe tödekadi bti, nieba kwe Jesuye.

37 Jesukwe nieba mda ie:

Ti ara tuata makwe, ti ne mden ben mata blite, nieba kwe ie.

38 Ye btäräbe ni ye rababa ngukudokwäbti Jesu ngwärecri, Jesu mikakäre ütiäte, käkwe nieba:

Tita tödeke mabti ti Dänkien, nieba kwe Jesuye.

39 Yebti Jesukwe nieba mda:

Ti jatani kä nebtä kukwe rabadre ükaninte ni jökrä kräke amne, ni ie kukwe metre Ngöbökwé gare ñakare amne ni ie kä tuen ñakare ye kwrere abko ie kä rabadre tuen angwane, kukwe metre Ngöbökwé rabadre gare ie, abkokäre ti jatani. Ere-re arato, nire nire ie kä tuen kuin tä nütüre, aisete kukwe metre Ngöbökwé garera ie tä nütüre, ni ye abko tä ja ngökö au abko ie kä ñan rabadre tuen, abkokäre ti jatani, nieba Jesukwe ie.

40 Yebtä abko nitre bariseo nämä ruäre Jesube yete käkwe nieba ie:

¿Kukwe metre Ngöböbtä gare ñakare nunye arato, aisete nun okwä kä drünente amne kä tuen ñakare nunye abko mata niere nunye ya? nieba kwetre mda Jesuye.

41 Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Mun okwä tädre kä drünente angwane, kä ñan rabadre tuen munye, akräke kukwe käme Ngöbö rüere, ye munkwe nuen-dre ñakare amne mun ñan rabadre ngite Ngöböye; akwa kukwe metre Ngöbökwé garera kuin munye, aisete kä tuen kuin munye munta niere au jabtä, aisete mun ngite janknu Ngöbö rüere. Abko kore se, nieba Jesukwe nitre bariseoye.

Obeja ngibiaka era metre gare kuin obejaye

10 1-3 Yebti Jesukwe nieba mda:

Ti bike kukwe era erere niere munye. Ni obeja ngibiaka era metre abko käre tä ni mda mike-te jukwebtä obeja ngibiare deo jakrä. Ye mden kisete, obeja ngibiaka ye tä nüke angwane, ni jukwe ngibiaka tä jukwe tike ie angwane, obeja ngibiaka ye tä niken obeja kä deke kratirekrati-re ja täritäri. Niara kukwei gare obejaye, aisete obeja kwe tä niken jiebtä amne tä niken ngwena ki bäre mento mikä känene. Akwa ni obeja ngibiaka ñakare era metre abko tä nakwen kibti

Jesu abko jukwe obejakrä kwrere abko köböire ni rabadre nüke ki teri Ngöbö kánti (Juan 10.1-10)

ta, ñobtä ñan angwane niara abko gokä, aiseite tä kite tiebe kibti ta. Akwa ni obeja ngibiaka era metre bkänä abko tä nüke jukwebtä obeja kwe kärere. **4** Yebti obeja kwe tä rä niken jökrä ki bäre mento angwane, niara tä niken käne amne obeja tä niken jiebtí, ñobtä ñan angwane niara abko kukwei gare kuin obeja kweye. **5** Akwa ni gare ñakare obejaye abko ngäniene obeja tä ngitie jirekäbe amne ñan tä niken jiebtí, ñobtä ñan angwane niara abko kukwei gare ñakare obejaye, aiseite obeja tä ngitie, nieba Jesukwe nitre bariseoye.

6 Jesukwe blitaba kore jabtä, käkwe nitre bariseo bä mikaba ni gokä kwrere, ye abko dre bä mikaba kore kwe ñan rükaba gare nitre bariseoye.

7 Angwane Jesukwe niebata mda:

Ti bike kukwe era erere niere-ta mda munye abko krörö: Ti abko jukwe kwrere abko kánti obeja jatadre. **8** Ni jökrä nükaní

ti känenkri ja Ni Dianinkä Ngöbökwé niere abko nitre ni ngökaka amne gokä, akwa obeja era metre tikwe abko käkwe kukwei nuani ñakare. **9** Ti abko jukwe kwrere, aiseite nire nire rükadre ti köböire ki teri Ngöbö kánti, ye abko rabadi dianintari. Ne aiseite, obeja tä niken ki teri, bti tä nikenta ki bäre mento amne mikä kuin tä kwen kwetadre ietre, ye kwrere nire nire rikadre ti köböire Ngöbö kánti abko ie jändrän kuin kwandre. **10** Akwa ni gokä tä kite gore, ni kämike amne jändrän jökrä juankäre ngwarbe nikän; akwa ti abko jatani ni mikakäreta nire Ngöböbe amne ni rabadre nüne bäri kuin kärekäre, abkokäre ti jatani.

11 Mdakäre abko, ti abko ni obeja ngibiaka kuin kwrere. Ni obeja ngibiaka kuin abko tä biare ngataen obeja kräke, obeja diantarikäre. **12** Akwa ni ngwian ganainkä jae obeja ngibiabtä abko lobo tä kite tuen ie obeja kukwäre angwane, tä ngitie lobo

ngäniene amne tä obeja mikete kaibe, ñobtä ñan angwane niara abko ñakare obeja ngibiaka amne obeja ye ñakare kwe, aise-te tä mikete loboye amne lobo tä niken obeja kwete amne tä obeja juentari kratikrati kwäräkwärä.

13 Ni ngwian ganainkä obeja ngibiabtä ye abko tä ngitie lobo ngäniene amne tä obeja mikete kaibe, ñobtä ñan angwane niara töita ja kwata ngibiabtä, akwa obeja ngibiadre ye abko ütiäte ñakare kräke, aiseite tä ngitie kore.

14-15 Mdakäre abko, ti ni obeja ngibiaka kuin kwrere, ñobtä ñan angwane ti gare kuin ti Rünye amne ti Rün gare kuin tie, ye kwrere obeja tikwetikwe erere gare kuin tie amne ti gare kuin ietre arato. Ti abko obeja ngibiaka kuin kwrere, aiseite ti gatadi obeja tikwe kräke.

16 Mdakäre abko, nitre ñakare israelitare ngätäite obeja mda mda tärä tikwe, akwa tä ñakare ki kwatibe teri obeja tikwe tikwe nitre israelita ngätäite ben gwai-re. Akwa ti jatadre obeja ye ngwena arato mikakäre ki teri obeja nitre israelita ben gwaire, amne obeja ye käkwe ti kukwei nuadre amne ti kukwei mikadre täte kwetre angwane, rabadre nüne ki kwatibe teri jökrä amne niaratre ngibiaka rabadi itibe arato abko ti ara. **17** Ti abko bike ja kwata bien müre ketadre, ti rabadita nire bobukäre abko-käre, aiseite ti Rün tikwe käta ti

tarere. **18** Tikwe ñan ja biandre müre ketadre, ye ngwane ni ñakare jire iti käkwe ti müre ketadre ja töi jenbti. Ti ara jire käta ja bien müre ketadre au, aiseite ti müre ketai, akwa ti abko di tärä ja bien müre ketadre amne ti di tärä ja mikakäre nünenta, ye abko ti Rün käkwe nuemna tie, erere tita nuene. Abko kore se, nieba Jesukwe nitre israelitaye.

19 Jesukwe blitaba kore, ye kukwei nuaba nitre israelitakwe angwane, niaratre töi rababa bä jene jene jökrä. **20** Ne aiseite ni kwati rababa niere:

Üai käme tä btä, aibe käta kä kwitekä dokwäbti, aiseite tä ñäke kore. ¿Se drekäre munta kukwe mike ütiäte se? nieba kwetre.

21 Akwa ni ruäre abko rababa niere:

Nire nire btä üai käme tä ye abko ñan raba blite jire chi ni se kwrere. Mdakäre abko, ni ie kä tuen ñakare abko ie üai käme tä kä mike tuenta ñakare jire chi, rababa niere jae kwärikwäri.

Nitre israelita ji dokwäte käkwe tödekani ñakare Jesubti

22 Kä ye ngwane abko kä tibo, kä ñüre angwane, ju blita-krä Ngöböbe Jerusalén abko mikaninta dbe Ngöbö ngwärecri mekera abko nitre israelita nämane ngwenta töre jae, aiseite nämane jökrä bietabtä Jerusa-lén. § **23** Angwane Jesu nämane dikekä ju blitakrä Ngöböbe ye

bäre jukä kädianta Jukä Salo-
mónkwe kántita mda angwane,
24 nitre israelita ji dokwäte jata-
ba ruäre, kákwe ja úkakröba
Jesu bäre, kákwe nieba ie:

Ma abko nire metre abko ñan
tä núke gare nunye, aiseite nun
moto iko töbikabtä kore, aiseite
ma abko Ni Dianinkä Ngöbökwé
ara ya abko niere gwängwarbe
nunye, nieba kwetre Jesuye.

25 Abtä Jesukwe nieba mda
ietre:

Ti abko nire, ye tikwe nieba-
rera munye, akwa munkwe ñan
ti kukwei mikani era amne mun
ñan tä tödeke tibti. Ye abko, sribi
ñan tuabare tita nuene ti Rün
diebti niarata tibe bä mikakäre,
ye abko tä ti mike gare metre,
26 akwa mun ñan tö tödekai
tibti, ñobtä ñan angwane mun
abko ñakare obeja tikwe, aiseite
munta nuene kore. **27** Akwa obe-
ja tikwetikwe abko ie ti kukwei
gare kuin, kätä ti mike täte
amne, niaratre gare kuin tie ara-
to, aiseite obeja tikwe erere tä
niken ti jiebtí obejata niken ngi-
biaka jiebtí ye kwrere. **28** Amne
tikwe obeja tikwetikwe mikadi
núne kärekaré Ngöböbe amne
Ngöbökwé ñan juandi ja okwä
bäre mento kä ja tare nikakrä ye
kánti. Erere arato, ni mda di
ñakare jire diankakrä ti kiseté.
29 Ye abko, ti Rün di kri kákwe
obeja biani tie, aiseite ni mda di
ñakare jire obeja ye diankakrä ti
Rüinkän. **30** Ye kwrere ti Rün btä
ti, nun abko töi ja kwrere amne
nunta ketetibe, nieba Jesukwe
nitre israelita ji dokwäteye.

31 Yebtä abko nitre israelita ji
dokwäte kákwe jä dianba kiseté
Jesu kámikakäre jäbti. **32** Abtä
niarakwe nieba mda ietre:

Ti Rün diebti tikwe jändrän
kuinkuin nuenbare kabre ni
mda mda die mikakäre, áakwa
kukwe kuin nuenbare tikwe, ye
mden namani blo mun kräke
abko dokwäre mun tö nibi ti
kámikai jäbti ye? nieba Jesu-
kwe ietre.

33 Abtä nitre israelita ji do-
kwäte kákwe nieba mda Jesuye:

Ñan makwe jändrän kuin
nuenbare abko dokwäre nun tö
ma kámikai jäbti, akwa mata
ñäke ngwarbe Ngöbö rüere amne
ma ngwarbe nun kwrere kätä ja
mike Ngöböre au. Yebtä nun tö
ma kámikai jäbti, nieba kwetre
ie.

34 Abtä Jesukwe nieba mda
ietre:

Ye abko, Ngöbö Kukwei yebtä
Ngöbökwé kukwe niebare krörö:

Mun abko ngöbötre, tikwe
nieba munbtä, *Salmos* 82.6
abko Ngöbökwé niebare, tä tika-
ni niara Kukweibtä. **35** Ngöbö
Kukweita tikani kore, ye abko ni
ñan raba rükente jire chi abko
garera nie amne, ni jökrä ie Ngö-
bökwé ja Kukwei biani abko
ngöbötre niebare kwe ie, **36** aise-
te ése ñobtä abko tita ja Ngöbö
Odei niere abko nibi blo munkrä
se? Ngöbökwé ti dianinkä ja
Odeire, kákwe ti juani nitre
kukwe nuenkä kámekáme Ngöbö
rüere ye ngätäite, tita niere aise-
te ése ñobtä abko tita ja Ngöbö
Odei niere angwane tita ñäke

ngwarbe Ngöbö rüere abko munta niere tie? **37** Ti abko Ngöbö Odei tita niere, akwa tikwe ñan sribi ti Rünkwe nuendre angwane, munkwe ñan ti kukwei mikadre era; **38** akwa tikwe sribi ti Rünkwe nuendre, ye ngwane nane mun ñan tö ti kukwei aibe mikai era abko tä dbe. Akwa tita sribi ti Rünkwe nuene era metre, aisete yebti munkwe tödeka, ti Rünta ketetibe tibe amne tita ketetibe ben ye rükadre gare metre munye, abkokäre munkwe tödeka sribi ti Rünkwe nuenta tikwe yebti.

39 Abtä nitre israelita ji dokwäte tö rababa Jesu kain ngite bobukäre, akwa Jesu gitiaba kän.

40 Angwane Jesu rikabata Nö Jordánbtä, Juan Bautista nämane ni ngökö ñöte, ye kánti Jesu rababa nüentbe. **41** Angwane ni kwati rikaba kánti ja tuakäre ben, kä rababa niere:

Sribi kri ñan tuabare abko Juankwe nuenbare ñakare, akwa kukwe nieba kwe Jesubtä abko kukwe era erere nieba kwe ñan ñan abko ni kwati rababa niere.

42 Angwane ni kwati nämaye ye käkwe tödekaba Jesubti.

Jesu kukwe muko Lázaro krütani

11 **1-2** Kä ye ngwane ni iti kädian nämane Lázaro nämä nüne juta Betaniate abko namani bren jume. Juta Betania yete abko Marta amne María nämä nüne ngwai Lázarobe.

María ye mden abko käkwe ñö rä bäne kekaba ni Dänkien ngotobti, bti ni Dänkien ngoto rötäba ja dokwä drüenbti kwe. **3** Lázaro namani bren jume, aisete ngwai nibu ye mden käkwe ni mda juanba niere krörö Jesuye: Ni Dänkien, ma kukwe muko kuin makwe, mata tarere ye bren abko juanba niere kwetre Jesuye.

4 Erere bkänä ni ye nikani, rükaba mate Jesu kánti angwane, Jesukwe kukwei nuaba kore, bti nieba kwe:

Bren ye kisete niara ñan krütadre janknukäre akwa, bren ye köböire Ngöbö di kri amne ti Ngöbö Odei di kri rabadi mikani tuadre, nieba Jesukwe.

5 Jesu abko kwe Marta, María amne Lázaro nämane tare kri, **6** akwa Lázaro bren nie rükaba ie angwane niara nämä, ye kánti rababa köböbu mda.

7 Bti nitre ja töitikaka ben ie nieba kwe:

Bränta kä Judeate, nieba kwe.

8 Abtä nun ja töitikaka Jesube käkwe nieba mda ie:

Dirikä, nitre israelita ji dokwäte tö rababa ma kämikai jäbti kä Judeate, ye abko käi ngämi niken raire ta. ¿Kä ye kánti abko ma tö nibira rikaita bobuta ya? nunkwe nieba ie.

9 Abtä Jesukwe nieba mda nunye:

¿Kä ngwen abko tä neme ñänä okwä krä jätäbti krobu ñan ñan? Ne aisete nita dikekä kä ngwenbti angwane, kä tuen kuin nie, aisete ni ngotota ritete ñakare, ñobtä ñan angwane kä

trä ngwen kä nebtä yebti abko käta nebe tuen kuin ja käne nie. **10-11** Akwa nire erere rikadre dikekä deo, ye ngwane kä ñan rabadre tuen ie, aiseite ngoto rabadre ritete. Tita niere kore, ñobtä ñan angwane ti abko kä trä ngwen kwrere amne tita nete angwane, kä tärä sribikrä. Ni kukwe muko Lázaro nikani kibien, akwa ti bike niken gaenkröta, nieba Jesukwe nunye.

12 Angwane nun ja töitikaka ben käkwe nieba mda ie:

Kiterate quinta, aiseite tä kibien, nunkwe nieba ie.

13 Akwa Lázaro abko krütani-na abko Jesu nämä niere nunye, akwa Lázaro nikani kibien bkänä abko Jesu nämä niere, nun raba-ba nütüre. **14** Abtä kukwe era erere nieba metre kwe nunye krörö:

Lázaro kürera, **15** akwa tita ñakare kánti angwane küre, ye abko käi nibi nuäre tibtä, ñobtä ñan angwane Lázaro küre, ye köböire kukwe mda rakadikä abko rabadi bäri kuin munkrä abko käkwe mun die mikadi tödeke bäri tibti, aiseite brän Lázaro tuen, nieba Jesukwe nunye.

16 Angwane ni iti ja töitika-ka Jesube kädian nämäne Tomás arabe kädian nämäne "Munkin" abko käkwe nieba nun ja töitikaka Jesube mda mdaye:

Ni kämikadre gwaire niarabe kä Judeate, abkokäre brän siba ben, nieba kwe.

Jesukwe Lázaro ngwai moto mikani nuäre

17 Ye erere Jesu rikaba, rikaba nebe juta Betaniate mda angwane, Lázaro doboi mikani abko käi nikanina köböbkä jire ta angwane, Jesu rikaba neme.

18 Juta Betania abko nämä káni-me Jerusalén ken, bäsi kilometro krämä näre. **19** Ne aiseite nitre israelita ji dokwäte rikaba kwati yete basare Martaye amne Mariaye moto ketabtäkäre kä mikakäreta nuäre btätre, ñobtä ñan angwane ngwai Lázaro krütani kán aiseite.

20 Angwane Jesu rikaba neme juta ken, ye gaba Martakwe angwane, jataba ngäbti, akwa María abko rababa gwi. **21** Marta rikaba Jesu kánti angwane, nieba kwe Jesuye:

Ti Dänkien, ma tädre nete akräke ti ngwai ñan krütadre tikän, **22** akwa mtare makwe dre dre kärädre Ngöböye, erere bian-di jökrä kwe mae, ye abko gare kuin tie, nieba kwe ie.

23 Abtä Jesukwe nieba mda ie:

Ma ngwai rükadita nire, nieba kwe Martaye.

24 Angwane Martakwe nieba mda:

Kä mrä angwane, ni krütani krütani rükadita nire, ye näire Lázaro rükadita nire arato, ye abko gare kuin tie, nieba kwe Jesuye.

25 Abtä Jesukwe nieba ie:

Ti abko ni krütanina mikakata nire amne ti abko ni mikaka

nüne ketetibe Ngöböbe. Nire nire kākwe tödekadre tibti abko krütadi era metre, akwa rükadita nire amne, **26** nire nire tä nüne kākwe tödekadre tibti abko ñan krütadre kärekaäre Ngöbö okwä bäre mento. ¿Ne abko era makrä ya Marta? nieba Jesukwe ie.

27 Angwane niarakwe nieba mda ie:

Jän, ti Dänkien. Ma abko Ni Dianinkä Ngöbökwé amne ma Ngöbö Odei abko rükadre kä nebtä, ye abko tita mike era jae, aisete tita tödeke mabti, nieba kwe Jesuye.

28 Martakwe blitaba kore Jesube, yebti Marta rikaba etba María kärere, kākwe nieba tiebe krörö ie:

Dirikä tä nete, kākwe ma käräniri, nieba kwe ie.

29 Martakwe nieba kore Mariaye, ye btäräbe María rükaba dikekä krö, jataba niken ja tuakäre Jesube. **30** Akwa Jesu ngämi neme jutate, aisete Marta rükaba ngäbti, ye kánti nämä juta bäre. **31** Angwane nitre israelita nämä gwi Marta amne María kánti kä mikakäreta nuäre btätre abko okwäbti María rükaba dikekä krö, bti rikaba jötrö, angwane nitre israelita ye rikaba jökrä jiebtí, ñobtä ñan angwane María rikaba müen dobohti raba-ba nütüre, aisete rikaba kore María jiebtí. **32** Akwa Jesu nämä, ye kánti María jataba nuke angwane, María rikaba ngitiekä ngukudokwäbti temen Jesu ngotobtä Jesu mikakäre ütiäte, kākwe nieba ie:

Ti Dänkien, ma tädre nete akräke ti ngwai ñan krütadre tikän, nieba kwe Jesuye.

33 Angwane María btä nitre israelita rükaba Mariabe, ye rababa müen jökrä Jesu okwäbti. Abtä Jesu rababa ulire amne moto rababa дәre krübäte, **34** kākwe nieba mda ietre:

¿Munkwe Lázaro doboi mikani mdente? nieba kwe.

Angwane niaratre kākwe nieba:

Jakwe tuen nete ti Dänkien, nieba kwetre mda.

35 Angwane Jesukwe müaba arato. **36** Abtä nitre israelita kākwe nieba:

Lázaro nämäne tare kri kwe tuen, rababa niere.

37 Akwa ni ruäre abko rababa niere:

Ni ie kä tuen ñakare niara se kākwe kä mikani tuenta ie. ¿Se abko Lázaro ñan krütare, abko-käre jändrän mdara jire nuendre kwe Kräke abko ñan rabadre bare ie ya? rababa niere Jesu rüere.

Jesukwe Lázaro mikaninta nire

38 Angwane Jesu moto raba-bata дәre, kākwe krötäba Lázaro doboi kukwäre angwane, kä mkä te Lázaro doboi mikani, yebti jä oto kwata kri nämä mikani.

39 Angwane Jesukwe nieba:

Jä oto ye denkä mento dobohti yete, nieba kwe.

Abtä Lázaro ngwai Marta kākwe nieba Jesuye:

Ti Dänkien, kä nena köböbkä jire niara krütani amne doboi

Jesuta Lázaro miketa nire (Juan 11.38-44)

mikani, aisete rä nena kure, nieba kwe ie.

40 Abtä Jesukwe nieba mda ie:

¿Makwe tödekadre tibti angwane, Ngöbö di kri bä nuäre ye makwe tuadi, tikwe ñan nini mae ya? nieba Jesukwe ie.

41 Angwane jä oto ye dianka-ba mento. Ye btäräbe Jesukwe nikraba kä käinbti, käkwe nieba:

Ti Rün tikwe, tikwe blitaniri mabe amne mata biare ti die mike, yebtä ti tö kuin niei mae.

42 Käre tita blite mabe ja di kärere mae angwane, mata

nuene ye gare kuin tie, akwa makwe ti juani ye abko nitre tä nete noko, kräke rabadre era, abkokäre tita blite kore mabe, nieba Jesukwe Rünye.

43 Jesukwe blitaba ünän jökrä kore, ye btäräbe ngrateba kri kwe, käkwe nieba:

Ilázaro, jakweta künken kä mkä ye bäre mento! nieba kwe.

44 Ye btäräbe Lázaro nämanguse, ye kise amne ngoto nämamrianinte jökrä dante abko erere jataba kä mkä yete mentokwäre angwane, ngwäre abko nämamrianinte jökrä jatabata kä mkäte mento. Angwane nitre nämayete, ye ie Jesukwe nieba:

Tikete, bti tuemetre dikekä, nieba kwe.

Erere nuenba kwetre.

Jesu rüe tö namani kain ngite tiebe

(Mateo 26.1-5; Marcos 14.1-2; Lucas 22.1-2)

45 Jesukwe Lázaro mikabata nire, ye abko nitre israelita nämä Marta amne María mukore ye käkwe tuaba angwane, niaratre kwati käkwe tödekaba Jesubti. **46** Akwa ni mda mda käkwe tödekani ñakare Jesubti abko rikaba nitre bariseo kanti angwane, Jesukwe Lázaro mikabata nire ño, ye abko niebare jökrä kwetre nitre bariseoye.

47 Abtä nitre bariseo amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre käkwe nitre sribikä Sanedrinctä käräbare gätäkäre, bti niebare jae kwärikwäri kwetre:

Ni kädekata Jesu käta sribi kri ñan tuabare nuene kabre ni ngä-täite. ¿Sebtä abko nikwe dre nuendre? **48** Nikwe tuadremetre sribi nuene janknu kore angwane, ni jökrä rabadi tödeke bti. Yebtä abko nitre-romanobo tä nun dänkiene jatadi, käkwe ju blitakrä Ngöböbe nikwe se juandi ngwarbe jökrä amne, juta israelita nikwe noko juandi ngwarbe jökrä kwetre arato, niebare kwetre.

49 Abtä ni iti kädian nämane Caifás abko nämane sribire nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkiene kä ye näire abko käkwe niebare ietre:

iMun töi ñakare! **50** Ni gadre-kä jökrä juta israelita nete, ye abko rabadre bäri tare, akwa ni itibe krütadre ni jökrä täte amne ni jökrä kräke, ye abko rabadre bäri kuin munkrä abko btä munta töbike ñakare, niebare Caifákwe.

51 Caifás abko käkwe ñäkäbare kore, ye abko ñan niebare ja töi jenbti kwe, akwa kä ye ngwane niara nämane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkiene, aisete Jesu krütadre nitre israelita täte abko niebare Ngöbö Üai köböire kwe. **52** Ye abko ñan Jesu krütadre nitre israelita aibe täte amne kräke, akwa Ngöbö ngäbriänkätre nämane kä ketareketare te kwäräkwärä abko rabadreta ükaninkrö jökrä ketetibe nitre Ngöbö ngäbriänkätre juta israelita ben gwaire, abkokäre Jesu krütadre, aisete Caifákwe niebare kore. **53** Ne aisete köbö

ye näire mentokwäre nitre sribi-kä Sanedrinbtä kākwe ja tōi mikani gwaire jōkrä Jesu müre ketakäre.

54 Abtä Jesu ñan rabadre dikekä ja ngwärekre jōkrä nitre israelita ji dokwäte ngätäite angwane, juta kä Efraín nāma känime kä kaibe ken, ye kanti Jesu rikaba amne rababa nūnen-tbe yete nitre ja tōitikaka benbe.

55 Kä ye ngwane abko, bieta Pascua nitre israelitakwe abko köböi jatabara nūketa ja ken, aisete nitre israelita kwati nūnanka Jerusalén bäre rikaba neme Jerusalén ja mikakäre dbe Ngöbö ngwärekre bieta Pascua känenkre, rabadre neme ju blitakrä Ngöböbe kanti Pascua mikakäre ütiäte jae, abkokäre rikaba.

56 Angwane nitre ye rababa nāin jōkrä Jesu känentari, kä rababa niere krörö jae kwärikwäri ju blitakrä Ngöböbe ye kanti:

¿Munta töbike ño? ¿Jesu rukai bietabtä nete ruen ya? rababa niere jae kwärikwäri.

57 Angwane nitre bariseo amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre kākwe nieba krörö ni jōkräye:

Jesu tä mdente raba gare munye angwane, munkwe mika gare jōtrö nunye amne munkwe kadí ngite, nieba kwetre.

Meri iti kākwe ñö rä bāne kekani Jesubti

(Mateo 26.6-13; Marcos 14.3-9)

12 1 Yebti köbö ti Pascua känenkre, Jesu rikaba Lázaro kanti juta Betaniate mda.

Lázaro ne mden abko krütani, akwa Jesukwe mikaninta nire abko kanti Jesu rikaba. **2** Jesu rababa yete angwane, mrö sribeba kwetadre Jesu mikakäre ütiäte angwane, Marta nāma mrö dräire amne Lázaro abko nāma tākänintbe siba mesabtä mröre Jesube. **3** Angwane María jataba kri ngwäri rä bāne kä nardo ngwena bāsi botea otare jire. Nardo ye abko ütiäte kri amne ñan nāmane mritani jire ñöbe abko María jataba ngwena, bti Jesu mikakäre ütiäte Maríakwe nardo ye kekaba Jesu ngotobti, bti Jesu ngoto rōtabata ja dokwä drüenbti kwe. Angwane kä rä rababa bāne jōkrä gwita temen nardo ye kisete.

4 Angwane ni iti ja tōitikaka Jesube kä Judas Iscariote kākwe Jesu kitadre ngise ye kākwe nieba:

5 ¡Jo! ¡Ngwian ganaindre bāsi kä kwati jire btä kri ngwäri rä bāne se rürümoindre abko bti ni bobre bobre die mikadre bā ama-rebti ñan rürümoiniri se! nieba kwe.

6 Judas kākwe ñākāba kore, akwa ñan ni bobre bobre ruentari tare ie, aisete ñākāba kore kwe. Akwa niara abko gore, aise-te ñākāba kore kwe. Niara abko ngwian ngibiaka nunkrä, akwa nāma ngwian ye goire ruäre nunkän, aisete ñākāba kore kwe.

7 Abtä Jesukwe nieba mda Judaye:

Niarakwe ti mikadre biare doboi mikadre, abkokäre nāmane kri ngwäri ye üke tikrä, aisete

tuemetre kaibe. Makwe ñan nika. **8** Mdakäre abko, nitre bobre bobre abko tädi käre mun ngätäite nete, aisetete mun tö raba die mikai ñongwane, erere munkwe die mika, akwa ti abko ñan tädi käre käre munbe nete. Abko kore se, nieba Jesukwe.

9 Yebti Jesu nämä juta Betaniate abko gaba nitre israelitakwe angwane, ni kwati jataba Jesu kanti. Niaratre ye abko ñan jataba Jesu aibe tuakäre, akwa Lázaro krütani, mikaninta nire Jesukwe ye abko jataba tuakäre arato. **10** Abtä nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre käkwe kukwe ükateba Lázaro kämikakäre arato, **11** ñobtä ñan angwane Lázaro krütani akwa Jesukwe mikabata nire, aisetete Lázaro köböire ni israelita kwati käkwe tödekaba Jesubti amne ñan rababa nekete mda nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre yekri. Abtä kukwe ükateba kore kwetre Lázaro rüere.

Jesu nikani nebe Jerusalén
(Mateo 21.1-11; Marcos 11.1-11; Lucas 19.28-40)

12 Ye näire, ni rababara kwati krübäte juta Jerusalénte bieta Pascua mikakäre ütiäte amne, jändrinane Jesu jatabara ji ngrabare Jerusalén kukwäre abko nitre kwati ye käkwe gaba. **13** Angwane datile krikä tikakaba kwetre, ben jataba Jesu kakäre ngäbti jrei kwrere,

kä rababa ngrente krikri be krörö ie:

iHosana! iMa abko Jrei nitre israelitakwe!

Ni Dänkien Ngöbö käkwe ma juani.

Ma kite ni Dänkien Ngöbö käfti, aisetete nunta ma

käikitekä, *Salmos 118.25*

abko nitre israelita rababa niere Jesu ngäbti.

14 Angwane Jesu nämä näin buro ngäbälibti, rikaba neme Jerusalén mda Ngöbö Kukweita niere ye kwrere:

15 Mun nünanka juta Siónte^h nete, mun ñan rekwetaka, ñobtä ñan angwane Jrei munkwe kite buro ngäbälibti, ye mike ñäräre munkwe,

Zacarías 9.9

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä abko erere Jesukwe nuenbare.

16 Akwa ye näire nun ja töiti-kaka Jesube abko ie kukwe ye ñan rükaba gare, akwa Ngöbö-kwe Jesu mikaba ütiäte, rikaba ngwenante kä käinbti angwane, batibe kukwe rakakaba ye abko nämä tikani jökrä Ngöbö Kukweibtä abko erere nakaninkä btä abko rükabata töre nunye.

17 Jesu jataba burobt, ye ngwane abko Lázaro krütani nämäne doboi mikani nguse abko Jesukwe käräbata künken amne Jesukwe mikaninta nire, ye abko nitre tuakatuaka rababa niere ni mda mdaye. **18** Ne aisetete ni kwati jataba Jesu ngäbti,

^h **12.15** *Sión*. Juta Jerusalén ara abko kädianta Sión arato.

ñobtä ñan angwane Jesukwe sribi kri ñan tuabare nuenba, Ngöbö nāmane ben bā mikakrä abko gaba kwetre, aiseite rababa kite jökrä Jesu ngäbti. **19** Akwa nitre bariseo abko rababa niere jae kwärikwäri:

iNi jökrä nibi niken niara jiehti, ne aiseite kitera ni ganaine kwä räbe, tuen sete se! ¿Sebti nikwe dre nuendi mda? rababa niere.

Jesu müre ketadi rüekwe, niebare kwe

20 Angwane nitre rababa kwati Jerusalén Ngöbö mikakäre ütiäte jae bietabtä, ye ngätäite nitre griegore nāma ruäre abko **21** jataba nüke Felipe kanti. Felipe ye abko nünanka juta Betsaida kä Galileate. Nitre ye jataba Felipe kanti, kākwe nieba ie:

Ja mräkä, nun tö nibi ja tuai Jesube, nieba kwetre ie.

22 Angwane Felipe rikaba kākwe nieba mda Andréye, bti niaratre nibu rikaba kākwe kukwe ye nieba jökrä Jesuye. **23** Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Kä kitani Ngöbökwē ti Nī Kä Nebtä Ngobo mikakäre ütiäte abko käi nūra. **24** Ye abko ti bike kukwe era erere niere munye. Trigo nurai nökata dobote, ye abko nita krüte bā mikata trigo nuraibtä. Ye abko trigo nurai ñan gütdreite kore angwane, trigo nurai ye aibe rabadre kärekäre, akwa trigo nurai ye nökadre, bti gütdreite amne mu rabadre niren angwane, ngwä rabadre

kabre. Ti abko trigo nurai ye kwrere. Ti ñan krütadre angwane, ti aibe rabai nüne kärekäre Ngöböbe, akwa ti krütadre angwane, ni kwati jatadi nüne kärekäre Ngöböbe. **25** Mdakäre abko, nire nire israelita ya, ñakare ya ie ja kwata ruentari tare, abtä ñan tö ja tare nikai ti kräke, ni ye abko kākwe ñan nünandi kärekäre Ngöböbe; akwa nire nire ie ja kwata ñan rabadre ruentari tare ja tare nikakrä kä nebtä tikrä, ni ye abko kākwe nünandi kärekäre Ngöböbe.

26 Ne aiseite nire nire tö sribire tikrä abko jata ti jiehti amne ti tädi mdente erere, ye kanti sribikä tikwe tädi tibe. Erere arato, nire nire kākwe sribidre tikrä, ni ye abko Ngöbö ti Rün tikwe kākwe mikadi ütiäte. Abko kore se, nieba Jesukwe ietre.

27 Yehti Jesu krütadre abko btä nāma töbike kri, kākwe nieba:

iAingwaree, ti nibi nekwetekä krübäte dikaro ja jiehti bäre! ¿Nebtä tikwe dre niedre se? ¿Tikwe niedre, Tata tikwe, kukwe kite tare krübäte ti rüere, ngäniene ti nibi nekwetekä, aiseite den tibti ta, tikwe niedre ya? Ñakare, raba ruen tie, ñobtä ñan angwane ti jatani kukwe ne mikakäre täte aiseite. **28** Ti Rün tikwe, ja bā mike ütiäte ni jökrä okwäte, ie ti tö. Abko kore se, nieba Jesukwe.

Ye btäräbe ni kukwei rababa kä käinbti, kākwe nieba krörö:

Tikwe ja mikanina ütiäte, akwa tikwe ja mikadita ütiäte

bobuta abko nieba kā kāinbti sete.

29 Angwane, nitre nāma yete, ie ni kukwei kā kāinbti jaraba angwane, rababa niere:

Unsuni ngō kāinta ye, rababa niere.

Akwa ni ruāre abko rababa niere:

Angele kā kāinbti kākwe nāri Jesuye ye, rababa niere.

30 Angwane Jesukwe nieba ietre:

Ni kukwei jaraniri kā kāinbti munye, ye abko mun die mika-krā tōdeke tibti, akwa nākare tikrā. **31** Ye abko, gwängwarbe kukwe rabadre ūkaninte Ngöbō-kwe ni jōkrā kā nebtā krāke abko kāi kitera nūke. Erere arato, diablu tā ni jōkrā dānkienne kā nebtā abko juantari mento abko kāi kitera nūke arato. **32** Akwa ti ne ara rabadre kaninkā krusobtā kāin angwane, ti ne ara jire kākwe ni jōkrā kārādi jae, nieba Jesukwe.

33 Jesu abko krūtadi nō, ye mden tō rababa niei, kākwe blitaba kore. **34** Abtā nitre nāma kwati yete, ye kākwe nieba Jesuye:

Ni Dianinkā Ngöbōkwe abko kākwe nūnandi kärekarē, ye abko Ngöbō Kukwei tā niere amne Ni Dianinkā Ngöbōkwe amne ni Kā Nebtā Ngobo abko ni itibe, akwa Ni Dianinkā Ngöbōkwe nān krūtadre, aise-te, ūye nōbtā abko Ni Kā Nebtā Ngobo kadikā krusobtā kāin, mata niere ye? ūNire abko Ni Kā Nebtā Ngobo

amarebti btā mata nāke kore ye? nieba kwetre Jesuye.

35 Abtā nitre nāma kwati yete, ie Jesukwe nieba mda:

Ti abko nōtra kwrere amne jāndrān jōkrā Ngöbō rüere amne ti rüere, ye abko kā iko kwrere. Ti abko nōtra tā mun ngātāite nete, akwa nōtra ye abko rabadī bā jōtrō mda mun ngātāite nete, aiseite nōtra tā munbe nete angwane, munkwe dikaka nōtra trā yete, kā iko kākwe nān mun ganaindre abkokäre, nōbtā nān angwane nire nire tā dikekā kā ikote ye abko tā niken mden kukwäre nān tā neme gare ie. **36** Ti abko nōtra tā mun ngātāite nete. Mun rabare nūne ti kwrere, abkokäre tita nete mun ngātāite angwane munkwe tōdeka tibti. Abko kore se, nieba Jesukwe.

Jesukwe blitaba ūnān jōkrā kore, yebti Jesu rikabata, kākwe ja rükantebata bobuta nitre israelita ji dokwāteye.

Ni kwati kākwe tōdekani nākare Jesubti

37 Jesukwe sribi kri nān tuabare nuenba kabre nitre israelita okwābti Ngöbō nāmane niarabe mikakäre gare ietre, akwa nān tō namani tōdekai jire chi Jesubti, **38** ye abko ni Ngöbō kukwei niekā kādian nāmane Isaiās kākwe tikani krörō abko erere namani bare niaratrebti:

Ti Dānkien, ūkukwe dirita nunkwe, ye nirekwe mikadi era?

¿Amne ma di kri ye abko
makwe mikani tuadre
nireye? *Isaías 53.1*

abko tikani kore Isaíakwe nitre
israelitabtä.

39 Ye mden kisete, nitre israel-
lita kwati ñan namani tödeke
Jesubti. Mdakäre abko, Isaías
arabe käkwe kukwe mda tikani
krörö btätre arato abko nere:

40 Ngöbökwe kä trä ötaninte
niaratre okwäte, niarata
dre nuene niaratre
okwäbti ñan jatadre
metre ietre abkokäre.

Erere arato, Ngöbökwe
niaratre töi ganinte,
kukwe ño ño ñan rabadre
nüke gare ietre abkokäre.

Ye kwrere ñan jatadreta ti
kukwäre angwane, tikwe
ñan mikadreta kuinta
diantarikäre, *Isaías 6.10*

abko Isaíakwe tikani täräbtä
nitre israelitabtä. **41** Isaías abko
käkwe Jesu di kri bä nuäre tuani,
aisete nämane blite btä, käkwe
niebare kore nitre israelitaye
kira.

42 Nitre israelita kwati käkwe
tödekaba ñakare Jesubti, akwa
nitre israelita kwati mda abko
käkwe tödekaba bti. Erere arato,
ni ruäre ji dokwäte abko käkwe
tödekaba Jesubti siba, akwa ñan
tö rababa niei ja ngwärekre
jökrä, ñobtä ñan angwane nane
nitre bariseo käkwe gadre amne
kitadrekä sinagoga bäre mento
abko jürä rababa btätre, aise-
te nämane tödeke Jesubti abko ñan
rababa niere, **43** ñobtä ñan
angwane nitre kä nebtä käkwe

mikadre ütiäte jae abko ie tö
rababa bäri amne, Ngöbökwe
mikadre ütiäte jae, ye abko raba-
ba ütiäte ñakare kräke.

**Jesukwe diribare ünän ja
ngwärekre jökrä**

44 Yebti Jesukwe ngrateba
kri, käkwe nieba:

Nire nire käkwe tödekadre
tibti, ye abko ñan tödekadre ti ne
aibebti kwe, akwa ti Rün tikwe
käkwe ti juani, yebti tödekadre
kwe arato. **45** Erere arato, nire
nire käta ti tuen, ye tä ti Rün ti
juanka tuen arato, ñobtä ñan
angwane niarata dre dre nuemna
tie aibe tita nuene. **46** Nire nire
tä nüne kä ikote amne Ngöbö
gare ñakare ie, käkwe tödekadre
tibti abko ñan nünandi mda kä
ikote kwe, ñobtä ñan angwane
rükadre ño Ngöbö kánti rükadre
gare ie, abkokäre ti jatani ñotra-
re mun ngätäite kä nebtä.

47 Akwa nire nire käta ti kukwei
nuen, akwa ñan tä mike täte
amne ñan tä mike era jae, ye
kräke tikwe ñan kukwe ükadrete
au, ñobtä ñan angwane ñan ti
jatani kukwe ükete ni rüere juan-
tarikäre Ngöbö okwä bäre men-
to, akwa ti jatani ni diantarikäre
niaratre ngite ngäniene.

48 Akwa nire nire tä bätä
ngwen tibtä amne kukwe dirita
tikwe ñan tä mike ütiäte jae, ye
abko ñan tikwe kukwe ükadite
kräke amne ñan tikwe kitadi
ngite Ngöböye. Akwa munkwe
ñan ti kukwei mikadre era, ye
angwane ti Rün käkwe kukwe
ükadite munkrä kä mrä

angwane, 49 ñobtä ñan angwane tita blite, ye abko ñan tita niere ja töi jenbti, akwa ti Rün tikwe käkwe ti juani ye abko tä dre niemna tie abko erere tita dirire munye. 50 Ti Rün kukwei, ye abko nire nire käkwe mikadre era jae abko rabadi nüne käreäre ti Rün Ngöböbe abko gare kuin tie, aisete tita kukwe niere ye abko ti Rün tikwe tä niemna tie, erere tita niere. Abko kore se, nieba Jesukwe.

Jesukwe nitre ja töitikaka ben ngoto bätäninte

13 1 Yehti bieta Pascua jatabara nuke angwane, Jesukwe kä mikarekä kä nebtä amne, rikareta kä käinbti niara Rün kanti, ye abko kä nükanina abko nämanena gare Jesuye angwane, nitre jen Jesukwe nämane kä nebtä abko Jesu nämatarere, ye abko tareba täte jökrä kwe. 2 Nun jataba mröre dere, akwa nun ngämi mröre, känenkri Simón ngobo Judas Iscariote abko diablukwe töi mikabara Jesu rüere, Jesu kitakäre ngite. 3 Akwa Jesu abko, ie Rünkwe jändrän jökrä mikanina gare nämanena gare ie amne, niara jatani Ngöbökre amne rikadita Rün kanti, ye abko nämanena gare ie arato. 4 Ne aisete, batibe rababara tākānintbe mröre mesabtä, akwa rükaba dikekäta krö, käkwe dän tikateba jabtä, bti dän kukwän chi mäkäteba kwe ja mrökarabtä, 5 bti ñö kekaba unkwente kwe, bti

rikaba nun ja töitikaka ben ye ngoto bätete, ni klabore käkwe nuendre ye kwrere amne, dän kukwän nämane niara mrökara-btä, yehti rikaba nun ngoto bärötöta se kwrere. 6 Jesu rikaba nebe Simón Pedro kanti ngoto bätäteäre angwane, Pedrokwe nieba ie:

Ti Dänkien, ñni klabore kätä ni ngoto bätete, kwrere jire ma bike ti ngoto bätete tie ya? nieba kwe ie.

7 Abtä Jesukwe nieba mda ie:

Tita dre nuene ñan nebe nuke gare mae mtare, akwa abti rükadi gare mae, nieba kwe Simón Pedroye.

8 Angwane Pedrokwe nieba mda Jesuye:

!Tikwe ñan ma tuametre ja ngoto bätete jire chi! nieba kwe ie.

Abtä Jesukwe nieba mda ie:

Tikwe ñan ma ngoto bätärete ne ngwane, ma ñan rabadre jen tikwe, nieba kwe ie.

9 Angwane Simón Pedro käkwe nieba mda ie:

Ti Dänkien, kore ne ngwane, ñan makwe ti ngoto aibe bätäte, akwa makwe ti kise amne ti dokwä bätäte arato, ie ti tö nibi, nieba kwe ie.

10 Akwa Jesukwe nieba mda ie:

Nita jüben krire, bti nita niken känime, ye ngwane ni ngoto aibe tä nebe dobrore, aisete ni ngoto aibe bätärete, ñobtä ñan angwane ni ngrabare abko tarä nebe merebe jökrä amne mun abko nena merebe, akwa era metre

mun jökrä ñakare merebe, nieba Jesukwe.

11 Jesukwe nieba kore, ñobtä ñan angwane nirekwe kitadi ngise ye abko nāma gare kuin ie, aisete nieba kore kwe Judas Iscariotebtä.

12 Jesukwe nun ja töitikaka ben ngoto bātäteba ünän jökrä, bti Jesukwe dän kitabata jabtä, bti rababata tākānintbe mesabtä, kākwe nieba:

¿Ñobtä tikwe mun ngoto bātrite ye nü gare munye ya? nieba Jesukwe nunye.

13 Yebti Jesukwe nieba mda nunye:

Ti abko Dirikä amne ti mun Dänkien munta niere tie, ye abko kukwe era erere munta niere, ñobtä ñan angwane ti abko Dirikä amne ti mun Dänkien bkänä.

14 Ti Dirikä amne ti mun Dänkien kākwe mun ngoto bātrite jökrä ni klabore kwrere ne ngwane, ye kwrere munkwe ja mika bobre ni klabore kwrere, kākwe ja ngoto bātādrete jae kwärikwäri, tikwe nuni ye kwrere.

15 Tikwe ja miri bobre ni klabore kwrere mun jökrä kräke, ye kwrere munkwe nuendre jakrä kwärikwäri, abkokäre tikwe kukwe bä miri kore mun okwäbti. **16** Ye abko, ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Ni klabore ye ñakare bäri ütiäte niara bkänkä kräke. Erere arato, ni ni mda kukwei ngwian-

ka ye abko ñakare bäri ütiäte ni niara juanka ye kräke. **17** Ne aisete tikwe kukwe nuni mun kräke, ye nü gare munye

angwane, munkwe nuendre kwrere jakrä kwärikwäri arato ne ngwane, kä rabadi nuäre munbtä amne Ngöbökwe ja di biandi munye.

18 Akwa tita kukwe niere, ye abko ñakare mun jökrä kräke, ñobtä ñan angwane tikwe mun mden mden dianinkä jen jakrä ye abko gare kuin tie, akwa Ngöbö Kukwei tä tikani ye abko rabadre bare, abkokäre ni iti kākwe kukwe nuendi krörö btä kukweta tikani:

Ni iti tä mröre siä kwatibe te tibe abko nikwitani ti rüere, *Salmos 41.9*
abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä, ye erere rakadikä.

19 Kukwe ye abko ngämi nakenkä, känenkri tita niere munye, kukwe ye kwrere rabara nakenkä mun okwäbti angwane, TITA abko munkwe mikadre era, abkokäre tita niere munye.

20 Mdakäre abko, ti bike kukwe era erere niere mda munye abko krörö:

Tita ni juen, ye nire nire kākwe kadre ngäbti, ni ye abko käta ti ne ara jire kaen ngäbti amne, nire nire käta ti kaen ngäbti, ni ye abko käta Ngöbö ti juanka ara jire kaen ngäbti. Abko kore se, nieba Jesukwe nun ja töitikaka benye.

Judas Iscariote kākwe Jesu kitadi ngise, niebare Jesukwe
(Mateo 26.20-25; Marcos 14.17-21; Lucas 22.21-23)

21 Jesukwe blitaba kore, ye btäräbe Jesu ñan moto rababa

neme nuäre, rababa ruen ie angwane, Judakwe niara kitadi ngise abko nieba metre krörö kwe:

Mun iti tä nete käkwe ti kitadi ngise ti rüeye ti müre ketakäre, ye abko ti bike niere metre munye, nieba Jesukwe.

22 Abtä nun ja töitikaka ben rababa ja mike ñäräre kwäri-kwäri, akwa Jesu nämä ñäke nirebtä, ye ñan rababa nuke gare nunye. **23** Abtä ni iti ja töitikaka ben abko Jesu nämä-ne tarere kri abko nämä tākā-nintbe känime mesabtä mröre Jesu ken angwane, **24** nirebtä nämä blite ni ye käkwe ngwianretari Jesuye abko Simón Pedro käkwe nieba kise-bti ie.

25 Ye erere bkänä, ni ye käkwe gitakaba Jesu kukwäre, käkwe nieba ie:

Ti Dänkien, ñnerekwe ma kita-di ngise? nieba kwe ie.

26 Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Ti bike ban oto mike tibo mrö ñöite abko tikwe biandi nireye amne ni ye ara, nieba kwe.

Ye btäräbe Jesukwe ban oto mikaba tibo, bti Simón ngobo Judas Iscariote, ie bianba kwe. **27** Judas käkwe ban oto kaba ngäbti Jesuye, ye btäräbe Satana rükaba btä angwane, Jesukwe nieba ie:

Makwe dre nuendi, ye nuene jötrö, nieba kwe ie.

28 Jesukwe ñäkäba kore Judaye, akwa ñobtä ñäkäba kore kwe ie, nun mda mda ja töitikaka ben

näma mröre mesabtä, ie ñan rükaba gare.

29 Akwa Judas abko nämä ngwian nunkwe ngibiare, aisete Jesukwe juani jändrän kökö bie-takrä ya o ngwian biamna kwe ie ni bobre bobreye abko nun ruäre rababa nütüre. **30** Akwa Jesukwe ban bianba Judaye angwane, Judakwe kaba ngäbti, ye btäräbe Judas rikaba Jesu kite ngise rüeye. Ye ngwane kä rababara iko jökrä.

31 Judas rikaba mentokwäre, yehti Jesukwe nieba:

Mtare ti, Ni Kä Nebtä Ngobo, mun tarekä kri abko di kri bä nuäre rabadi mikani tuare amne Ngöbö mun tarekä di kri bä nuäre rabadi mikani tuare Ni Kä Nebtä Ngobo köböire. **32** Ye abko, ti Ngöbö Odei käkwe Ngöbö di kri bä nuäre mikadi tuare, ye kwrere arato Ngöbö käkwe ti Ngöbö Odei di kri bä nuäre mikadi tuare arato, ye abko Ngöbö-kwe nuendi jötrö.

33 Mdakäre abko, mun ngäbä-kre kiakia tare kri tikwe, mun ye ben tikwe ñan nünandre raire mda. Ti näin angwane, mun rabadi ti känentari kisere, akwa tikwe kukwe nieba nitre israelita ji dokwäteye, erere ti bike niere munye: Ti näin mdente, ye kanti mun ñan raba niken gwaire tibe. **34** Akwa ti bike kukwe bien nuendre btin munye, ne erere munkwe nuen abko krörö: Mun ja töitikaka tibe käkwe ja tare kwärikwäri. Tita mun tarere ño, ye kwrere munkwe ja tare kwäri-kwäri. **35** Munkwe ja taredre

kwärikwäri tita niere munye, ne kwrere munkwe ja taredre ne ngwane, mun abko ja töitikaka tibe ye rabadi gare ni jökräye, nieba Jesukwe nunye.

Pedro käkwe Jesu rükandite, niebare Jesukwe

(Mateo 26.30-35; Marcos 14.26-31; Lucas 22.31-34)

36 Angwane Simón Pedro käkwe nieba mda ie:

Ti Dänkien, ¿ma näin mdente? nieba kwe ie.

Jesu käkwe nieba mda ie:

Ti näin mdente, ye kánti ma ñan raba niken jire chi tibe mta-re, akwa abti ma näinta ti jiebtí arato, nieba kwe ie.

37 Abtä Pedrokwe nieba mda Jesuye:

Ti Dänkien, itita juto biare krütakäre makrä! ¿Se ñobtä abko ti ñan rabadre mabe gwaire mta-re, mata niere se? nieba kwe ie.

38 Ye ngwane Jesukwe nieba mda ie:

¿Mata biare krüte tikrä bkänä ya? Ti bike kukwe era erere niere mae abko krörö: Antlan ngämi ngwäne, ye känenkri ti gare ña-kare mae, makwe niedi bämä jire, nieba kwe Pedroye.

Jesukwe nitre ja töitikaka ben moto mikani jäme

14 1 Yebti Jesukwe nieba mda:

Kukwe yebtä mun ñan rekwe-taka ja jiebtí, akwa munkwe tödeka Ngöböbtí amne munkwe tödeka tibti arato, **2** ñobtä ñan angwane ti Rün tikwe, kánti kä

tärä kabre nünankrä. Kä ñakare kore, ne ngwane tikwe niedre munye, akwa kä tärä amne ti bike niken kä ükete biare munkrä. **3** Ye erere ti näinta kä ükete munkrä, yebti ti jatadita mun tuenta, kä näin mun ngwena jabe angwane, ti tädi ti Rün kánti, ye kánti mun tädi ketetibe tibe, abkokäre ti näin mun ngwena. **4** Mdakäre abko, ti näin mdente, ye kánti ji garera kuin munye, nieba Jesukwe nun ja töitikaka benye.

5 Abtä Tomákwe nieba Jesuye:

Ti Dänkien, ma näin mdente gare ñakare nunye, ¿se abko ji rabadre gare ño nunye amarebti mata niere kore ye? nieba kwe ie.

6 Angwane Jesukwe nieba mda:

Ti abko ji ngöräbe, köböire ni jökrä raba nuke ti Rün kánti amne, ti aibe abko kukwe era erere mikaka gare Ngöböbtä amne ti aibe abko ni mikaka nire kärekaré, aisete ti ne aibe köböi-re ni rabadre ti Rün kánti. **7** Ti abko nire metre gare munye ne ngwane, ti Rün garera munye arato. Mun jatani ja töitike tibe abti kä nuke mtare munta ti Rün tuen tibtä amne ti Rün nena gare munye mtare, nieba kwe nunye.

8 Angwane Felipe abko käkwe nieba mda ie:

Ti Dänkien, ma Rün mike tua-dre nunye aibe kwe nun rabadi dbe, nieba kwe Jesuye.

9 Abtä Jesukwe nieba mda Felipeye:

Felipe, ¿tikwe nünabarera raire munbe nete, akwa ti abko ni ño, ye ngämi nūke gare mae ya? Nire nire kätä ti tuen, ye abko tä ti Rün tuen arato. ¿Ye ñobtä abko tikwe ti Rün mikadre tua-dre munye, mata niere tie ye?

10 ¿Ti tä ketetibe ti Rünbe amne ti Rün tä ketetibe tibe, ye abko ñakare era makrä ñan ñan? Akwa tita kukwe niere munye, ye abko ñan tita niere ja töi jen-bti, akwa ti Rün tä nüne ketetibe tibe kätä sribi jakwe nuene ti köböire. **11** Ye abko, tita ketetibe ti Rünbe amne ti Rünta ketetibe tibe, ye mika era munkwe; akwa ne ñan raba neme era munkrä ne ngwane, sribi kri ñan tuabare nuenta tikwe, yebtä ti kukwei mika era munkwe. **12** Mdakäre abko, ti bike kukwe era erere niere munye: Nire nire kätä tödeke tibti, ye abko sribi kri nuenta tikwe, ye kwrere nuendi kwe arato. Akwa mtare ti bike nikenta ti Rün kanti, aiseite ni ye kākwe sribi bāri kri nuendi Ngöbö diebti. **13** Ye abko, mun tö raba dre dre kārāi ti Rūnye ti kābti, ye abko tikwe nuendi mun krāke, ye köböire ti Rün di kri bā nuāre rabadre mikani ütiāte kri ti Ngöbö Odei köböire, abkokäre tikwe nuendi mun krāke. **14** Ye abko, mun tö raba kukwe ño ño kārāi tie ti kābti angwane, tikwe nuendi mun krāke.

Jesukwe Ngöbö Üai juandi, niebare kwe

15 Yebti Jesukwe nieba mda nunye:

Munta ti tarere era metre bkä-nä ne ngwane, tita kukwe nue-mna ye erere munkwe mikadre täte **16-17** angwane, mun Die Mikaka mdara jire juandre ti Rünkwe ti täte munkrä abko tikwe kārādi ie. Mun Die Mikaka mdara jire ye abko Ngöbö Üai. Niara abko kukwe era erere nie-kä, ye abko ti Rün tikwe kākwe juandi angwane, rabadre käre-käre munbe abkokäre. Akwa nitre nünanka Ngöbö rüere abko ñan raba mun Die Mikaka ye kaen ngäbti jire chi, ñobtä ñan angwane niaratre ie Ngöbö Üai tuen ñakare amne gare ñakare ietre arato, aiseite ñan raba kaen ngä-bti; akwa mun abko ben Ngöbö Üai mun Die Mikaka tä nüne amne niara garera munye, ñobtä ñan angwane tä nüne tibtä aiseite. Nebti niara rabadri nüne munbtä.

18 Mdakäre abko, ti bike nikenta, akwa mun ñan rabadre uli kwrere nete, ñobtä ñan angwane ti jatadita rabakäre munbe. **19** Akwa nitre nünanka Ngöbö rüere kākwe ñan ti tuadreta jire mda abko köböi nūke-ra kānime, akwa mun abko kākwe ti tuadita amne tita nüne käre-käre, abtä munkwe nünandi käre-käre arato. **20** Akwa munkwe ti tuadita, köbö ye näire tita ketetibe ti Rünbe amne munta ketetibe tibe amne tita ketetibe munbe abko munkwe gadi. **21** Ye abko, tita kukwe bien nuendre, ye nire nire tä kaen ngäbti abko erere tä mike täte, ni ye tä ti tarere era metre bkänä

abko bä mikata kwe. Nire nire käta ti tarere kore, ni ye abko ti Rün tikwe käkwe taredi amne ti ara jire käkwe taredi arato, käkwe ja mikadi gare metre ie, nieba Jesukwe nun ja töitikaka benye.

22 Abtä Judas (akwa ñakare Judas Iscariote, akwa Judas mdara jire) ye käkwe nieba mda Jesuye:

Ti Dänkien, ðñobtä makwe ja mikadita tuadre nun aibeye amne ñakare ni jökräye mata niere ye? nieba kwe ie:

23 Angwane Jesukwe nieba mda:

Nire nire käta ti tarere ye abko tä ti kukwei mike täte amne ti Rün käkwe taredi. Erere arato, ti Rün amne ti, nun jatadi ja gwirie mike ni yebtä. **24** Akwa nire nire tä ti tarere ñakare, ni ye abko tä ti kukwei mike täte ñakare. Ti kukwei nuata munkwe, ye abko ñan ti kukwei jen tikwe abko tita niere, akwa ti Rün ti juanka abko kukwei nieta tikwe munye.

25 Ye abko, ti tä munbe nete angwane, tita kukwe ne niere jökrä munye kore, **26** akwa mun Die Mikaka Ngöbö Üai Deme juandre ti Rünkwe ti käfti, ye rükadi nüne munbtä angwane, kukwe era Ngöböbtä ütiäte munkrä, erere diridi jökrä kwe munye. Erere arato, tita kukwe niere munye, ye mikadita töre jökrä kwe munye.

27 Mdakäre abko, kä jäme jen tikwe ti bike mikete munbtä, ye abko ñan nitre nünanka kä nebtä

käta kä jäme bien, kwrere jire ti bike bien munye, aiseite mun ñan rekwetaka ja jiebti amne munkwe ñan kä jürä ngwian jabtä.

28 Ti abko bike nikenta, akwa ti rükadita munbe nete, tikwe nini, ye munkwe kukwei nurira. Ye abko, munta ti tarere era metre bkänä ne ngwane, ti bike nikenta kä käinbti ti Rün kanti, tikwe nini munye, ye käi rabadre nuäre munbtä, ñobtä ñan angwane ti Rün abko bäri kri tikrä aiseite.

29 Ye abko, tita kukwe niere ne ngämi nakenkä, känenkri tita kukwe jökrä niere munye, akwa rakadrekä angwane, ti kukwei rabadre era munkrä, käkwe tödekadre metre tibti, abkokäre tita niere käne kore. **30** Akwa gwängwarbe kä ñan nebera blitakrä kabre dikaro munbe tie, aiseite tikwe ñan blitadre kabre mda munbe, ñobtä ñan angwane Satana tä nitre nünanka Ngöbö rüere dänkiene abko kitera ti rüere. Satana abko tä ñakare jire chi ti dänkiene. **31** Akwa tita ti Rün tarere abko nitre nünanka Ngöbö rüere ie rabadre gare metre amne ti Rün tä dre nuemna tie, erere tita nuene täte jökrä, ye rabadre gare ietre arato, abkokäre kukwe ye rakadikä kore.

Ne aiseite, näin krö. Brän. Ari kä mitekä nete, nieba Jesukwe nunye.

Nikwe nünandre ketetibe Ngöböbe niebare Jesukwe

15 1 Yebti Jesukwe ja bä mikaba uba kökräi kwre-re amne nitre tödekaka bti abko

bä mikaba uba küdei kwrere kwe, käkwe nieba mda nunye:

Ti abra uba kökräi era metre kwrere amne ti Rün abko sribikä uba kökräi yebtä kwrere. **2** Ye abko, uba küdei mden mden ngwä neme ñakare btä, ye abko ti Rün tä tikekä ta; akwa uba küdei ngwä neme kabre kabre btä, ye abko niarata mutu kiakia aibe tikekä, bti tä bäsekä kuin merebe abko ngwä rabadre bäri kabre btä abkokäre. **3** Mun abko ie tikwe kukwe niebare, ye munkwe mikani era, käkwe tödekani tibti, aisete kukwe ye köböire mun nena merebe, ngite ñakare Ngöbö ngwäreki. **4** Mun abko raba nekete janknu ketetibe tibtä amne ti rabadi nekete janknu ketetibe munbtä arato, ñobtä ñan angwane uba küdei tä neketaninte uba kökräibtä aibe angwane ngwäta neme btä; akwa uba küdei kaibe mento uba kökräi bäre, ye ñan ngwä raba neme jire chi btä. Ye kwrere arato, munta ñakare ketetibe tibe, akwa tä ti bäre mento ne ngwane, mun ñan rabadre sribi kuin nuene tikrä amne ni ñakare jire mda käkwe tödekadre tibti mun köböire.

5 Ti abko uba kökräi era metre kwrere amne mun abko uba küdei kwrere. Nire nire tä nüne ketetibe tibe amne tita nüne ketetibe ben, ni ye abko käkwe sribi kuin nuendi tikrä, köböire ni mda mda käkwe tödekadi Ngöböbti, ye abko uba ngwäta nebe kabre uba küdei kuinbtä ye kwrere. Akwa mun

tädre kaibe ti bäre mento angwane, sribi kuin ütiäte Ngöbökrä ñan rabadre bare jire chi munye. **6** Ye abko, nire nire käkwe ñan nünandre ketetibe tibe, ye abko kitadrekä Ngöbö okwä bäre mento amne, uba küdekrä tikakata tä neme nõtare amne ükäröta ketetibe jökrä, bti kukwata, ye kwrere jire Ngöbökwä ni ye kitadi ja okwä bäre mento ja tare nikakäre kärekiäre. **7** Akwa mun abko käkwe nünandre käre ketetibe tibe amne tita kukwe dirire munye, yebtä munkwe nünandreki era metre ne ngwane, mun tö raba dre dre käräi Ngöböye, erere munkwe kärä amne biandi kwe munye. **8** Mdakäre abko, uba ngwäta neme kabre, ye kwrere munkwe sribi kuinkuin nuendi, köböire ni kwati käkwe tödekadre Ngöböbti abko rabadi

Jesu abko uba kökräi era metre kwrere tä niere (Juan 15.1-8)

uba ngwä kabre kwrere, yebtä abko mun ja töitikaka tibe abko rabadi gare metre amne ti Rün rabadi käikitaninkä kri.

9-10 Ti Rünta ti tarere, ye kwrere tita mun tarere arato. Angwane ti Rün kukwei mikata täte metre tikwe, abtä ti Rünta ti tarere kärekäre tä nüke gare kärekäre tie, ye kwrere jire munkwe ti kukwei mikadre täte ne ngwane, tita mun tarere kärekäre rabadre nüke gare kärekäre munye arato. **11** Ye abko, munkwe kä ngwianre bäri nuäre gwaire jabtä tibe amne kä nuäre rabadre täte jökrä munbtä, abkokäre tita blite kore munbe.

12 Angwane ti kukwei mikadre täte munkwe abko krörö: Tikwe mun tarebare, ye kwrere munkwe ja tare kwärikwäri. **13** Nire tä ja mike müre ketadre kukwe muko diäre, ye ngwane tä kukwe muko tarere era metre abko bä mikata. **14** Tita dre dre nuemna abko erere munta nuene ne ngwane, mun abko ti kukwe muko tikwe abko bä mikata munkwe. **15** Ye abko, mun ni klabore tikwe abko tikwe ñan niedre mda, ñobtä ñan angwane ni klabore abko bkänkä tä dre dre nuene, ye gare ñakare ie, akwa ti Rün tä dre dre niere tie, erere tita mike gare jökrä munye, aisete mun abko ti kukwe muko tikwe, tita niere. **16** Mda-käre abko, ñan munkwe ti dianinkä ja töi jenbti au dirikäre jae, akwa tikwe mun dianinkä ja töitikakäre jabe amne, tikwe mun mikani juandre kwäräkwärä

sribire jakrä abko köböire ni mda mda jatadre kabre tödeke tibti abkokäre. Ye aisete, uba ngwäta neme kabre btä, ye kwrere sribi munkwe rabadre abko köböire ni kwati rabadre tödeke kärekäre tibti, abkokäre tikwe mun dianinkä jakrä. Erere arato, tita dre dre nuemna munye, ye kwrere munkwe nuendre ne ngwane, munkwe jändrän ño erere kärädre ti Rünye ti käbti angwane, biandi kwe munye. **17** Akwa tita kukwe nuemna munye abko krörö: Munkwe ja tare kwärikwäri abko tita niereta munye, nieba Jesukwe.

Ni jökrä töi Ngöbö rüere abko mätä kri nitre ja töitikaka Jesube yebtä

18-19 Yebti Jesukwe nieba mda:

Nitre nünanka Ngöbö rüere ye ben ketetibe mun tädre, akräke mun rabadre tare kri kwetre. Mun nämane niaratre ngätäite, akwa tikwe mun dianinkä jen jakrä, aisete mtare mun ñan nena nitre nünanka Ngöbö rüere kwrere, aisete tä bätä ngwen munbtä. Nitre nünanka Ngöbö rüere abko käkwe bätä ngwiani käne tibtä, aisete bätä ngwiani kwetre munbtä arato, ye abko rabadre gare munye. **20** Akwa tikwe kukwe nini krörö munbtä, ye munkwe ngwianta töre jae: Ni klabore ye abko ñakare bäri ütiäte niara bkänkäbti ta, tikwe nini munye. Ne aisete ni ruäre tä näin kisere ti jiebti ti mikakäre ja tare nike, ye kwrere arato nändi mun

jiehti kwetre mun mikakäre ja tare nike tödekabtä tibti; akwa ni ruäre käkwe ti kukwei mikani ütiäte, ye abko käkwe mun kukwei mikadi ütiäte arato.

21 Tödekabtä tibti nitre nünanka Ngöbö rüere käkwe kukwe nuen-di bätäkä ngwarbe mun rüere, ñobtä ñan angwane Ngöbö ti juanka abko gare ñakare ietre, aisete nuendi kore kwetre munbtä.

22 Ye abko, ti ñan rükadre blite bentre Ngöböbtä akräke kukwe nuenta kwetre, yebtä rabadre ngite ñakare. Akwa ti nukanina blite Ngöböbtä bentre, aisete niaratre ja mike ngite ñakare abko ñan raba niere jire chi jabtä. **23** Nire nire tä bätä ngwen tibtä, ye abko tä bätä ngwen ti Rünbtä arato. **24** Erere arato, sribi kri ñan tuabare, ni mda mdakwe ñan nuenbare jire abko erere ti nükani nuene niaratre ngätäite Ngöböta tibe mikakäre gare, sribi ye abko ti ñan rükadre nuene akräke niaratre tä ja mike ngite, yebtä rabadre ngite ñakare. Akwa sribi kri ñan tuabare tikwe nuenbare abko tuani ja okwä jenbti kwetre, akwa tätre bätä ngwen janknu tibtä amne ti Rünbtä arato.

25 Akwa Ngöbö Kukwei krörö rabadre bare, abkokäre niaratre-ta bätä ngwen kore tibtä amne ti Rünbtä:

Ti ja mike ngite ñakare rüere,

akwa tä bätä ngwen tibtä,

Salmos 35.19; 64.4

abko tä tikani niaratrebtä.

26 Akwa Ngöbö Üai tä ti Rün kanti. Niara abko mun Die Mikaka amne tikwe niara juandi munbtä. Ngöbö Üai ye abko kukwe era metre niekä Ngöböbtä amne jändrän jökräbtä abko jatadi ti Rünkri, aisete kukwe era erere niedi tibtä kwe munye, ti mikakäre gare munye. **27** Erere arato, tikwe sribi kömikanintbe kena angwane, mun nämane siba tibe abti kä nüke mtare, aisete munkwe kukwe era erere niedi tibtä ni mda mdaye arato, ti mikakäre gare ietre.

16 **1** Munkwe tödekadre janknu tibti amne munkwe ñan ti gibiarekäta, abkokäre tita kukwe ne niere munye.

2 Nitre nünanka Ngöbö rüere käkwe mun kitadikä sinagoga bäre mento, mun ñan rikadre gätäre ketetibe bentre mda abkokäre. Bärire mda abko, kä jatai angwane, nitre ye käkwe mun müre ketadi, akwa niaratre tädi sribi kuin nuene Ngöbökrä rabadä nütüre. **3** Nitre nünanka Ngöbö rüere abko ie ti Rün gare ñakare amne ti gare ñakare ietre arato, aisete nuendi kore kwetre munbtä. **4** Tita kukwe niere munye, ye kwrere rabadre nankenkä munbtä angwane, tikwe kukwe niebarera käne munye, ye abko munkwe ngwiandreta töre jae, abkokäre tita niere mtare munye.

Sribi Ngöbö Üaikwe

Käne ti jatani sribi kömiketbe angwane, ti nämane ketetibe munbe abti kä nüke mtare, aisete

tikwe kukwe ye nieba ñakare kâne munye. **5** Akwa mtare Ngöbö ti juanka, kánti ti bike niken-ta rabakäre ketetibe ben, akwa ti bike nikenta mdente mun ngämi ngwentari metre tie. **6** Angwane ti bikera nikenta, tikwe nini, abtä mun moto nibi nõtöte jire-käbe ja jiebtí au, aiseite mun nibi ulire ulire jökrä. **7** Akwa ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Ti rikareta ti Rün kánti ye abko bäri kuin munkrä, ñobtä ñan angwane ti ñan rika-dreta ne ngwane, Ngöbö Üai mun Die Mikaka ñan rükadre nüne munbtä, akwa ti näinta ne ngwane, tikwe niara juandi nüne munbtä. **8** Ngöbö Üai mun Die Mikaka rükadi angwane, nitre nünanka Ngöbö rüere abko ngite Ngöbö ngwärekre, ye abko mikadi gare kwe ietre amne niaratre ñakare metre Ngöbö ngwärekre mikadi gare kwe ietre arato. Erere arato, nitre nünanka Ngöbö rüere abko kräke Ngöbökwé kukwe ükadite juankäre ngwarbe kä ja tare nikakrä kánti abko Ngöbö Üai käkwe mikadi gare ietre, ye ngäniene niaratre käkwe tödekadre tibti, abkokäre kukwe mikadi gare kore ietre. **9** Ye abko, nitre nünanka Ngöbö rüere abko ngite Ngöböye abko Ngöbö Üaikwe mikadi gare ietre, ñobtä ñan angwane niaratre tä tödeke ñakare tibti. **10** Angwane niaratre tä bike metre amne ti abko metre ye ñakare era kräke abko Ngöbö Üaikwe mikadi gare ietre ti diäre, ñobtä ñan angwane ti bike nikenta ti Rün kánti kä

käinbti, kánti munkwe ñan ti tuadita mda. **11** Erere arato, nitre nünanka Ngöbö rüere abko kräke Ngöbökwé kukwe ükadite juankäre ngwarbe kä ja tare nikakrä kánti abko Ngöbö Üai käkwe mikadi gare ietre, ñobtä ñan angwane Satana tä niaratre dänkiene abko kräke Ngöbökwé kukwe ükaninante mikakäre ja tare nike kärekre kä ja tare nika kánti.

12 Mdakäre abko, kukwe mda mda tä kabre tikwe niedre munye, akwa tikwe niedre jökrä angwane, rabadre bäri tare munkrä mtare, aiseite tikwe ñan niedre. **13** Akwa Ngöbö Üai kukwe era metre Ngöbökwé mikaka gare, ye rükadi nüne munbtä angwane, kukwe era metre jire jökrä tibtä tä dre niere abko niarakwe mikadi gare munye, ñobtä ñan angwane Ngöbö Üai ye käkwe ñan blitadi au jabtä, akwa Ngöbökwé kukwe ño ño niemna tibtä ie, ye aibe mikadi gare kwe munye. Erere arato, kukwe rakadikä ño ja täritäri abko mikadi gare kwe munye arato. **14** Mdakäre abko, ti abko ütiäte kri amne ti di kri bä nuäre, ye abko mikadi gare kwe munye, ñobtä ñan angwane jändrän tikwe abko niarakwe mikadi gare munye aiseite. **15** Niara rükadi jändrän tikwe mike gare munye tita niere munye, ñobtä ñan angwane jändrän jökrä tä ti Rünkwe, ye abko jen tikwe arato, aiseite Ngöbö Üai rükadi jändrän tikwe mike gare munye tita niere.

**Nitre ja töitikaka Jesube, btä
kä rabadi nuäre Jesu tuareta**

16 Akwa mtare bä jötrö munkwe ñan ti tuadreta mda, akwa yebti bä jötrö munkwe ti tuadita mda, nieba Jesukwe nun ja töitikaka benye.

17 Angwane nun ruäre ja töitikaka Jesube kä rababa niere jae kwärikwäri:

¿Niara tö nibi dre niei nie amarebti nibi ñäke kore nie se? Bä jötrö nikwe ñan tuadreta, nini kwe, yebti bä jötrö angwane nikwe tuadita bobuta, nini kwe. Erere bike nikenta Rün kanti, nini kwe. **18** ¿Se abko tö nibi dre niei nie amarebti, bä jötrö, nibi niere se? ¿Se abko dre nieta kwe amarebti ñan nebe nüke gare jire chi nie? rababa niere jae kwärikwäri.

19 Yebtä abko nun tö rababa kukwe ngwiaintari Jesuye abko Jesukwe gaba nunbtä, käkwe nieba nunye:

Bä jötrö munkwe ñan ti tuadreta, tikwe nini, bti bä jötrö munkwe ti tuadita, tikwe nini munye, ¿ye abko dre nini tikwe abko munta ngwentari jae kwärikwäri ñan ñan? **20** Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Kä kebera nüke angwane, bä jötrö munkwe ja müaidi amne mun moto rabadi nôtöte, akwa nitre nünanka Ngöbö rüere abko btä kä rabadi nuäre krübäte. Mun moto rabadi nôtöte ja jiebt, akwa yebti kä rabadita nuäre munbtä, aisete kä ulire ye käi rikwitadikäta jötrö munbti.

21 Yebtä abko ti bike kukwe bä mike krörö: Meri tä kite ja ngibiare angwane, ja tare nikadi kri kwe ngäbäkre ngibiabtä, ye tärä neme gare ie, aisete tä neme ulire. Akwa ngäbäkre tärä däre kwe angwane, tä ja tare nike krübäte ye käita nikwitekäta jökrä bti, ñobtä ñan angwane ngäbäkre tä däre kwe ye abko käita neme nuäre krübäte btä, aisete ja tare nikata kwe, ye abko käita nikwitekä bti. **22** Ye kwrere arato, munta ulire mtare ñobtä ñan angwane ti näinta, akwa ti jatadita mun tuenta angwane, kä rabadita bari nuäre munbtä, akwa kä nuäre ye abko ni mda mda käkwe ñan diandrekäta jire chi munkän. Ti rükadita mun ngätäite abko käi rabadi bari nuäre munbtä. **23** Ye ngwane mentokwäre munkwe ñan kukwe ngwiandretari mda tie, akwa ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: mun tö dreye, ye erere munkwe kärä ti Rünye ti käbti angwane, biandi jökrä kwe munye. **24** Mun jataba ja töitike tibe kena abti kä nüke mtare mun ngämi jändrän kärere jire chi ti Rünye ti käbti, akwa mtare mentokwäre munkwe jändrän kärä ie ti käbti angwane, biandi kwe munye. Yebtä kä nuäre rabadi täte jökrä munbtä.

25 Tita kukwe bä mike mtare munye, btä tikwe blitaniri, akwa kä jatadi köböiti angwane, tikwe ñan kukwe bä mikadre mda munye, akwa tikwe blitadi metre ta ti Rünbtä munbe. **26** Ne aisete ti näinta ti Rün kanti, ye ngwane

mentokwäre tikwe ñan jändrän
 kärädre munkrä ti Rünye, akwa
 mun ara jire kākwe jändrän
 kärädi au jakrä ti Rünye ti käfti,
 27 ñobtā ñan angwane munta ti
 tarere amne ti jatani Ngöbökri
 abko munkwe mikani era jae.
 Yebtā abko ti Rün ara jire kätä
 mun tarere, aiseite jändrän käräta
 munkwe ti käfti abko ti Rün
 kākwe biandi munye. 28 Ti
 näma ti Rün käfti. Ti jataba
 nüne mun ngätäite kā nebtā,
 akwa mtare abko ti bike kā
 mikekätä kā nebtā, aiseite ti bike
 nikenta ti Rün käfti, nieba
 Jesukwe.

29 Angwane nun ja töitikaka
 Jesube kākwe nieba mda ie:

Mtare mata blite era metre
 amne mata kukwe bā mike ñaka-
 re mda, 30 aiseite mtare nun ngä-
 mi kukwe ngwentari mae,
 känenkri nun bike dre dre
 ngwentari, ye garera mae, nibi
 tuen nunye amne, nunkwe ñan
 kukwe ngwiandretari jire mda
 mae abko nibi tuen nunye, aiseite
 ma jatani Ngöbökri abko nibira
 era nunkrä, nunkwe nieba
 Jesuye.

31 Abtä Jesukwe nieba mda
 nunye:

iMtare ti kukwei nibi era
 munkrä ñan ñan, akwa ne
 känenkri ñakare ya! 32 Mtare kā
 nükerā gwängwarbe angwane,
 mun näin iti iti jene jene kwärä-
 kwärä amne munkwe ti mikadite
 kaibe. Akwa ti Rün tikwe kākwe
 ñan ti mikadite kaibe akwa tädi
 tibe, aiseite ti ñan rabadre kaibe.
 33 Tita kukwe ne niere jökrä

kore munye, mun rabadre nüne
 ketetibe tibe angwane, kā jāme
 Ngöbökwe rabadre munbtā abko-
 käre. Akwa mun tädi nüne kā
 nebtā nitre nünanka Ngöbö rüere
 ngätäite angwane, munkwe ja
 tare nikadi kri tödekabtā tibti,
 akwa kukwe jökrä Ngöbö rüere
 kā nebtā abko tikwe ganaibarera
 kwäräbe, aiseite munkwe nünan-
 ka dite jabtā amne munkwe ñan
 kā jürä ngwian jabtā. Abko kore
 se, nieba Jesukwe nun ja töitika-
 ka benye.

**Jesukwe ja di käräbare
 Ngöböye jakrä**

17 1 Jesukwe blitaba ünän
 jökrä kore, bti nikraba
 kā käinbti kwe, kākwe nieba
 Ngöböye:

Tata, ti krütadre, bti ti
 rükadreta nire abko makwe kā
 kitani ti käne, ye erere nūra,
 aiseite ti ma Odei ne kākwe
 ma mikadre ütiäte kri jae,
 abkokäre makwe ti ma Odei
 ne mika ütiäte kri jae, 2 ñobtā
 ñan angwane nitre nünanka
 ma rüere kā nebtā, ngätäite
 makwe ni dianinkä ruäre abko
 makwe biani tie ni ye rabadre
 nüne kärekäre kā käinbti,
 abkokäre ni jökrä nünanka kā
 nebtā ye makwe mikani gare
 jökrä täte ti ma Odei neye.
 3 Akwa nitre biani tie makwe,
 ye rabadre nüne kärekäre,
 abkokäre ma abko Ngöbö itibe
 era metre rabadre gare kuin
 ietre amne ti Jesukristo juani
 makwe kā nebtā, ye abko
 rabadre gare kuin ietre, ye

aibe köböire rabadre nüne käreäre mabe.

4 Mdakäre abko, tikwe ma mikani ütiäte kri kä nebtä amne makwe sribi biani nunden tie, ye erere namani bare täte jökrä tie. 5 Ne aisete, kä ne däte ngämi, känenkri ti nāma ma kanti angwane, ti nāmane mikani ütiäte kri ma ben gwaire, ye kwrere makwe ti mikata ütiäte kri bobuta ma ben gwaire Tata.

Jesukwe ja di käräbare Ngöböye nitre ja töitikaka ben kräke

6 Mdakäre abko, nitre nūnanka ma rüere, ngätäite makwe ni dianinkä ruäre abko makwe biani tie. Niaratre ye abko ie tikwe ma mikanina gare kuin amne niaratre ye abko makwe jökrä, akwa makwe biani tie amne ma kukwei kani ngäbti kwetre, kākwe mikani era jae. 7 Mtare jändrän jökrä bianta tie makwe, ye abko tä kite makri nena gare kuin ietre, 8 ñobtä ñan angwane makwe ja kukwei biani tie, ye abko tikwe diribarera ietre amne kani ngäbti kwetre. Ne aisete ti jatani makri, ye nükani gare metre ietre amne makwe ti juani abko mikani era kwetre, kätä tödeke tibti. 9 Makwe niaratre biani tie amne niaratre abko makwe, aisete tita ja di kärere kräke mae, akwa nitre nūnanka ma rüere ye kräke ti ja di kärere ñakare

mae mtare, ñobtä ñan angwane niaratre abko ñakare makwe aisete. 10 Mdakäre abko, jändrän jökrä tikwe ye abko makwe arato amne jändrän jökrä makwe abko tikwe arato. Ye abko, ni biani tie makwe ye köböire ti abko ütiäte kri nena gare. 11 Erere arato, tikwe ñan nūnandi mda kä nebtä, akwa nitre biani tie makwe, ye rabadi nüne kä nebtä amne ti abko nāin nūnenta mabe.

Tata, ma abko deme. Ma kä ütiäte kri, ye mden makwe biani tie arato, yebti makwe niaratre ngibia kuin, ma btä ti tä ketetibe, ye kwrere niaratre rabadre nüne ketetibe gwaire arato, abkokäre makwe niaratre ngibia kuin. 12 Ye abko, ma kä ye mden makwe biani tie arato amne, ti tä nüne niaratrebe kä nebtä angwane, ni biani tie makwe ye tita ngibia-re ma käfti, amne ni biani tie makwe ye abko ñan nikaninta jire iti mento tikän. Akwa ma kukwei tä tikani Judas Iscariotbtä ye rabadre bare, abkokäre niara tä nianinte tikän amne rabadi mento mabtä käreäre kä ja tare nikakrä ye kanti.

13 Mtare ti bike nikenta ma kanti Tata, akwa ti tä kä nebtä angwane, nitre ja töitikaka tibe biani tie makwe abko kräke tita ja di kärere mae. Yebtä abko kä nuäre kri tibtä, ye kwrere kä rabadre bäri nuäre btätre abko tita kärere mae kräke. 14 Mdakäre abko,

tikwe ma kukwei diribare ietre, akwa nitre nünanka ma rüere, kwrere tita nüne ñakare jire ma rüere amne, ye kwrere nitre ja töitikaka tibe ñan nena nüne ma rüere, aisete nitre nünanka ma rüere tä bätä ngwen btätre. **15** Akwa ye ngäniene, ñan makwe nitre ja töitikaka tibe ye diandrekä kä nebtä abko tita ribere mae, akwa makwe ngibiadre rüe Satana ngäniene abko tita ribere mae. **16** Ti abko ñakare nitre nünanka ma rüere kwere, ye kwrere nitre ja töitikaka tibe abko ñan nena nüne ma rüere, aisete bätä ngwianta btätre.

17 Akwa nitre ja töitikaka tibe käkwe nünandre bäri deme amne sribidre bäri metre kwetre makrä, abkokäre makwe niaratre kwita käre köbö kwatirekwatire ma kukwei era metre yebti.

18 Angwane nitre nünanka ma rüere, ngätäite makwe ti juani kä nebtä, ye kwrere arato tita nitre ja töitikaka tibe juen niaratre ngätäite. **19** Tita ja mike jenena nünakäre makrä amne sribikäre makrä, ye kwrere niaratre rabadre mikani jenena makrä nünakäre deme amne sribikäre makrä.

Ni jökrä tödekaka Jesubti, kräke Jesukwe ja di käräbare Ngöböye

20 Mdakäre abko, ñan nitre biani tie makwe noko aibe

kräke tita ja di kärere mae, akwa niaratre näin kukwe kuin tibtä niere ni mda mda-ye, ye abko nire nire käkwe tödekadi tibti niaratre kukwei köböire, nitre ye kräke tita ja di kärere mae arato. **21** Ma ti Rün tikwe töita ketetibe tibe amne tita ketetibe mabe, ye kwrere nitre tödekaka tibti tibti, ye makwe die mika ja töi mike gwaire jökrä nünakäre kuin jabe kwärikwäri, abkokäre tita ja di kärere mae kräke. Nitre tödekaka tibti tibti ye rabadre ketetibe nibe arato abko köböire makwe ti juani kä nebtä, ye rabadre era nitre nünanka ma rüere ye kräke, abkokäre tita ja di kärere mae kräke. **22** Mdakäre abko, makwe ti mikani ütiäte kri, ye kwrere tikwe niaratre mikani ütiäte arato, ye köböire abko niaratre töi rabadre ketetibe jökrä ño ti amne mata ketetibe gwaire ye kwrere abko krörö: **23** Tita nüne niaratrebtä amne mata ketetibe tibe, ye kwrere jire niaratre rabadre ni itibe kwrere nünakäre makrä. Ye abko, makwe ti juani kä nebtä amne mata ti tarere, ye kwrere mata nitre tödekaka tibti tarere, ye rükadre gare nitre nünanka ma rüere yeye, abkokäre nitre tödekaka tibti ye töi rabadre ketetibe jökrä ni itibe kwrere abko tita ribere mae.

24 Tata tikwe, nitre ja töitikaka tibe amne ni mda mda käkwe tödekadi tibti, ye

makwe biani tie, aiseite ti tädre mdente, ye kanti tädre siba tibe, ie ti tö. Amne makwe ti mikani ütiäte kri, käkwe ja di kri bä nuäre biani tie, ye niaratre käkwe tuadre arato, ie ti tö, ñobtä ñan angwane kä ne däte ngämi, känenkri ma nämane ti tarere aiseite.

25 Tata, käre mata kukwe era metre erere nuene amne, nitre nünanka ma rüere abko ie ma gare ñakare, akwa tie ma gare kuin, amne makwe ti juani ye abko nena gare nitre ja töitikaka tibe nokoye.

26 Amne tikwe ma mikanina gare ietre, akwa tikwe ma mikadi gare janknu ietre ma Üai köböire, ye köböire abko nita ja tarere kwärikwäri, ye kwrere jire niaratre käkwe ja taredre kwärikwäri arato amne, ti ara jire rabadre nüne niaratrebtä, abkokäre tikwe ma mikadi gare janknu ietre. Abko kore se, nieba Jesukwe niara Rün Ngöböye.

Jesu kani ngite

(Mateo 26.47-56; Marcos 14.43-50; Lucas 22.47-53)

18 **1** Jesukwe kukwe nieba ünän jökrä kore, bti ngurun kä Cedrón, ye kwärä nakriri Jesu rikaba nun ja töitikaka benbe. Jesu rikaba ye kanti abko olibo krie nämane nökan, kanti Jesu rikaba nun ja töitikaka benbe. **2** Jesu nämánena gätäre bäre bäre kä ye kanti nun ja töitikaka benbe, aiseite Judas, Jesu kitaka ngise kämikadre, ye ie kä ye

nämänena gare arato. **3** Ne aiseite, batibe Judas jataba nitre krörökrörö jie ngwena: nitre rükä romanobo kwati amne guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä abko nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne nitre bariseo käkwe juani. Nitre jataba nuke Judabe ye abko nämä näin jändrän rükrä ngwena kisetekisete. Erere arato, nämä näin ñukwä amne ñotra ngwena kisetekisete.

4 Akwa Jesu abko, btä kukwe rakadikä ño ño, ye garera ie, aiseite nieba kwe ietre:

¿Munta näin nire kánene ye? nieba kwe ietre.

5 Niaratre käkwe nieba mda Jesuye:

Jesu Nazarebo kánänta nun-kwe, nieba kwetre ie.

Angwane Jesukwe nieba mda ietre:

Ti ara tä nete, nieba Jesukwe ietre.

Angwane Judas, Jesu kitaka ngise kämikadre ye nämä nünaninkä siba nitre ye ngätäite.

6 Angwane, Ti ara tä nete nieba Jesukwe, ye btäräbe nitre rükaba kwati Jesu rüere ye käkwe näntebata ja jiebtie angwane, rikaba jökrä temen se kwrere. **7** Angwane Jesukwe niebata mda ietre:

¿Munta näin nire kánene ye? niebata kwe ietre.

Angwane niaratre käkwe niebata Jesuye:

Jesu Nazarebo kánänta nun-kwe, niebata kwetre ie.

8 Abtä Jesukwe niebata mda ietre:

Ti ara tä nete, tikwe nini mune. Akwa munta näin ti kănene ne ngwane, nitre ja tötikaka tibe noko aibe munkwe tuametre nikenta jirekâbe, nieba Jesukwe ietre.

9 Kukwe ye rakakaba kore, ñobtä ñan angwane Jesukwe blitaba krörö Ngöböbe abko rabadre bare abkokäre: "Nire nire biani tie makwe, ye abko ñan riateba jire iti tikän," nieba kwe, erere rababa bare.

10 Angwane Simón Pedro nâma yete kâkwe ngitra jabtâ diankaba kwatate, bti ni iti kâ Malco olo küde ruenkri tikakaba ta kwe ie. Malco ye abko nâmane klabore ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dânkienkwe abko olo tikakaba Simón Pedrokwe.

11 Abtä Jesukwe nieba Pedroye:

Ngitra ye miketa kwatate yete. Ti Rün ara jire kite ti mike jändrän tare krübäte nuene, ¿se abko tikwe ñan nuendre ya? nieba kwe ie.

Jesu jänikani Anás kânti

(Mateo 26.57-58; Marcos 14.53-54; Lucas 22.54)

12 Bti nitre rükä romanobo amne dânkien kwetre btâ guar dia ju blitakrä Ngöböbe ngibia-btikä rükaba ye abko kâkwe Jesu kaba ngite, bti mäkâteba kwetre, **13** bti jârikaba kâne kwetre nebe Anás kânti. Anás ye abko Caifás

köbrän. Anás abko kâkwe sribi-barera nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dânkien kwrere, akwa kâ ye ngwane abko Caifás nâmane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dânkien. **14** Bati Caifás ne mden kâkwe niebare krörö Jesubtä nitre israelitaye: Ni israelita ñan krütadre jökrä, abkokäre ni itibe krütadre ni israelita jökrä kräke amne täte, niebare kwe.

Pedrokwe Jesu rükaninte kâne

(Mateo 26.69-70; Marcos 14.66-68; Lucas 22.55-57)

15 Jesu jârikaba ngite angwane abko Simón Pedro btâ ni ja tötikaka Jesube rikaba iti mda siba Jesu jiebtî.ⁱ Angwane ni ja tötikaka Jesube rikaba iti Jesu jiebtî, ye abko nâmanena gare nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dânkien yeye, aisete rikaba ju bäre ki teri Jesube. **16** Akwa Pedro abko rababa nûnaninkä ki jukweibtâ. Abtä ni gare kuin nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dânkienye, ye rikaba, kâkwe blitaba meri jukwe ngibiabtikä yete ben angwane, rikaba Pedro ngwena ju bäre ki teri arato. **17** Angwane meri ye kâkwe nieba Pedroye:

¿Ma abko ja tötikaka ni se ben arato ñan ñan? nieba kwe ie.

Abtä Pedrokwe nieba ie:

Ñakare. Tita ja tötike ñakare ben, nieba kwe.

ⁱ **18.15** Ni ja tötikaka Jesube nikani Simón Pedrobe ye abko Juan kâkwe tärä ne tikani nütüta.

18 Ye ngwane abko, kä rababa tibo krübäte, aiseite nitre klabore amne guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä käkwe ñukwä bukateba, bti nāma trāse angwane, Pedro nāma ñukwä trāse siba niara-trebe yete.

Kukwe ngwianintari Jesuye
(Mateo 26.59-66; Marcos 14.55-64; Lucas 22.66-71)

19 Angwane Anás käkwe sribarera nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkien kwrere, ye mden rikaba kukwe ngwentari Jesuye nitre ja tōitikaka benbtä amne kukwe ño diri nāmane Jesukwe, ye abko rikaba ngwentari. **20** Angwane Jesukwe nieba ie:

Nitre israelita tä ja ükekrö sinagocate amne ju blitakrä Ngöböbe kānti abko ie käre tita dirire amne tita blite ni jōkrä ngwäreki, aiseite tita blite ñakare gore nitre ja tōitikaka tibe aibe ben. **21** ¿Se ñobtä abko tita kukwe ño dirire abko ma kite ngwentari ti ara jire ie ye? Nitre ti kukwei nuaka nuaka ye ben tikwe blitabare kukwe mden mdenbtä ye gare kuin jōkrä ietre, aiseite makwe kukwe ye ngwiantari ietre, nieba Jesukwe Anáye.

22 Jesukwe ñākāba kore, yebtä abko guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä käkwe Jesu metaba tokobee ja kāne, käkwe nieba ie:

¿Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkien abko ie

mata ñāke kore ya? nieba kwe ie.

23 Jesu kākwe nieba mda ie:

Tikwe kukwe nini, ye mden blo abko niere tie. ¿Akwa tikwe kukwe nini ye tä dbe ne ngwane, ñobtä mata ti mete niere tie? nieba Jesukwe ie.

24 Angwane Jesu nāma mākāninte abko Anākwe juanba mda nebe dānā Caifās kānti. Caifās abko nāma nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkien kā ye ngwane abko kānti Jesu juanba kwe.

Pedrokwe Jesu rükaninte bobu, bāmā

(Mateo 26.71-75; Marcos 14.69-72; Lucas 22.58-62)

25 Akwa Anás nāmane kukwe ngwentari Jesuye angwane abko, Pedro abko nāma ñukwä trāse yete angwane, ni iti käkwe nieba ie:

¿Ma abko ñakare ja tōitikaka ni se ben arato ya? nieba kwe ie.

Angwane Pedrokwe ja rükan-teba, käkwe nieba:

Tita ja tōitike ñakare ben yeri, nieba kwe.

26 Yebti ni klabore nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkien krāke, akwa ni olo tika-kaba kwärä ie Pedrokwe abko mrākä käkwe nieba Pedroye:

¿Ma ye täni siba ben olibo nurai kānti sete tikwe turi, nibi ruen tie ya? nieba kwe ie.

27 Akwa Pedro abko käkwe ja rükantebata, ye btärābe antlan-kwe ngwānānba, Jesukwe nieba ie, ye kwrere rakakaba.

Jesu jänikani Pilato ngwärekre
(Mateo 27.1-2, 11-14; Marcos 15.1-5;
Lucas 23.1-5)

28 Jesu nämä Caifás kánti, bti järíkaba mda gobran romanobo ngwärekre angwane kä jatabara ngwen. Akwa nitre israelita ji dokwäte ñan rikaba Jesu ngwena nebe gwi gobran kánti, ñobtä ñan angwane nitre ñakare israelita, kánti niaratre rikadre nebe gwi angwane, kukwe nämane úkaninte nitre israelitakwe nünankrä dbe Ngöbö ngwärekre, ye rüere ja mikadre ngite kwetre amne ñan rabadre dbe Ngöbö ngwärekre abtä ñan rabadre mrö bieta Pascuakrä kwete siba, abtä ñan rikaba gwä. **29** Abtä Pilato jataba blite bentre ju bäre, käkwe nieba ietre:

¿Drebtä munta ni ne kite ngite? nieba kwe.

30 Angwane nitre israelita ji dokwäte käkwe nieba:

Ni ne ja mike ngite ñakare, akräke nun ñan jatadre ngwena jire chi müre ketadre mae nete, nieba kwetre.

31 Abtä Pilatokwe nieba mda ietre:

Ni noko ngwenante, bti kukweta úkaninte ño mun ngätäite ni kitakäre ngite, ye kwere munkwe kukwe úkate Kräke au, nieba kwe mikakäre yakrä jae.

Akwa nitre israelita ji dokwäte käkwe nieba mda Pilatoye:

Ni ngite abko nunkwe müre ketadre ye abko mun romanobo kwe köböi biani ñakare nunye,

aisete nun ñan raba ni mda müre kete, nieba kwetre.

32 Ja krütadi ño nieba Jesukwe, ye erere rababa bare köbö ye näire. **33** Yebtä Pilato rikaba gwä, käkwe Jesu käräba, bti niebare kwe ie:

¿Ma abko jrei nitre israelitakwe bkänä ya? niebare kwe ie.

34 Abtä Jesukwe niebare mda ie:

¿Mata kukwe ngwentari tie ja töibti ya o ni mdakwe blitabare tibtä mabe, aiseite mata kukwe ngwentari kore tie? niebare kwe Pilatoye.

35 Angwane Pilatokwe niebare Jesuye:

Ti abko ñakare israelita, aiseite ma jrei nitre israelitakwe ya, ñakare ya, ye abko ñakare ütiäte tikrä, akwa nitre nünanka ma käite amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre käta ma kite ngite müre ketadre tie, aiseite drebtä makwe ja mika ni ngite niere tie, niebare kwe ie.

36 Abtä Jesukwe niebare mda Pilatoye:

Ni kä nebtä tä jreire, ye kwere ti ñan rabadre jreire. Ti rabadre jreire niaratre kwrere, akräke rükä tädrera sribikä tikrä abko käkwe rüdre ti dokwäre amne ti ñan kadre ngite nitre israelitakwe. Ye mden kisete, ti abko ñakare jrei kä nebtä kwere, niebare kwe.

37 Abtä Pilatokwe niebare mda Jesuye:

¿Ma abko jrei bkänä ñan ñan? niebare kwe ie.

Angwane Jesukwe niebare ie:

Ti abko jrei makwe nini, ye kwrere bkänä, aisete ti därebare kä nebtä amne nitre nünanka kä nebtä abko ie ti jatani kukwe era erere niere, aisete nire nire tä nekete kukwe era-btä abko käta ti kukwei kaen ngäbti amne tä mike täte, niebare mda Jesukwe.

38 Angwane Pilatokwe niebare mda Jesuye:

¿Kukwe mden abko era? niebare kwe.

Pilatokwe kukwe ngwianintari kore Jesuye, bti Pilato rikabata ju bäre bliteta nitre israelita ji dokwätebe, käkwe nieba ietre:

Ni ne ja mike ngite ñakare nibi tuen tie. **39** ¿Akwa bieta Pascua näire tikwe ni ngite tika-drete iti abko nuenta käre, aisete jrei nitre israelitakwe ne tikadre-te tikwe, ie mun tö nibi ya? nieba Pilatokwe.

40 Angwane nitre israelita jökrä rababa ngrente, kä rababa niere krörö:

iNi ye ñan tikate makwe!
iBarrabás ye tikete! rababa niere.

Barrabás ye abko nämane rü miketbe gobran romanobo rüere abko tikadrete, rababa niere Pilatoye.

Jesu kitani ngite müre ketadre krusobtä

(Mateo 27.15-31; Marcos 15.6-20; Lucas 23.13-25)

19 1 Abtä Pilato nikani käkwe Jesu kwata meta-mna köbti nitre rükäye. Erere nuenbare kwetre. **2** Angwane Jesu bä rabadre jrei kwrere,

abkokäre nitre rükä käkwe kri tukwä sribebare koronare abko mikani kwetre Jesu dokwäbti, bti dän bä tain drüne kitani kwetre Jesubtä mikakäre yakrä jae. **3** Bti namani niken känime Jesu ken, kä namani niere:

Jrei israelitakwe, ma raba nüne raire näre, namanintre niere Jesu mikakäre yakrä jae.

Bti namanintre Jesu mete tokobee ngwärebtä. **4** Yebti Pilato jataba ju bäre, käkwe nieba nitre israelita ji dokwäteye:

Jesu ja mike ngite ñakare nibi tuen tie, aisete ti ki ngwenante munye nete tuen, nieba Pilatokwe ietre.

5 Erere bkänä, Jesu jäjataba ju bäre angwane, kri tukwä sribebare koronare nämä dokwäbti amne dän bä tain drüne kitani btä abko te järíkaba ju bäre angwane, Pilatokwe nieba:

Ni ne ti bike miketa mun kiset-abko tä nete ne, nieba kwe ietre.

6 Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien-tre amne guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä okwä raba-ba Jesubtä angwane, rikaba ngrente krikri be, kä rababa niere:

iMüre kete krusobtä! iMüre kete krusobtä! rababa niere.

Abtä Pilatokwe nieba mda ietre:

Niara ngite ñakare nibi tuen tie, akwa mun tö müre ketai ne ngwane, ngwenante munkwe müre keta krusobtä, nieba kwe mikakäre yakrä jae.

7 Angwane nitre israelita ji dokwäte kākwe nieba mda Pilatoye:

Kukweta ūkaninte keteti Ngöbökwe nun israelita ngätäite, ye rüere niarata ja mike ngite, ñibtä ñan angwane niarata ja Ngöbö Odei niere, ye abko kukweta ūkaninte nun ngätäite abko rüere tä ja mike ngite, aisete müre ketadre, rababa niere kore.

8 Jesu abko ja Ngöbö Odei nämane niere, ye jarabare Pilatoye angwane, bäri kä jürä namani btä. 9 Abtä nikaninta gwä, kākwe niebare Jesuye:

¿Ma abko kä mdenbo era metre? niebare kwe ie.

Akwa Jesu abko namani kwekbe, ñākābare ñakare kwe Pilato käre. 10 Abtä Pilatokwe niebare ie:

¿Ti di tärä ma bien müre ketadre krusobtä amne ti di tärä arato ma tikatekäreta, ye gare ñakare mae ya amarebti ma ñan tö nibi ti kukwei kain ngäbti ye? niebare kwe ie.

11 Angwane Jesukwe niebare mda Pilatoye:

Ngöbökwe ñan kä biandre mae ti müre ketadre, akräke ma di ñan rabadre jire chi ti bien müre ketadre, aisete nitre ti kita-ka ngise mae müre ketadre, niaratre ye abko bäri ngite krübäte Ngöböye makrä, niebare Jesukwe ie.

12 Ye ngwane mentokwäre abko Pilato namani kä känene jae Jesu tikatekäreta, akwa nitre israelita ji dokwäte rababa ngrente, kä rababa niere:

iMakwe ni ye tikaditeta ne ngwane, ma ñakare ja kukwe mukore emperadorebe! Mdakäre abko, nire tö ja mikai jreire Jesu kwrere, ni ye abko emperador rüere, rababa niere Pilatoye.

13 Nitre ji dokwäte rababa ñäke kore, ye jaraba Pilatoye angwane, rikaba Jesu ngwena ju bäre, bti kürä nämā gwī ja täkräre kukwe ūkatekrä, yebti Pilato rababa tākānintbe. Kä te Pilato rababa tākānintbe ye abko kädian nämāne Gabata. Gabata abko Kä Jäkwatare nieta hebreore abko kanti Pilato nämāne tākānintbe. 14 Kä ye ngwane abko, köbö ja mikakrä biare köbö jadükakrä ngäbti bieta Pascua angwane, ye näire bäsi ñänä ruäre angwane Pilatokwe nieba krörö nitre israelita ji dokwäte yeye:

Jrei munkwe tä nete noko, nieba kwe.

15 Abtä nitre israelita ji dokwäte kākwe ngrateba bäri kri mda, kä rababa niere:

iNgwena mento, ngwena mento müre ketadre krusobtä! rababa niere.

Abtä Pilatokwe nieba mda ietre:

¿Tikwe jrei munkwe biandre müre ketadre krusobtä, ie mun tö nibi ñan ñan? nieba kwe.

Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre kākwe nieba Pilatoye:

Emperador romanobo aibe tä jreire nunkwe. Nebti jrei mda ñakare jire nunkwe, nieba kwe-tre mda ie.

16 Angwane nitre israelita ji dokwäte ye moto mikakäre jäme, Pilatokwe Jesu bianba müre ketadre krusobtä rükätöre romanoboye.

Jesu metani krusobtä

(Mateo 27.32-44; Marcos 15.21-32; Lucas 23.26-43)

Erere bkänä, nitre rükä rikaba Jesu ngwena müre ketadre krusobtä. **17** Jesu järeikaba angwane, rikaba kruso ngwena jakrä au kākä “Ni Dokwä Kroko Käi” nie nämane abko kanti. Kä ye arabe abko kädianta Gólgota hebreore. **18** Kä ye kanti Jesu metabä krusobtä angwane, ni nibu metabä Jesubtä kwärikwäri müre ketadre, aiseite Jesu rababa ni nibu ye ngätäite. **19** Angwane drebtä Jesu kitaba ngite, ye Pilatokwe tikamna krörö kri kukwänbtä: “JESU NAZAREBO NERE ABKO JREI NITRE ISRAELITAKWE” abko tikamna Pilatokwe, bti mikamna krusobtä käin kwe. **20** Ye erere mikaba krusobtä käin angwane, nitre israelita kwati rababa näke tärä okwä yebtä, ñobtä ñan angwane känime juta Jerusalén köräbtä Jesu müre ketaba krusobtä. Erere arato, tärä okwä mikaba krusobtä käin, ye abko näma tikani hebreore, latinore amne griegore, ni kwati rabadre näke btä abkokäre. **21** Pilatokwe tärä tikamna kore, yebtä abko nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre kākwe niebare Pilatoye:

Jrei nitre israelitakwe, ye makwe ñan tika kore, akwa

niarata bike jrei nitre israelitakwe, ye abko makwe tika kore, niebare kwetre Pilatoye.

22 Akwa Pilato abko kākwe niebare mda ietre:

Tikwe kukwe tikamna, ye erere rabadi tikani. Tikwe ñan kwitadre jire, niebare kwe ietre.

23 Akwa nitre rükä romanobo abko kākwe Jesu metabä krusobtä, yebti dän Jesukwe ñäkäbtiba ketabkä kwetre, bti dianba ötati jene jene kwe jakrä. Akwa dän nga dikani ötati nükebe temen Jesu nämane kite jabtä, abkobtä **24** nitre rükä romanobo kākwe nieba jae kwärikwäri:

Dän ne abko nikwe ñan ngian-drekä kiakia, aiseite ari ja gaen btä. Nirekwe ganandi abko kwe rabadi, nieba kwetre.

Ye kwrere bkänä nuenbare kwetre. Ye kwrere abko, Ngöbö Kukwei nämane tikani kira krörö Jesubtä abko rababa bare:

Dän tikwe dräibare jökrä jabti kwetre amne, dän nga tikwe abko btä ja gani kwetre, *Salmos 22.18* nieta Ngöbö Kukweibtä abko erere nuenbare nitre rükä romanobokwe.

25 Angwane kruso btä Jesu näma metani käin, kruso yebtä Jesu meye María näma yete etbabe. Erere arato, Cleofas nän muko kädian nämane María näma siba amne María Magdala-bo näma arato kruso ken yete Jesu mukore. **26** Angwane Jesu okwä rababa meyebtä angwane, ti ja töitikaka Jesube abko Jesu nämane tarere kri abko näma

*Ni ne tä uba ñoi dime bien tomnane
Jesuye (Juan 19.28-29)*

meye ken, abkobtä Jesu okwä
rababa angwane, Jesukwe nieba
meyeye:

Mama tikwe, ma ngobo
makwe abko tä yete mabe ye,
nieba kwe ie.

27 Bti ti ja töitikaka Jesube, ie
Jesukwe nieba:

Ma meye makwe abko tä yete
mabe, ye makwe ngibia, nieba
kwe tie.

Jesukwe ñäkäba kore tie, ye
näire mentokwäre tikwe Jesu
meye kaba ngäbti ja gwiriete
ngibiakäre.

Jesu krütani

*(Mateo 27.45-56; Marcos 15.33-41;
Lucas 23.44-49)*

28 Jesukwe ñäkäba ünän
kore, yebti sribi jatani neme bare
jökrä ie, ye abko nämane gare ie,

aisete sribi mikani nuendre ie
nämane tikani Ngöbö Kukweibtä
abko rabadre bare täte, abkokäre
nieba kwe:

Tomna nibi tie, nieba kwe.

29 Angwane kä ye kanti uba
ñoi dime nämä kantra chi kwati
abko nitre rükä romanobo rika-
ba, käkwe jändrän dän kukwän
kwrere ye mritakaba jökrä uba
ñoi dime yete, bti mäkäteba
kwetre hisopo krie küdebtä, bti
mikaba Jesu kadate kwetre.

30 Jesukwe uba ñoi dime ye
ñaba ünän angwane, nieba kwe:

Sribita ti kisete, erere nibira
bare täte jökrä tie, nieba kwe.

Ye btäräbe, Jesukwe ja dokwä
gibiakaba timonkwäre, käkwe ja
üai mikabata Ngöbö kisete
angwane krütaba.

31 Köbö ye abko, köbö ja
mikakrä biare köbö jadükakrä
kräke amne, köbö jadükakrä ye
nämane Pascua näire, aisete bäri
ütiäte. Ye mden kisete, nitre
israelita ji dokwäte rikaba niere
krörö Pilatoye:

Nitre tä krusobtä se krütadre
jötrö, abkokäre ngüre ötarebtä,
bti diandreta timon doboi mika-
dre, nieba kwetre.

32 Ye erere bkänä, nitre rükä
romanobo rikaba käkwe ni iti
ngüre ötabtäba käne, bti ni mda
nämä krusobtä käin Jesu ken
abko ngüre ötabtäba kwetre ara-
to. **33** Yebti rikaba Jesu ngüre
ötöbtä mda angwane, Jesu krüta-
nina, btä okwä rababa, abtä Jesu
ngüre ötabtäba ñakare kwetre.

34 Akwa ni rükä iti käkwe Jesu
däkäteba bukobti kronante ta. Ye

btäräbe däri amne ñö betakaba Jesu kronante ta. **35-37** Kukwe ye abko rakakaba kore tikwe tua-ba ja okwä jenbti abko erere tita niere, aiseite kukwe era erere tita niere. Tita niere munye, ñobtä ñan angwane Ni Dianinkä Ngöbökwe abko btä kukwe rakadre-kä kore abko nämane tikani kira Ngöbö Kukweibtä abko erere rikaba neme bare krörö Jesubtä:

Niara kroko ötaninbtä
ñakare krati ie,

Salmos 34.20

nieta Ngöbö Kukweibtä. Mda-käre abko, nieta krörö:

Buko betadikä niara
kronante ta nitre
nünanka Jerusalén

okwäbti, *Zacarías 12.10*

nieta arato Ngöbö Kukweibtä. Ye erere rababa bare Jesubtä ti okwäbti, aiseite mun jökrä käkwe kukwe ne mikadre era amne tödekadre Jesubti, abkokäre tita niere munye.

Jesu doboi mikani

(Mateo 27.57-61; Marcos 15.42-47;
Lucas 23.50-56)

38 Jesu krütaba, yebti José Arimateabo käkwe ja köböi kārā-ba Pilatoye Jesu ngwākā ngwian-käre doboi mikadre. José ye abko nämane dikekä siba Jesube, akwa nitre israelita ji dokwäte jūrā rababa btä, aiseite nämā nekete tiebe Jesukri. José ye mden käkwe ja köböi kārāba Pilatoye, ye erere rükabtiba Pilatoye angwane, José rikaba Jesu ngwākā ngwena doboi mikadre. **39** Erere arato, Nicodemo rükaba

blite bati deo Jesube, Nicodemo ara rükaba José Arimateabobe, kā jataba mirra krie ngwāri sri-bebare mnüne amne kri kādianta aloe sribebare mnüne, ye abko mritani ketetibe kwe abko nämā rā bāne rükaba ngwena kabre, bāsi siā kwā kükü bti kwārā mikadre Jesu ngwākābtā, ñan rā rabadre kure abkokäre.

40 Angwane José btä Nicodemo käkwe kri ngwāri mnü ye mikaba dān ütiāte kri kādianta lino btä abko te Jesu ngwākā mriate-ba kwetre, nitre israelita tā ni doboi mike ño, ye kwrere nuen-ba kwetre. **41** Yebti Jesu müre ketaba krusobtä, ye ken abko nura nämane nökanī kabre angwane, kā ye kānti abko kā muani btin jākwatate ni doboi mikakrā nämā kwati abko te ni doboi mika ngāmi abko nämā yete, **42** abko te Jesu doboi mikaba, ñobtä ñan angwane kā mkā ye abko nämā kānime juta Jerusalén yete amne köbö jadū-kakrā nitre israelitakwe abko jataba nūke angwane, ñan rabadre sribi ye nuene, aiseite Jesu doboi mikaba jötrö kā ye kānti.

Jesu nūkaninta nire

(Mateo 28.1-10; Marcos 16.1-6;
Lucas 24.1-12)

20 1 Yebti köbö kena bāmānte dekā, María Magdalabo rikaba dobohti. Kā nämā iko dekā angwane rikaba. Yebti nikani nebe dobohti angwane, jā kri mikani kā mkā-bti, ye abko nämānena dianinkā mento, btä okwā namani.

2 Angwane nikani betekäta gwä-käre nebeta Simón Pedro kanti amne ti ja töitikaka Jesube abko Jesu näma tarere kri ye kanti, käkwe nieba nunye:

iNi Dänkien ngwäkä jänikani doboibti mentokwäre amne mikani mdente mda ñan nebe gare jire chi nunye! nieba kwe nunye.

3 Abtä Pedro amne ti rikaba mda Jesu doboi tuen. 4 Nun nibu rikaba betekä gwaire, akwa ti rikaba betekä bari jötrö Pedrokrä, aisete ti rababa käne dobohti. 5 Ti rababa dobohti, käkwe ja mikateba timonkwäre, bti tikwe nikraba nguse amne dän te Jesu mrianinte aibe näma nguse, btä ti okwä rababa, akwa ti ñan rikaba nebe kä mkäte nguse. 6 Yebti Simón Pedro rikaba nebe köre ti jiehti angwane, rikaba nebe kä mkäte nguse angwane, dän kukwän te Jesu mrianinte ye aibe kwanba ie. 7 Mdakäre abko, dän kukwän mdara jire, te Jesu dokwä mrianinte, ye abko näma mrianinkä kuin, näma mikani jene-na dän kukwän bari kri ye bare mento abko kwanba ie arato. 8 Yebti ti rababa käne dobohti abko rikaba nikren kä mkäte nguse arato angwane, kukwe nakaninkä ño ño Jesu-btä tikwe tuaba jökrä angwane, tikwe tödekaba bti. 9 Akwa ye känenkri, Jesu rükadreta nire tä tikani Ngöbö Kukweibtä, ye abko ñan nukani gare metre nun ja töitikaka Jesube

ie, aisete nun ñan näma mike era. Akwa tikwe tuaba angwane, batibe rababa era tikrä, käkwe tödekaba bti. 10 Yebti nun nibu ja töitikaka Jesube ye rikabata gwä nebata ja gwiriete.

Jesukwe ja mikani tuadre María Magdalaboye

(Marcos 16.9-11)

11 Angwane María rikabata nebata dobohti Pedro amne ti jiehti. Abti Pedro amne ti rikabata gwä angwane, María aibe namani müen dobohti. Niara namani müen kore, käkwe ja mikaninte timonkwäre nikrakäre kä mkäte nguse. 12 Angwane angele nämane nibu nguse, btä okwä namani. Angeletre ye abko btä dän ngwen bürere jökrä abko nämane tākānintbe nguse. Jesu dokwä nämane, yekri angele nämane iti amne Jesu ngoto, yekri abko angele nämane iti mda abko btä María okwä namani. 13 Angwane angeletre ye käkwe niebare Mariaye:

¿Mata dre müaire ti mräkä? niebare kwetre ie.

Angwane María käkwe niebare mda:

Ti Dänkien ngwäkä jänikani tikän amne mikani mdente ñan nebe nuke gare tie, aisete tita müaire ye, niebare kwe angeleye.

14 Mariakwe niebare kore, ye btäräbe nikrabareta ja trökri kwe angwane, Jesu nämane kanime ken, btä okwä namani. Akwa

Jesu ara nāmane yete abko ñan nūkani gare Mariaye. **15** Akwa Jesukwe niebare ie:

¿Mata dre müaire ti mrākā?
¿Nire kánántarita nāin makwe?
niebare kwe ie.

Akwa ni ye abko nāmane nura ngibiare, María namani nütüre, aisete niebare kwe ie:

Ma nikani ti Dänkien ngwākā ngwena ne ngwane, makwe mikani mdente mda, ye makwe nie tie, ti mrākā, amne ti nāin tuenta, niebare kwe ie.

16 Abtā Jesukwe niebare mda ie:

¡María! niebare kwe ie.

Ye btäräbe María nikwitaninte, kākwe niebare hebreore Jesuye:

¡Rabuni! niebare kwe. (Ye abko “Dirikā tikwe” niebare kwe.)

17 Angwane Jesukwe niebare mda ie:

Ti ngāmi nikenta ti Rün kánti kā káinbti, aisete makwe ñan ti ketate, akwa nānta ti mrākātre ja tōitikaka tibe ye kánti amne makwe nie krörö ietre: Ti bike nikenta ti Rün amne mun Rün kánti kā káinbti. Erere arato, Ngöbö tikwe amne Ngöbö munkwe, kánti ti bike nikenta, tikwe nini, ye abko makwe nie kore ietre. Abko kore se, niebare Jesukwe Mariaye.

18 Ye erere bkänä, María nikaninta, namaninta gwi angwane, Dänkien tuani kwe ye tanba kwe nun ja tōitikaka Jesube yeye. Erere arato, Jesukwe

blitabare ño ño ben, ye erere nieba jökrā kwe nunye.

Jesukwe ja mikani tuadre nitre ja tōitikaka benye

(Mateo 28.16-20; Marcos 16.14-18; Lucas 24.36-49)

19 Yebti köbö kena bāmānte ye arabe näire nun ja tōitikaka Jesube nāma ja ūkaninkrö gwi, akwa nane nitre israelita ji dokwāte kākwe nun kadre ngite arato abko jürā rababa nunbtā, aisete nun nāma ja ūkaninkrö, ye kánti nunkwe jukwe dikaba jabti, akwa batibe Jesu rababa gwi amne rababa nūnaninkā nun ja tōitikaka ben ye ngātāite, kākwe nieba nunye:

Kā jāme Ngöbökwē raba munbtā, nieba kwe nunye.

20 Jesukwe ñākāba kore, ye btäräbe klabo träin kisebtā amne buko träin kronante mikaba tuadre kwe nunye angwane, kā rababata nuäre krübāte nunbtā nun Dänkien tuareta. **21** Angwane Jesukwe niebata mda nunye:

Kā jāme Ngöbökwē raba munbtā. Ti Rün kākwe ti juani ño, ye kwrere ti bike mun juen arato, nieba kwe nunye.

22 Ye btäräbe müre tākāba kwe nunbti, kākwe nieba nunye:

Ngöbö Ūai Deme kaen ngābti munkwe. **23** Nire nire ngite abko diandrekā btā munkwe niedi ie, ye erere Ngöbökwē dianinkāra btā; akwa nire nire rabadi ngite kärekwē munkwe niedi ie, ye abko Ngöbökwē ñan ngite dianinkāra btā, nieba Jesukwe nun ja tōitikaka benye.

Bti Jesukwe kä mikakaba.

24 Jesu rükabata kena nun ja töitikaka ben ngätäite, ye näire abko ni iti ja töitikaka ben kädian nämä Tomás abko nämä ñakare nunbe yete. Tomás ye mden abko kädian nämä "Munkin" abko nämä ñakare angwane Jesu rükabata. 25 Yebti Tomás rükabata angwane, nun ja töitikaka Jesube käkwe nieba ie:

Nunkwe ni Dänkien turi mtare, nunkwe nieba ie.

Akwa Tomás abko käkwe nieba mda nunye:

Tikwe ñan klabo träin tuadre kisete amne tikwe ñan kise kräkia mikadre klabo träinte, erere arato buko träin kronante, te tikwe ñan kise mikadre, ne ngwane tikwe ñan mun kukwei mikadre era jire chi, nieba kwe nunye.

26 Abti bämän krati mda nun ja töitikaka Jesube nämä ja ükaninkröta jökrä bämänte angwane, Tomás nämä siba yete angwane, nunkwe jukwe dikaba arato, akwa batibe Jesu rababa gwi amne rababa nünaninkä nun ngätäite, käkwe niebata nunye:

Kä jäme Ngöböke raba muntä, nieba kwe nunye.

27 Yebti nieba kwe mda Tomäye:

Tomás, kise mike tie nete amne ti kise träin ne mike ñäräre, bti ti krona träin ne te kise krien tie, bti kukwe ñan tä nebe era makrä, ye kwrere makwe ñan nuen mda, käkwe kukwe tibtä ye mika era jae, nieba Jesukwe ie.

28 Angwane Tomäkwe ngrateba kri, käkwe nieba Jesuye:

iMa abko ti Dänkien tikwe amne Ngöbö tikwe! nieba kwe ie.

29 Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Mata ti tuenta ja okwä jenbti, aisete ti ara abko makwe miri era, käkwe tödiri tibti ñan ñan; akwa nire nire tä ti tuen ñakare akwa tä ti kukwei mike era jae amne tä tödeke tibti, ni yebtä abko kä rabadi bäri nuäre krübäte amne Ngöböke ja di biandi ietre, nieba Jesukwe Tomäye.

30 Jesu abko nämäne sribire nun ja töitikaka benbe kä nebtä angwane, Ngöbö di nämä ben ye bä mikakrä abko sribi ñan tuabare nuenba kabre mda kwe nun ja töitikaka ben okwäbti, akwa ye abko tikwe tikaba ñakare jökrä tärä nebtä. 31 Akwa munkwe kukwe kuin Jesubtä mikadre era jae amne Ni Dianinkä Ngöböke abko Jesu ara amne niara abko Ngöbö Odei, ye abko rabadre era munkrä amne munkwe tödekadre bti, abkokäre tikwe kukwe ne tikani. Mdakäre abko, munkwe tödekadre Jesubti, ye köböire munkwe nünandre kärekäre Ngöböbe, abkokäre tita kukwe ne tike.

Nitre ja töitikaka Jesube käkwe gwa gani kabre

21 1 Jesukwe ñäkäba kore Tomäye. Abti Jesukwe ja mikabata tuadre mda nun ja töitikaka benye ñö okwä kri kädianta Tiberias ye köräbtä. Ñö

okwä kri ne arabe kädianta Galilea arato, kánti kukwe rakakaba krörö: 2 Simón Pedro nāma Tomábe yete. Tomás ye arabe kädian nāma "Munkin" abko nāma yete. Erere arato, Natanael nūnanka juta Canáte kā Galileate amne Zebedeo ngobo nibu, btā nun ja tōitikaka Jesube nāma nibu mda yete. 3 Angwane Simón Pedro kākwe nieba nunye:

Ti bike niken gwa gaen, nieba kwe.

Angwane nunkwe nieba Pedroye:

Nun bike niken siba mabe, nieba nunkwe.

Ye erere bkānā, rikaba, rankwaba rute amne rikaba gwa gaen. Akwa ye nāire deo kābā rababa űakare jire gwabtā. 4 Abti kā jataba ngwen dekā angwane, batibe Jesu rababa űō okwä kōrābti yete, akwa Jesu ara nāma yete, ye abko űan rükaba gare nunye. 5 Angwane Jesu kākwe nieba nunye:

¿Gwa tārā munkwe ya ti mrākātre? nieba kwe.

Nunkwe nieba ie:

Gwa űakare nunkwe, nunkwe nieba Jesuye.

6 Abtā Jesukwe nieba mda nunye:

Krade kiteta űōte küde ruenkri rubtā timon yete munkwe angwane, mun kābā rabadi, nieba kwe nunye.

Ye erere nunkwe nuenba angwane, gwa rababa kratibe dikaro kradete, aisete krade űan rababa nākāita kukwāne nebata

rute nunye. 7 Angwane ti ja tōitika Jesube abko Jesu nāmane tarere kri abko kākwe nieba Pedroye:

İNİ Dānkien ara tā űō kōrābti se! tikwe nieba.

Tikwe nieba kore, ye jaraba Simón Pedroye angwane, jōtrō ngwarbe dān kitaba jabtā kwe, bti rankwaba űōte, rikaba jūbenkā nebe Jesu kánti. 8 Angwane nun mda mda ja tōitikaka Jesube abko rikaba ru ngwena janknu nebe űō kōrābtā. Akwa gwa rababa kabre kradete, ye abko nun rikaba jāke bātārekā bātārekā nebe űō kōrābtā. Nun nāma bā kānime bāsi metro sientokrati nāre űōkrā ken, aisete rababa gwa ngwena nebe űō kōrābtā. 9 Abti rababa űō kōrābtā jate, rankwaba timon angwane, űukwā oto nāma bukaninte kwati kwanba nunye. űukwā yebti abko gwa nāma mikani krati amne ban nāma mikani arato. 10 Angwane Jesukwe nieba nunye:

Gwa nōka munye, ye ngwen ruāre kukwadre nete, nieba kwe nunye.

11 Angwane jōtrō Simón Pedro rikaba rute kāin, kā rikaba krade ngwena nebe jate. Gwa krikri be nāma kradete, ye tanba angwane, gwa nāma sientokrati bti gre ketebu bti krā jātābti krāmā (153) kradete. Gwa nāma kabre kore, akwa krade rōtateba űakare. 12 Yebti Jesukwe nieba mda nun ja tōitika benye:

Mun jakwe mröre, nieba kwe.

*Nitre ja töitikaka Jesube tä krade jake bätäreka bätäreka nebe ñö köräbtä.
(Juan 21.7-10)*

Ye erere nun rikaba, akwa Jesu abko ni Dänkien ara abko rababa gare nunye, aisete Jesu abko nire ye abko ja ñan rükaba töre nunye ngwentari ie. **13** Yebti Jesukwe krõtaba nun ken, käkwe ban amne gwa dianba kisete, bti bianba kwe nunye kwetadre. **14** Ne ngwane abko Ngöbökwe Jesu mikaninta nire, yebti Jesukwe ja mikaba tuare bämäkäre nun ja töitikaka benye.

Jesukwe blitabare Simón Pedrobe

15 Nunkwe mröba ünän jökrä angwane, Jesukwe nieba Simón Pedroye:

Simón, Jonás ngobo, ¿mata ti tarere bäri ni mda mda noko ngwä ya? nieba kwe ie.

Angwane Pedrokwe nieba mda ie:

Jän, ti Dänkien. Ma tare kri tikwe ye garera mae, nieba kwe Jesuye.

Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Nitre tödekaka tibti tä obeja ngäbäli kwrere, ye makwe buka, nieba kwe Pedroye.

16 Yebti Jesukwe niebata bobuta ie:

Simón, Jonás ngobo, ¿mata ti tarere era metre ya? nieba kwe ie.

Angwane Pedrokwe niebata Jesuye:

Jän, ti Dänkien. Ma tare kri tikwe, ye garera kuin mae, nieba kwe ie.

Angwane Jesukwe nieba mda ie:

Nitre tödekaka tibti tä obeja kwrere, ye makwe ngibia, nieba kwe ie.

17 Yebti bämäkäre Jesukwe niebata mda Pedroye:

Simón, Jonás ngobo, ¿mata ti tarere era metre ya? nieba kwe ie.

Jesukwe kukwe arabe ngwiantariba bämä jire ie, abtä moto

rababa ulire, kākwe nieba

Jesuye:

Ti Dānkien, kukwe gare jōkrā mae, aisete ma tare kri tikwe, ye gare kuin mae, nieba kwe ie.

Abtä Jesukwe nieba mda ie:

Nitre tōdekaka tibti tā obeja kwrere, ye makwe buka, nieba kwe ie.

18 Yebti Jesukwe nieba mda ie:

Ti bike kukwe era erere niere krörö mae: Ma nāmane bati angwane, ma nāmane ja dātere, bti ma tō nāmane nebe rikai mdente erere, kānti ma nāmane niken. Akwa ma rabara unbre angwane, makwe ja küde aibe ngōkadite amne ni mdakwe dān kitadi mabtā amne, ma nān tō nāin abko kānti ma jānāin, nieba Jesukwe Pedroye.

19 Jesukwe nieba kore Pedroye, ye abko Pedro krütadi nō krusobtā abko Jesu tō rababa niei biare ie, abkokäre nieba kore kwe ie. Erere arato, Pedro krütadre, yebti abko Ngöbö rabadre kākitaninkā kri abko Jesukwe mikaba gare ie, kākwe nieba kore ie. Yebti Jesukwe nieba mda Pedroye:

IMakwe dikaka janknu ti jiebti, ie ti tō! nieba kwe ie.

20 Jesu amne Pedro nāma dikekā nō körābäre, ye btārābe Pedrokwe nikrabata ja jiebti angwane, ti ne mden Jesu nāma tarere, ye rükaba niaratre jiebti abko btā Pedro okwā rababa. Ti nāma tākānintbe kānime Jesu ken mröre mrā Jesube Pascua näire angwane, tikwe nieba

Jesuye: ¿Ti Dānkien, nirekwe ma kitadi ngise ma rüeye müre keta-dre? tikwe nieba Jesuye abko rükaba Jesu amne Pedro jiebti.

21 Ti ne mden abko rikaba tuen Pedroye angwane, Pedrokwe nieba Jesuye:

¿Ti Dānkien, niara sebtā abko dre rakadikā? nieba kwe Jesuye.

22 Abtä Jesukwe nieba Pedroye:

Ti tō rabadre ni se mikai nüne janknu angwane, tādre nire angwane ti jatadreta kā nebtā, aisete ye nān rabadre ütiāte makrā. Akwa ma abko kākwe dikaka janknu ti jiebti, nieba kwe ie.

23 Jesukwe nieba kore Pedroye, yebtä abko ti nān krütadre jire abko ja mrākātre ruäre tōdekaka Jesubti kā rababa niere jae kwārikwāri. Akwa Jesukwe nān nieba kore, akwa nieba krörö kwe: “Ti tō rabadre ni se mikai nüne janknu angwane, tādre nire angwane ti jatadreta kā nebtā, ye nān rabadre ütiāte makrā,” nieba Jesukwe. **24** Ti abko btā Jesukwe blitaba Pedrobe abko kätä tārā ne tike amne, tikwe kukwe tuaba Jesubtä ja okwā jenbti erere tita niere metre, aisete kukwe ne abko era metre erere abko gare nie. **25** Jesu nāmane sribire kā nebtā angwane, sribi kri namani bare kabre mda ie, aisete kukwe ye tikadre jōkrā ja tārītāri tārābtā angwane, tārā ye kāi rabadre nākare kā nebtā, raba ruen tie. Abko kukwe nakaninkā kore Jesubtä. Abko kore se. Ne ngörā.